

ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ปริญญาพันธ์
ของ
ธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2547

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

บทคัดย่อ

ของ

ธรรมนันทิกา แจ็งสว่าง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์

พฤษภาคม 2547

ธรรมนันท์กา แจ้งสว่าง. (2547) ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับ
ตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปริญญาโท วท.ม.(การวิจัยพฤติกรรม
ศาสตร์ประยุกต์). กรุงเทพฯ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ประธาน
กรรมการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี กรรมการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์
เกษมเนตร

การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วย
บทบาทสมมติกับตัวแบบในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับ
โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา จำนวน 68 คน โดย
สุ่มเลือกห้องด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 1 ห้องเรียน
เป็นเพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน การทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 12 ครั้ง
ครั้งละ 50 นาที เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาท
สมมติกับ ตัวแบบ จำนวน 12 เรื่อง กับกลุ่มทดลอง และบทละครที่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับ
จิตสาธารณะจำนวน 12 เรื่องกับกลุ่มควบคุม

แบบแผนการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง(Quasi – Experimental Research)
โดยแบบแผนการทดลองเป็นแบบแฟคทอเรียล 2 องค์ประกอบ (2 x 2 Factorial Design) สถิติที่ใช้
ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two – Way Analysis of
Covariance) โดยใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate Variable)

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาท
สมมติกับตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับ
ตัวแบบ กับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

THE RESULT OF THE APPLICATION OF PUBLIC MIND DEVELOPMENT PROGRAM USING
ROLE PLAYING AND MODELING TO PRATHOM SUKSA 3 STUDENTS

A THESIS

BY

THAMMANANTHIKA JANGSAWANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

May 2004

Thammananthika Jangsawang. (2004) *The Result of the Application of Public Mind Development Program Using Role Playing and Modeling to Prathom Suksa 3 students*. Master Thesis. M.S. (Applied Behavioral Science Research). Bangkok : Graduate School Srinakharinwirot University : Advisor Committees : Assist Prof. Prateep Jinngae , Assist Prof. Laddawan Kasseemnet

The purposes of this research were to study result of the application of public mind development program via role playing and modeling to prathom sukka 3 students, and to study interaction between administering public mind development program through role playing and modeling and sex of students on public mind.

The sample used in this study were sixty-eight prathom sukka 3 students in the 2nd semester of 2003 academic year of Rajapat Songkla Demonstations School, Songkla province; obtained by simple random selection of classes into an experimental group and a control group, one classroom each of 17 male and 17 female. In this experiment, the researcher used 12 periods of 50 minutes each. Tools utilized in this research were the twelve-story public mind development program through role playing and modeling on experimental group and twelve-story drama content with no relevance to public mind on control group.

The research design in this study was Quasi-experimental research, with 2x2 factorial design. Statistic used to analyze data was two-way analysis of covariance.

Result of this study indicated:-

1. Students who were administer the public mind development program through role playing and modeling had higher level of public mind than students who did not administer the public mind development program of statistical significance at .05 confidence.
2. There was no interaction between administering the public mind developrment program through role playing and modeling and sex on public mind of students of statistical significance at .05 confidence.

THE RESULT OF THE APPLICATION OF PUBLIC MIND DEVELOPMENT PROGRAM USING
ROLE PLAYING AND MODELING TO PRATHOM SUKSA 3 STUDENTS

A THESIS

BY

THAMMANANTHIKA JANGSAWANG

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Science degree in Applied Behavioral Science Research
at Srinakharinwirot University

May 2004

Copyright 2004 Srinakharinwirot University

ปริญญาานิพนธ์
เรื่อง

ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
ในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ของ
นางสาวธรรมนันท์กาน้ำ แจ่มสว่าง

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร ณะพานนท์)
วันที่ 18 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญาานิพนธ์

.....ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินนี่)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภัทร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ ขอกราบขอบพระคุณในความอนุเคราะห์และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประทีป จินนี ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร กรรมการที่ปรึกษา ที่กรุณาให้คำปรึกษา ให้ความรู้ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการทำวิจัยด้วยความเอาใจใส่ รวมถึงให้การอบรมชี้แนะให้ผู้วิจัยรู้จักคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และเป็นแบบอย่างของนักวิจัยที่ดี ซึ่งผู้วิจัยจะยึดถือเป็นแนวปฏิบัติในการทำงานต่อไปในอนาคต

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ดวงเดือน ศาสตรภักดิ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพินทร์ ชูชม ที่ได้กรุณาสละเวลามาเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ พร้อมทั้งกรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยและตัวผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต อินทสุวรรณ ดร.วิลาสลักษณ์ ชวัลลี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย คำสุวรรณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต คำจิม ดร.สุทิตี ชัดติยะ และอาจารย์อดิวัตน์ พรหมาสา ผู้ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ และกราบขอบพระคุณ ดร.ยุทธนา ไชยจุลกุล ที่ให้ความกรุณาตรวจสอบและแก้ไขบทคัดย่อภาษาอังกฤษ

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และคณะครูอาจารย์ของโรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี รวมทั้งขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการดำเนินการทดลอง

กราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และอาจารย์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลสงขลา ที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือวิจัย และกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และอาจารย์ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 2 โรงเรียนสรรพสุขวิทยา ที่ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการทดลองเพื่อพัฒนาเครื่องมือ และขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งสองโรงเรียนที่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเครื่องมือเป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณคณาจารย์ในสถาบันวิจัยพฤกษศาสตร์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การอบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถนำความรู้มาเป็นแนวทางในการทำปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ และนำไปใช้ในการทำงานในอนาคต

ขอบคุณ คุณปรมมิตร ภูอุดม และ เพื่อนๆ พี่ๆ ภาคพิเศษรุ่น 1 ทุกคน สำหรับน้ำใจและกำลังใจที่มีให้ตลอดการปริญญานิพนธ์ในครั้งนี้ และขอขอบคุณ คุณธนพงษ์ พัยคฆพงษ์ ที่ให้ความช่วยเหลือในการค้นคว้าข้อมูล จัดพิมพ์เอกสาร ถ่ายภาพ และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดการทำปริญญานิพนธ์

ขอขอบคุณ โครงการ รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว ระยะที่ 2 ที่ให้ทุนสนับสนุนการสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ และ บัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงเดือน แจ่มสว่าง ที่กรุณาให้อบรมเลี้ยงดู สนับสนุนให้การศึกษา ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการทำปฏิญาณพันธกิจ รวมทั้ง เป็นกำลังใจที่สำคัญแก่ผู้วิจัย กราบขอบพระคุณ คุณยายยุพิน เอนกชัย ผู้ให้การสนับสนุน ทุนทรัพย์ในการศึกษา และขอขอบคุณ คุณปานจันทร์ แจ่มสว่าง คุณณัฐนันท์ แจ่มสว่าง คุณชนิดา ไพร์สีม่วง และหลายๆ ที่คอยสนับสนุนและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา

ธรรมนันท์กาน แจ่มสว่าง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	6
ความสำคัญของงานวิจัย.....	6
ขอบเขตการวิจัย.....	6
ตัวแปรที่ศึกษา.....	7
นิยามปฏิบัติการ.....	8
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
สมมติฐานการวิจัย.....	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับความหมายจิตสาธารณะ (Public Mind).....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ ..	13
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ.....	29
3 วิธีดำเนินการการศึกษาค้นคว้า.....	32
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	32
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	33
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย.....	33
วิธีดำเนินการทดลอง.....	37
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	39
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42

บทที่	หน้า
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	44
ความมุ่งหมายของงานวิจัย.....	44
สมมติฐานในการวิจัย.....	44
วิธีดำเนินการทดลอง.....	44
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์.....	47
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	48
อภิปรายผล.....	48
ข้อเสนอแนะ.....	51
 บรรณานุกรม.....	 53
ภาคผนวก.....	60
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	130

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	33
2 แบบแผนการวิจัยถึงการทดลองการได้รับและไม่ได้รับ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ.....	37
3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธารณะภายหลังการทดลองของนักเรียนชาย และนักเรียน หญิงที่ได้รับและไม่รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วย บทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม.....	42
4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมทดลองเป็นตัวแปรร่วม.....	43

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10
2 กระบวนการปรับพฤติกรรมทางปัญญา.....	14
3 ความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction.....	15
4 กระบวนการรับรู้ – เรียนรู้ของบุคคล.....	15
5 รูปโครงสร้างลำดับขั้นประสบการณ์วิธีฝึกทักษะมนุษย์สัมพันธ์.....	16
6 ขั้นตอนการวางแผนและการใช้บทบาทสมมติ.....	22
7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อม.....	24
8 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต.....	25

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เนื่องจากความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีต่างๆ ในปัจจุบันส่งผลทำให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ กระแสการเร่งพัฒนาและสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัดส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยก่อให้เกิดการดิ้นรนแข่งขันเอาตัวรอดด้วยการแสวงหาผลประโยชน์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อตนเอง สภาพดังกล่าวทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินในปี พ.ศ. 2539 ที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ทำการประเมินผลของการพัฒนาประเทศตามแนวทางที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า กระบวนการพัฒนาตามแผนฯ ได้สร้างผลกระทบต่อสังคมไทยในเชิงที่เป็นผลเสีย ได้แก่ เกิดการกระจายรายได้ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างประชากรในเขตเมืองและชนบท การมีวัฒนธรรมแบบบริโภคนิยม และการให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมมากขึ้นจนก่อให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของคนในสังคมไทย อาทิ การย่อหย่อนในศีลธรรมและจริยธรรม การขาดระเบียบวินัย มีการเอาใจเอาเปรียบและเบียดเบียนซึ่งกันและกัน รวมทั้งการเบียดเบียนและทำลายสิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติและสาธารณสุขของส่วนรวมต่างๆ เพิ่มมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2540 : 1-2) จากผลการศึกษาที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า สิ่งซึ่งเกิดจากการพัฒนาที่มุ่งเน้นความเจริญด้านวัตถุ การพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตทำให้ความต้องการในการใช้ทรัพยากรขยายตัวเพิ่มขึ้น จนเกิดการแข่งขันและแย่งชิงทรัพยากร ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นการเปลี่ยนแปลงในลักษณะโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนในด้านค่านิยมของสังคมตามมามากอีกด้วยนั่นคือ มีค่านิยมในการแข่งขันกันเพื่อความสำเร็จและความมั่งคั่ง นิยมบริโภคนิยมมากขึ้น มีการเน้นความสำเร็จของปัจเจกชนเหนือหมู่คณะ ถือความก้าวหน้าทางวัตถุเป็นเครื่องวัดความเจริญ การพัฒนาแบบทุนนิยมนี้ได้ละเลยคุณค่าและความหมายในด้านจิตใจมนุษย์ มองข้ามความหมายของการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ซึ่งตามความเห็นของ นิธิ เอียวศรีวงศ์ (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2536 : 44-47) ที่กล่าวถึง กระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ดำเนินการมาโดยต่อเนื่องได้กล่อมเกล่าให้คนไทยส่วนใหญ่ในปัจจุบันมีความเป็นปัจเจกชนสูง ไม่ใส่ใจต่อเรื่องของส่วนร่วมมากเหมือนกับคนไทยสมัยก่อน ดังจะเห็นได้จากพฤติกรรมที่สื่อถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีลักษณะเป็นลักษณะพฤติกรรมเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน มองข้ามความสัมพันธ์และความเกี่ยวโยงถึงกันของธรรมชาติและสรรพสิ่งรอบตัว ทำให้เกิดการรับรู้และมีความคิดว่าสิ่งของที่เป็นของสาธารณะนั้นเป็น ทรัพย์สินของภาครัฐหรือของราชการที่คนทั่วไปสามารถใช้ประโยชน์ได้ เป็นสิ่งที่ตนเองสามารถจะนำมาใช้ประโยชน์หรือร่วมใช้ประโยชน์

โดยไม่ต้องมีส่วนร่วมรับผิดชอบดูแล หากแต่เป็นหน้าที่ของภาครัฐและข้าราชการพึงจักต้องดูแลรักษาให้คงสภาพอยู่ จึงพากันละเลยหรือไม่สนใจที่จะดูแลรักษาหรือช่วยกันจัดการเพื่อให้ทรัพย์สินส่วนกลางคงสภาพอยู่ได้นานมากกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในช่วงปัจจุบัน เจตคติ ความเชื่อ ค่านิยมชุดใหม่ของคนไทย และพฤติกรรมที่แสดงออกที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้มีผลทำให้คนไทยละเลยไม่สนใจถึงเรื่องส่วนร่วม รวมทั้งแสดงออกถึงพฤติกรรมขาดการเอาใจใส่ดูแลทรัพย์สินสมบัติส่วนรวมของชาติ ได้ก่อตัวสะสมและมีปริมาณของปัญหาเพิ่มมากขึ้น ดังจะเห็นได้จากตัวเลขประมาณการความเสียหายของตู้โทรศัพท์สาธารณะเฉพาะในพื้นที่นครหลวงฝ่าย 1 ซึ่งมีตู้โทรศัพท์สาธารณะอยู่ประมาณ 6,000 ตู้ ในปี พ.ศ. 2542 มีความเสียหาย คือ กระจกฝ้าตู้แตก ประมาณเดือนละ 40 ตู้ หูโทรศัพท์ถูกกระชากเสียหายหรือตู้หยอดเหรียญถูกทุบจัดแงะ หรือถูกขโมยไปทั้งตู้ประมาณเดือนละ 60 เครื่อง (ชาย โพธิสิตา และคณะ. 2540:40) ในทำนองเดียวกันจากสถิติการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ ของกรมป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2543 พบว่า มีพื้นที่อุทยานแห่งชาติทางทะเลที่ถูกแผ้วถางบุกรุกเป็นจำนวนรวมมากถึง 4,635.60 ไร่ (กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2543 : ออนไลน์) และในสาระสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 พบว่า รัฐบาลต้องจัดสรรงบประมาณจำนวนถึง 6,229.5 ล้านบาท ในการฟื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง. 2544 : ออนไลน์) นอกจากนี้ยังมักพบเห็นสภาพความเสียหายของโทรศัพท์สาธารณะเสียหายใช้การไม่ได้ มีการขีดเขียนตามสถานที่ท่องเที่ยว การยึดพื้นที่ส่วนกลางสร้างรายได้ให้แก่ตนเอง ขยะมูลฝอยถูกทิ้งลงแม่น้ำ ลำคลอง ฯลฯ เหล่านี้ล้วนเป็นพฤติกรรมที่มาจาก การขาดจิตสำนึกต่อทรัพย์สินสมบัติที่เป็นของส่วนรวม ซึ่งทำให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพย์สินส่วนรวมและการทำลายสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้น การสูญเสียงบประมาณและส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศ นายแพทย์ประเวศ วะสี (ประเวศ วะสี. 2541:33 - 57) ได้ชี้ถึงประเด็นปัญหาที่ก่อให้เกิดวิกฤตในปัจจุบันว่ามีศูนย์กลางอยู่ที่ปัญหาการขาดจิตสำนึกส่วนร่วมของคนไทย เนื่องจากพฤติกรรมของมนุษย์ในทุกด้านล้วนถูกชี้นำโดยสภาวะทางจิต ดังนั้นหากละเลยไม่มีการสร้างการรับรู้หรือการปรับเปลี่ยนจิตสำนึกของคนไทยเกี่ยวกับส่วนรวมให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคมไทยในช่วงปัจจุบันแล้วย่อมจะเกิดปัญหาความไม่สงบสุขขึ้นในสังคม ที่ผ่านมามีความพยายามในการแก้ไขปัญหาโดยการนำกฎหมายมาบังคับแต่ก็ไม่สามารถที่จะทำให้ปัญหาดังกล่าวหมดไปได้ ชาย โพธิสิตา (2540) ได้ทำการศึกษาเรื่องจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ : กรณีศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า มาตรการทางกฎหมายในการที่จะสร้างจิตสำนึกต่อสาธารณะสมบัติ (โครงการจับปรับ) ในทัศนะของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69.9 เห็นว่า มีผลในระยะสั้นเท่านั้น ซึ่งจากความเห็นของผู้ร่วมสนทนาในกลุ่มย่อย อธิบายว่าได้ว่าที่มาตรการทางกฎหมายไม่ได้ผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควรเนื่องมาจากเหตุผลสำคัญสองประการคือ 1) กฎหมายนั้นโดยตัวของมันเองสามารถสร้างได้แต่เฉพาะความกลัวแต่ไม่สามารถสร้างให้เกิดจิตสำนึกได้ 2) กฎหมาย จะมีผลเฉพาะปราบ

เท่าที่คนยังกลัวมันอยู่หรือตราบเท่าที่การบังคับใช้ยังเป็นไปอยู่อย่างสม่ำเสมอเท่านั้น หากคนไม่กลัวหรือการบังคับใช้ย่อหย่อนกฎหมายก็ไม่สามารถก่อให้เกิดผลอะไรได้ ดังนั้น ชาย โพธิสิตา (2540) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรเน้นการปลูกฝังจิตสำนึกรวมถึงการปฏิบัติซ้ำๆ จนเป็นปกตินิสัยควบคู่กันไปกับการใช้กฎหมาย เพราะโดยธรรมชาติแล้วกฎหมายไม่สามารถทำให้คนเข็ดหลาบได้อย่างยั่งยืน

เปาโล แฟร์ (รัชนี้ วัฒนกิจ.2535) ได้ตั้งข้อสังเกตความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ว่า มนุษย์มีความนึกคิดมี "จิตสำนึก" (consciousness) และการกระทำของมนุษย์จะต้องสัมพันธ์กับจิตสำนึกของเขาเสมอ เพราะว่ามันุษย์เรารู้ว่าตัวมนุษย์นั้นสามารถจะเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของตนได้ มนุษย์จึงเป็นผู้กระทำการ (subjects) ไม่ใช่ผู้ถูกกระทำการ (objects) ดังนั้นถ้าหากมนุษย์มีจิตสำนึกที่ดีมนุษย์จะเข้าไปมีส่วนในการเปลี่ยนแปลงสังคม จิตสำนึกจึงเป็นเรื่องของความรู้สึกภายในบุคคลที่เกิดขึ้นได้โดยการเรียนรู้เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ยากที่จะหมดได้ ซึ่งบุคคลที่มีจิตสำนึกที่ดีจะประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและใช้จิตสำนึกของตนเพื่อประโยชน์ต่อสิ่งต่างๆ จิตสำนึกเป็นคุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลแต่ละคนเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่วัตถุ (Object) ใดๆ ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ภายหลังจากได้รับรู้หรือมีประสบการณ์กับวัตถุนั้น และนำไปสู่การมีความรู้สึกและหรือมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะทางจิต จิตสำนึกเกี่ยวกับสังคมหรือจิตสาธารณะ เป็นจิตสำนึกที่ตระหนักถึงความสำคัญในการอยู่ร่วมกันหรือคำนึงถึงผู้อื่นที่ร่วมความสัมพันธ์เป็นกลุ่มเดียวกัน ได้มีผู้ใช้และความหมายของจิตสาธารณะไว้แตกต่างกันไปโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542: 14) ได้ใช้และให้ความหมายของจิตสาธารณะไว้ว่าหมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ ซึ่งสอดคล้องกับ ชาย โพธิสิตา (2540) ซึ่งใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ และให้ความหมายว่า การใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบหรือการรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมในลักษณะของ 1) รับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้ และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่นการใช้สาธารณสมบัติ จึงต้องการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกันจะต้องไม่ยึดไว้เป็นของส่วนตัวและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับจิตสาธารณะของเยาวชน พบว่า งานวิจัยของ สุขมาล เกษมสุข (2535) เรื่องการตรวจสอบคุณภาพของนักเรียนที่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในปีการศึกษา 2527-2533 ได้ข้อสรุปว่า ประการหนึ่งว่า นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความสนใจและเน้นการเลือกปฏิบัติในงานที่ส่งผลประโยชน์ต่อตนเอง มีความตระหนักในผลที่จะเกิดต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมน้อยมาก จากผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นว่าเยาวชนไทยส่วนใหญ่ยังขาดจิตสาธารณะอยู่มาก ดังนั้นควรมีการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัวเยาวชน ซึ่งการปลูกฝังควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็กเพราะเด็กเป็นวัยที่นิสัยต่างๆ เกิดขึ้นได้ง่ายและเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็ จะฝังแน่นติดตัวไปจนโตเป็นผู้ใหญ่ ยากแก่ การที่จะลบล้างให้เลือนหายไป

วัยเด็กจึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่สุดในการปลูกฝังนิสัยที่ดีและแก่นิสัยที่ไม่ดี (วันเพ็ญ พิศาลพงศ์. 2540:64-65) โดยเฉพาะเด็กในวัย 8-9 ปี เป็นวัยที่มีพื้นฐานความสามารถทางภาษา คิดหาเหตุผลต่างๆ จากการอ่านเอง รู้จักตัดสินใจและใช้เหตุผลได้แย่งได้บ้าง โดยลักษณะแห่งวัยสามารถที่จะขยายประสบการณ์ของเด็กได้ดี และเป็นโอกาสเหมาะที่จะส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ได้อย่างดี (บันลือ พฤษะวัน. 2523) รัญจวน อินทรกำแหง (รัญจวน อินทรกำแหง. 2528:119) ซึ่งถึงแนวทางการเสริมสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นนั้นว่าจะต้องมาจากการได้คลุกคลีอยู่กับความถูกต้อง การปลูกฝังอบรม การฝึกปฏิบัติ การได้เห็นตัวอย่างที่ชวนประทับใจ ปัจจัยเหล่านี้จะค่อยๆ โน้มนำใจของบุคคลให้เกิดจิตสำนึกที่ถูกต้องและการสร้างจิตสำนึกต่อส่วนรวมให้เกิดขึ้นจำเป็นต้องอาศัยสถาบันทางสังคมหลายส่วนเข้ามาร่วมมือ โรงเรียนในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาเป็นที่ที่มีหน้าที่โดยตรงในการให้การศึกษารวมแก่สมาชิกใหม่ของสังคม อันได้แก่เด็กๆ จึงเป็นสถาบันที่จะช่วยพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในตัวเด็กได้อย่างดี ทั้งนี้เพราะในแต่ละวัยเด็กจะใช้เวลาอยู่ที่โรงเรียนมากกว่าที่บ้านและที่อื่นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521) จึงควรมีการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในเด็ก และจากการประมวลเอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม พบว่า ระหว่างเด็กในเพศชายและเพศหญิงนั้นมีแนวโน้มของพฤติกรรมทางสังคมในทางบวกแตกต่างกัน เช่น ในงานวิจัยของ เสริมเกียรติ พรหมมุข (2523) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบคุณธรรมแห่งความเป็นพลเมืองดีในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า นักเรียนหญิงมีคุณธรรมต่อประเทศชาติสูงกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ แสงสุรีย์ คนศิลป์ (2519) ที่ทำการศึกษาความสำนึกในหน้าที่พลเมืองลักษณะอคติทั่วไป และความเคร่งครัดของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือ โดยทำการเปรียบเทียบความแตกต่างของความสำนึกในหน้าที่พลเมือง พบว่า นักเรียนหญิงมีมากกว่านักเรียนชาย และพบผลคล้ายกันในงานวิจัยของ สwana พรพัฒน์กุล (2520) และสุวิมล สุรงค์กาญจนชัย (2527) จะเห็นได้ว่าระหว่างเพศชายและเพศหญิงนั้นมีความแตกต่างในเรื่องของจิตสำนึกและพฤติกรรมการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

การพัฒนาจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นนั้นทำได้หลายวิธีซึ่งวิธีการหนึ่งที่สามารถทำได้โดยอาศัยแนวคิดของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification หรือ CBM) ซึ่งเป็นกระบวนการเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายนอก โดยการใช้เทคนิคการแสดงบทบาทสมมติร่วมกับตัวแบบ ซึ่งเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการให้บุคคลได้สวมบทบาทผู้อื่นๆ เพื่อให้ได้รับรู้ถึงความรู้สึกและอารมณ์ ในบทบาทของผู้อื่นๆ และเปลี่ยนแปลงความคิดของตนได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นเทคนิคทางอารมณ์ภายใต้แนวคิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเน้นที่กระบวนการทางปัญญาของบุคคลมาประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์และพฤติกรรมของบุคคล ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2525. 63-67) ได้กล่าวถึงวิธีการปลูกฝังและพัฒนาจริยธรรมแก่เด็กโดยการให้แสดงบทบาทว่า วิธีการนี้เกิดจากความเข้าใจที่ว่าคนที่คนเราจะเข้าใจผู้อื่นได้ดีนั้นต้องให้เขาได้มีโอกาสสวมบทบาทอื่นๆ นอกเหนือไปจากที่ตนเป็นอยู่ และสอดคล้องกับ เทเลอร์ วอลฟอร์ด (1974 : 19) ที่กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้

เด็กได้สวมบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อฝึกว่าคนควรมีพฤติกรรมแบบใดจึงจะแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนเร้นอยู่ในตัว ซึ่งได้แก่ แรงจูงใจ ความเข้าใจในความสัมพันธ์ของตนเองต่อผู้อื่นๆ ต่อสังคม เข้าใจความรู้สึกของตนเอง และผู้อื่น นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสแสดงออกได้ทดลองหรือฝึกประสบการณ์ในการวิเคราะห์ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่สมมติขึ้น การแสดงบทบาทสมมติจะให้ความรู้ ความเข้าใจ เจตคติที่ยาวนานและลึกซึ้ง และมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมเด็กในการปรับและแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้เมื่อต้องเผชิญกับสิ่งเหล่านั้นในเหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของเด็กแต่ละคน (สมจิตต์ อินทสระ .2531) จากการประมวลเอกสารไม่พบบางวิจัยที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะโดยตรง แต่มีการศึกษาในพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ ซึ่งงานวิจัยของวิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522) ได้ทำการศึกษาการแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการรักษาความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติ พบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติมีความสนใจและกระตือรือร้นต่อการเรียนมากที่สุดคือ นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีในการช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียน และบริเวณสนามหน้าห้องเรียน นอกจากนี้พบว่า ในงานวิจัยของพรพรรณ กลิ่นเกษร (2538) ที่มีการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และในงานวิจัยของฉลวยศรี มีใจเย็น (2526) และวรรณภา ศิริทรัพย์ (2526) มีการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาจริยธรรมอีกด้วย และเพื่อเป็นการเสริมสร้างให้กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมจิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น งานวิจัยนี้ยังได้นำวิธีการใช้ตัวแบบ (Modeling) เข้ามาร่วมพัฒนาจิตสาธารณะโดยให้เด็กสังเกตการกระทำของตัวแบบเพื่อให้เด็กเกิดการกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบ ซึ่งเป็นการทำให้เด็กมีประสบการณ์ทางอ้อม การมีตัวแบบจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ได้เร็วขึ้นโดยธรรมชาติเด็กจะเรียนรู้จากการทำตามผู้ใหญ่อยู่แล้ว เช่น ทำตามตัวแบบเสียงพูด แบบท่าทางต่างๆ การจัดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการเป็นตัวแบบที่ดีก็จะทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้และทำตาม และเมื่อเด็กทำตามตัวแบบได้เหมือนหรือดีกว่าตัวแบบก็จะเสริมให้เด็กมีความเชื่อมั่นในการแสดงพฤติกรรมนั้น และเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ ได้ (คณะกรรมการกลุ่มผลิตสื่อ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช .2539) ส่วนวิลัย พังสอาด (2542) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้แม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525) ได้ทำการทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ พบว่า คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 รวมทั้งงานวิจัยของ ดวงจันทร์ หนูทอง (2533) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังตะลุงที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า กลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุม

จากผลงานวิจัยจะเห็นได้ว่าการนำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติกับการใช้ตัวแบบสามารถนำไปใช้เพื่อพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นได้ ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าวิจัยจึงสนใจที่จะการนำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติกับการใช้ตัวแบบมาสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะและได้นำตัวแปรเพศเข้าศึกษาร่วม เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการพัฒนากับตัวแปรเพศที่จะส่งผลต่อการพัฒนาในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบในนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ และตัวแปรเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เพื่อใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. ได้แนวทางสำหรับครูและผู้ที่เกี่ยวข้องในการศึกษาวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะในนักเรียนด้วยแนวคิดของการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา ในสังกัดสภาสถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา ในสังกัดสภาสถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 34 คน จำนวน 68 คน โดยสุ่มเลือกห้องเรียน 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุมและอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 1 ห้องเรียน ในแต่ละห้องแบ่งนักเรียนเป็นเพศชาย 17 คน หญิง 17 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ แบ่งเป็นดังนี้

1.1 การใช้หรือไม่ใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

1.2 เพศ

1.2.1 ชาย

1.2.2 หญิง

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ จิตสาธารณะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติ (Role – playing) หมายถึง วิธีการที่ทำให้บุคคลได้รับรู้ถึงความคิด ความรู้สึก และอารมณ์ของผู้อื่น และเปลี่ยนแปลงความคิดของตนเองได้อย่างมีเหตุผล โดยในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนทำกิจกรรมด้วยการแสดงท่าทางเป็นบุคคลต่างๆ ที่คิดและแสดงพฤติกรรมกรรมมีจิตสาธารณะตามสถานการณ์ที่ผู้วิจัยสมมติขึ้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจ เป็นการให้แสดงออกตามความคิดของผู้แสดงเอง และถือเอาความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ ขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติมีตามลำดับดังนี้

1.1 ขั้นเตรียมการ ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตและสถานการณ์สมมติ แจ้งให้นักเรียนทราบใช้เวลาประมาณ 5 นาที

1.2 ขั้นแสดง ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ เตรียมผู้สังเกตการณ์ เริ่มแสดงและหยุดการแสดง ใช้เวลากลุ่มประมาณ 10 นาที

1.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผล ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นโดยเน้นเหตุผล ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

1.4 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์และช่วยกันสรุป และผู้วิจัยทำการสรุปเพิ่มเติม ใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาที

2. ตัวแบบ (Modeling) หมายถึง การให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งแสดงบทบาทที่เป็นพฤติกรรมจิตสาธารณะให้นักเรียนกลุ่มที่เหลือได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของตัวละครที่มีผู้ทำการแสดงบทบาทสมมติ กระทำตามตัวแบบ และแสดงความคิดความรู้สึกที่มีต่อพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะของตัวแบบ ตลอดจนข้อดีข้อเสียของตัวแบบ เพื่อจะนำไปเป็นแนวทางที่จะปฏิบัติตามอย่างถูกต้อง

นิยามปฏิบัติการ

จิตสาธารณะ (Public mind) หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกใน 3 ลักษณะดังนี้

1.การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม วัดจาก

1.1 การดูแลรักษา ได้แก่ การใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่

1.2 ลักษณะการใช้ ได้แก่ การใช้อย่างประหยัด การใช้อย่างทะนุถนอม และการใช้อย่างรู้คุณค่า

2.การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ วัดจาก

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3.การเคารพสิทธิในการของส่วนร่วมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม วัดจาก

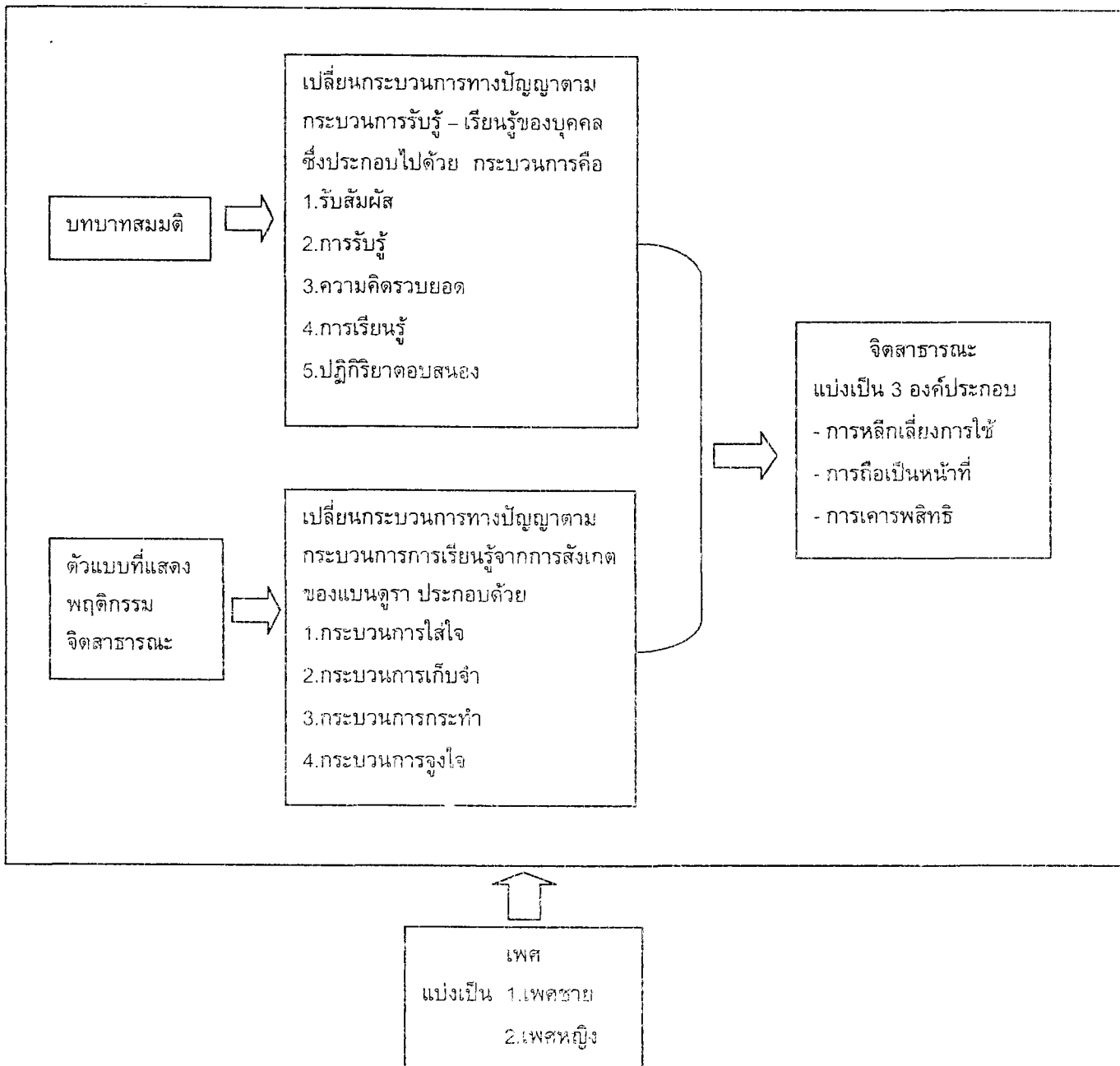
3.1 การไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรมนั้น

วัดโดยใช้แบบทดสอบวัดจิตสาธารณะที่ผู้ใช้สร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกแบ่งเป็น 3 ตอน รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบทดสอบจิตสาธารณะสูง แสดงว่ามีจิตสาธารณะมากกว่านักเรียนที่มีคะแนนจากแบบทดสอบจิตสาธารณะต่ำ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยต้องการพัฒนาให้กลุ่มตัวอย่างมีจิตสาธารณะสูงขึ้น โดยนำแนวความคิดพฤติกรรมปัญญานิยม (Cognitive Behavioral Approach) มาเป็นพื้นฐานในการปรับเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญา (กระบวนการทางปัญญา) ของนักเรียนเพื่อให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (จิตสาธารณะ) ตามแนวคิดที่ว่า กิจกรรมทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม สามารถที่จะจัดกระทำให้มีขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปนั้นเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา วิธีการเปลี่ยนแปลงทางปัญญานั้นได้อาศัยแนวความคิดของกลุ่มพฤติกรรมปัญญานิยมที่อธิบายความสัมพันธ์ของกระบวนการทางปัญญา พฤติกรรมภายนอกและอารมณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interaction) กล่าวคือ บุคคลแสดงพฤติกรรมภายนอกด้วยการชี้แนะ (Prompting) จากกระบวนการทางปัญญา ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมภายนอกก็มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางปัญญา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญานั้นผู้วิจัยได้ใช้การแสดงบทบาทสมมติ ร่วมกับการเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) ตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของแบนดูรา ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถใช้ปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญา และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าระหว่างเด็กเพศหญิงและเพศชายมีความสนใจ และมีแนวโน้มของพฤติกรรมทางสังคมในด้านบวกที่แตกต่างกัน ดังนั้นจากแนวความคิด ทฤษฎี และการประมวลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคการแสดงบทบาทสมมติและการสังเกตตัวแบบ มาใช้ร่วมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางปัญญาและนำตัวแปรเพศเข้ามาศึกษาร่วมด้วยโดยให้นักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติที่ตัวละครมีพฤติกรรมจิตสาธารณะ และให้นักเรียนที่เหลือสังเกตตัวแบบที่แสดงบทบาทสมมติ ตามกรอบแนวคิดที่นำเสนอต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แผนภาพแสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

- 1.นักเรียนที่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะหลังจากการฝึกสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
- 2.นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความหมายของจิตสาธารณะ (Public Mind)
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ
  - 2.1 แนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญา
  - 2.2 ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ
  - 2.3 แนวการใช้บทบาทสมมติ
  - 2.4 จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการแสดงบทบาทสมมติ
  - 2.5 ประเภทของบทบาทสมมติและหลักการนำไปใช้
  - 2.6 ขั้นตอนในการใช้การแสดงบทบาทสมมติ
  - 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม
  - 2.8 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive theory)
  - 2.9 การเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning)
  - 2.10 ประเภทของตัวแบบ
  - 2.11 บัณฑิตเกี่ยวกับตัวแบบ
  - 2.12 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับความหมายจิตสาธารณะ (Public Mind)

ในศึกษารวบรวมความหมายของจิตสาธารณะ จากเอกสารต่างๆ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ นั้นพบว่า มีการใช้คำที่แตกต่างกันออกไป ได้แก่ การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนร่วม , จิตสำนึกต่อสังคม , จิตสำนึกต่อส่วนรวม หรือจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งล้วนแต่มีความหมายไปในทำนองเดียวกัน ดังนั้นในงานวิจัยนี้ขอใช้คำว่า "จิตสาธารณะ" ที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542 : 14)

ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อชาติ

ชาย โพธิสิตา (2540) ใช้คำว่า จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ และให้ความหมายในเชิงพฤติกรรมไว้ว่าเป็น การใช้สาธารณสมบัติอย่างรับผิดชอบ หรือ การรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ซึ่งมีนัยสองประการ ได้แก่ 1) รับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติ ด้วยการหลีกเลี่ยงการใช้และการกระทำที่จะก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อสาธารณสมบัตินั้นๆ รวมไปถึงการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลและสาธารณสมบัติในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิในการใช้สาธารณสมบัติของผู้อื่นโดยการคำนึงว่าคนอื่นก็มีสิทธิในการใช้เช่นเดียวกัน จะต้องไม่ยึดสาธารณสมบัตินั้นไว้เป็นของส่วนตัวและไม่ปิดกั้นโอกาสการใช้ประโยชน์ของผู้อื่น

ในทำนองเดียวกัน บรรทม มณีโชติ (2530) ได้ให้ความหมายของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมในเชิงพฤติกรรมว่า หมายถึง การอุทิศตนทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม และนัทกรลับบัวงาม (2540) ได้สรุปความหมายของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม แบ่งออกเป็น 4 พฤติกรรม คือ 1) การให้ปัน โดยการช่วยเหลือหรือให้ผู้อื่นด้านทรัพย์สิน สิ่งของ ความรู้และแรงงาน 2) ความมีน้ำใจ โดยการแสดงความปรารถนาดีต่อผู้อื่นในด้านการพูดและกระทำ โดยให้กำลังใจและแสดงความเห็นใจผู้อื่น 3) การไม่เอาเปรียบผู้อื่น โดยการสละทรัพย์สิน สิ่งของ และแรงงานของตน เท่ากันหรือมากกว่าผู้อื่น 4) การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม โดยการอุทิศการทำงานเพื่อสังคมและส่วนรวม ร่วมมือกันรักษาสมบัติส่วนรวม ไม่ทำลายสมบัติส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาการเรียนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม เสียสละ และปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ได้มีการระบุสาระการเรียนรู้เป็นเรื่องของการดูแลรักษาสมบัติส่วนรวม ไม่เอาเปรียบผู้อื่น บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์

ในงานวิจัยของ ชาย โพธิสิตา (2540) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ : ศึกษากรณีกรุงเทพมหานคร ได้สรุปความเข้าใจของจิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติหรือจิตสาธารณะไว้เป็นสองระดับ คือ

1.ระดับที่ 1 เป็นจิตสำนึกแบบที่บุคคลไม่ต้องทำอะไรมาก เพียงแต่ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือไม่ทำลายสาธารณสมบัติที่ตนใช้ก็พอ ซึ่งเป็นการแสดงออกว่าบุคคลมีความเข้าใจว่าควรหรือไม่ควรปฏิบัติอย่างไรกับสาธารณสมบัติ โดยเรียกจิตสำนึกแบบนี้ว่า แบบ Passive

2.ระดับที่ 2 เป็นระดับที่บุคคลกระทำการอันแสดงว่าเขามีความรับผิดชอบต่อสาธารณสมบัติไม่ว่าจะได้ใช้หรือไม่ใช้สาธารณสมบัตินั้นก็ตาม เช่น การมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาสาธารณสมบัติที่ชำรุดเสียหาย โดยเรียกจิตสำนึกแบบนี้ว่า แบบ Active

ดังนั้นจึงสรุปความหมายของจิตสาธารณะสำหรับใช้ในงานวิจัยนี้ว่า หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังนี้

1.การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม วัดจาก

1.1 การดูแลรักษา ได้แก่ การใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่

1.2 ลักษณะการใช้ ได้แก่ การใช้อย่างประหยัด การใช้อย่างทะนุถนอม และ การใช้อย่างรู้คุณค่า

2.การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ วัดจาก

2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.2 การรับอาสาที่จะทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

3.การเคารพสิทธิในการของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม วัดจาก

3.1 การไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง

3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้สามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ

แนวความคิดปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification)

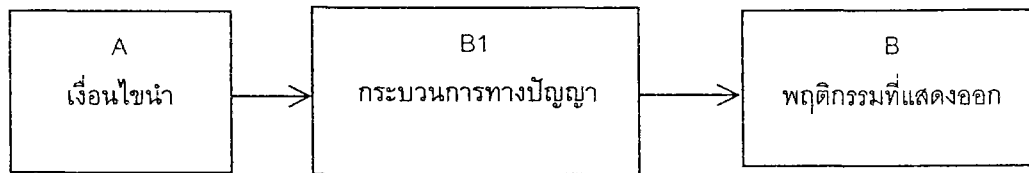
มาโฮเนย์ (Mahoney. 1974) กล่าวว่า การตอบสนองของบุคคลนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง แต่ทว่าขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่รับรู้ ตัวแปรทางปัญญาหรืออาจจะเรียกได้ว่า ตัวแปรที่อยู่ตรงกลางระหว่างสิ่งเร้าและการสนองตอบนั้นมีผลต่อการสนองตอบของคนเราเป็นอย่างมาก นั่นคือ สิ่งเร้าเดียวกันอาจจะก่อให้เกิดการสนองตอบที่ต่างกัน ในขณะที่เดียวกันสิ่งเร้าที่ต่างกัน อาจก่อให้เกิดการสนองตอบที่เหมือน ๆ กัน ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในสภาพแวดล้อมนั้น นอกจากนี้ลักษณะของพฤติกรรมที่ถูกกระตุ้นทางสรีระก็อาจจะเกิดขึ้นโดยที่เราไม่สามารถสังเกตเห็นสิ่งเร้า นั้นได้ จากแนวความคิดที่ว่าตัวแปรภายในบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมโดยอาศัยแนวคิดดังกล่าวจึงเรียกว่า การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญา (Cognitive Behavior Modification หรือ CBM)

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางปัญญานี้ แคชดิน (Kazdin. 1978) ได้ให้ความหมายไว้ว่าเป็น กระบวนการการเปลี่ยนพฤติกรรมภายนอกโดยการเปลี่ยนความคิด การตีความ การตั้งข้อสันนิษฐาน หรือกลวิธีในการตอบสนองหรืออีกนัยหนึ่งคือ การเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญาเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมนั่นเอง โดย ดอบสัน (ประทีป จินสี. 2540 : 128 อ้างอิงจาก Dobson, K.S. 1998) ได้รวบรวมหลักการพื้นฐานไว้ 3 ประเด็นดังต่อไปนี้

1.กิจกรรมทางปัญญามีผลต่อพฤติกรรม

2.กิจกรรมทางปัญญาสามารถจัดให้มีขึ้นได้และเปลี่ยนแปลงได้

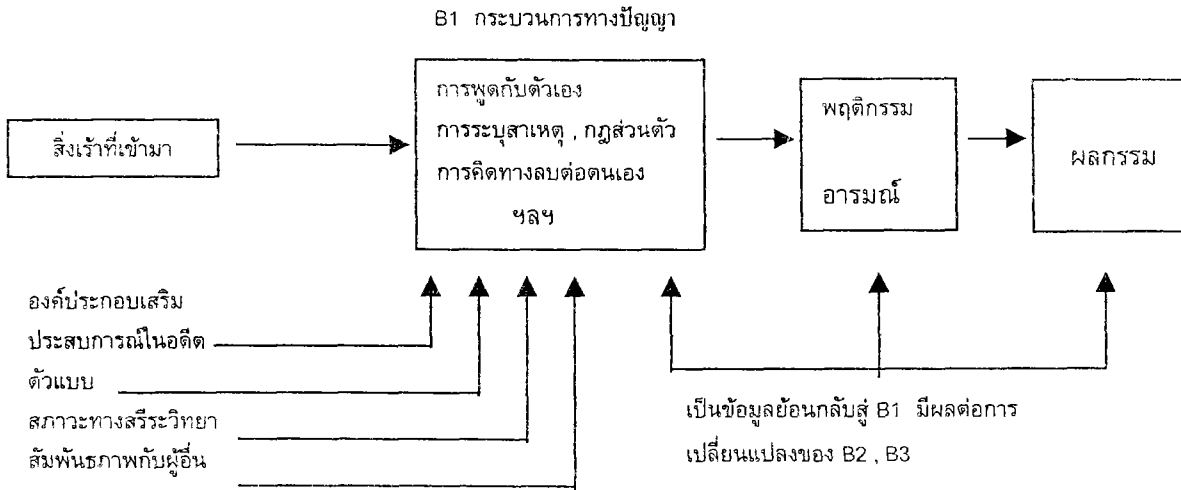
3.พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป อาจจะเป็นผลเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา

ภาพประกอบ 2 กระบวนการปรับพฤติกรรมทางปัญญา

จากแผนภาพ อธิบายกระบวนการปรับพฤติกรรม หรือ CBM ซึ่งมีแนวคิดของตัวแปรภายในบุคคลมีผลต่อพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออก ซึ่งแนวคิดการปรับพฤติกรรมทางปัญญาจะมุ่งที่การเปลี่ยนแปลงทางปัญญาเพื่อที่พฤติกรรมภายนอกจะเกิดการเปลี่ยนแปลง (Mahoney, 1974)

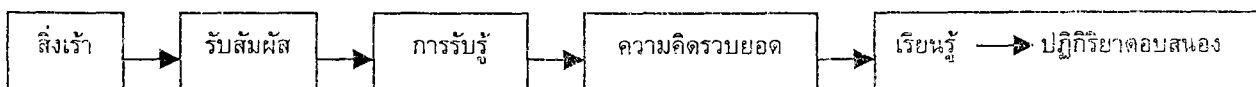
ส่วนเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า กระบวนการทางปัญญา พฤติกรรมและอารมณ์และผลกรรมนั้น แนวคิดของกลุ่มพฤติกรรมทางปัญญานิยมมีความเห็นตรงกัน การรับสิ่งเร้าเข้าไปจัดกระทำในกระบวนการทางปัญญา ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมและอารมณ์ต่อสิ่งเร้า นั้นๆ ซึ่งอาจจะพิจารณาลักษณะความสัมพันธ์ของกระบวนการทางปัญญา พฤติกรรมและอารมณ์ในลักษณะที่เป็นการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Interaction) กล่าวคือ บุคคลแสดงพฤติกรรมภายนอกด้วยการชี้แนะ (Prompting) จากกระบวนการทางปัญญา และในขณะเดียวกันพฤติกรรมภายนอกก็มีอิทธิพลต่อกระบวนการทางปัญญาด้วย โดยความเชื่อนี้รวมเอาภาวะทางจิตใจ (Psychological Events) ไว้กับกระบวนการทางปัญญา และรวมภาวะทางสรีระวิทยา (Physiological) ไว้กับพฤติกรรมภายนอก จากแนวคิดนี้ถ้าต้องการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภายในหรือกระบวนการทางปัญญาก็สามารถจะใช้วิธีการใดๆ ก็ได้แล้วแต่ผู้บำบัด ดังนั้นตามแนวคิดนี้วิธีในการเปลี่ยนพฤติกรรมภายในจึงเปิดกว้างมาก ซึ่งจะนำทฤษฎีการเรียนรู้มาใช้ หรือนำแนวคิดใดๆ มาใช้ก็ได้ เพราะถ้าสามารถทำให้กระบวนการทางปัญญาเปลี่ยนแปลงแล้ว ก็จะส่งผลต่อพฤติกรรมภายนอกในที่สุด ความสัมพันธ์ของกระบวนการทางปัญญากับพฤติกรรมและอารมณ์ แบบมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) แสดงได้ดังภาพ

ภาพประกอบ 3 ความสัมพันธ์ในลักษณะ Interaction (दारारวรรณ ต๊ะปินดา : 2534
พัฒนามาจาก Kalish :1981)

อิลลิส (สมโภชน์ เอี่ยมสุภานิต. 2541 : 315 อ้างอิงจาก Ellis. 1979) ได้เสนอวิธีการหลากหลายในการปรับเปลี่ยนกระบวนการทางปัญญาที่ได้ผล ได้แก่ การใช้วิธีตั้งคำถามโดยยึดข้อมูลเชิงประจักษ์และเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การบันทึกความคิดของตนเอง การใช้การบำบัดโดยหนังสือ การใช้จินตนาการ การฝึกการผ่อนคลาย การวางเงื่อนไขแบบการกระทำ การฝึกทักษะการเล่นบทบาทสมมติ และการใช้ตัวแบบ ซึ่งเป็นวิธีที่จะนำมาใช้จัดการกับความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม หรือเรียกว่าเป็นการปรับพฤติกรรมทางปัญญานั้นเอง ซึ่งในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้เลือกนำวิธีการการแสดงบทบาทสมมติและการใช้ตัวแบบมาใช้เพื่อปรับพฤติกรรมทางปัญญา

การแสดงบทบาทสมมติสามารถเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาโดยอาศัยกระบวนการรับรู้-เรียนรู้ของบุคคลเข้ามาอธิบาย เริ่มจาก มีสิ่งเร้าที่เข้ามากระตุ้นประสาทให้ตื่นตัว เกิดการรับสัมผัสด้วยประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วส่งกระแสสัมผัสไปยังระบบสมองส่วนกลางทำให้เกิดการแปลความหมาย โดยอาศัยประสบการณ์เดิมและอื่นๆ เรียกว่า การรับรู้ เมื่อแปลความหมายแล้ว ก็จะมีการสรุปผลของการรับรู้เป็นความคิดรวบยอดเกิดการเรียนรู้และมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างใดอย่างหนึ่งต่อสิ่งเร้าตามที่รับรู้ เป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมซึ่งก็แสดงว่าได้เกิดการเรียนรู้แล้ว ดังภาพ

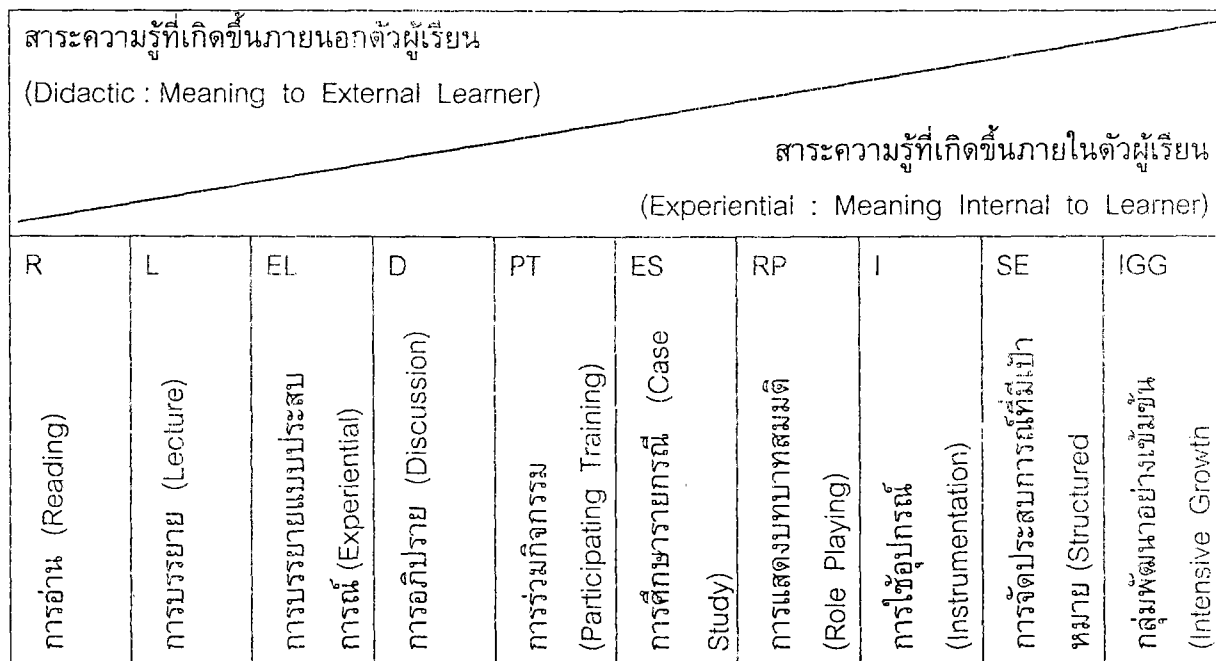

ภาพประกอบ 4 กระบวนการการรับรู้ - เรียนรู้ของบุคคล (กันยา สุวรรณแสง .2538:150-169)

ซึ่งสิ่งเร้าในที่นี้ก็คือ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบที่ผู้วิจัยได้ทำการสร้างขึ้นนั่นเอง โดยการแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีที่ทำให้บุคคลได้มีโอกาสได้ปฏิบัติด้วยตัวเองทำให้สามารถสัมผัสประสบการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริงอันเป็นผลให้เกิดการเรียนรู้ขึ้นภายในตนเอง ฟิฟเฟอร์และโจนส์ (Pfeffer and Jones.1977 : p.2) ได้เสนอไว้ว่า การที่บุคคลได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ มากจะทำให้เกิดการเรียนรู้ภายในตนเองมาก โดยมีการเสนอรูปโครงสร้างลำดับขั้นประสบการณ์ของวิธีการฝึกทักษะมนุษยสัมพันธ์ (Human Relation Skills) โดยแจกแจงวิธีการต่างๆ รวมทั้งเรียงลำดับขั้นของประสบการณ์ที่เกิดการเรียนรู้กับบุคคลจากน้อยไปหามาก หรือแสดงการเปรียบเทียบวิธีการฝึกทักษะมนุษยสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพตามลำดับจากน้อยที่สุดไปถึงมากที่สุด

การมีส่วนร่วมน้อย
(Low Involvement)

การมีส่วนร่วมมาก
(High Involvement)

ภาพประกอบ 5 รูปโครงสร้างลำดับขั้นประสบการณ์วิธีฝึกทักษะมนุษยสัมพันธ์

จากรูปโครงสร้างลำดับขั้นประสบการณ์วิธีฝึกทักษะมนุษยสัมพันธ์ จะเห็นว่าการแสดงบทบาทสมมติเป็นวิธีการฝึกทักษะอย่างหนึ่งที่สามารถทำให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ภายในตนเองได้มากโดยฟิฟเฟอร์และโจนส์ (Pfeffer and Jones). อธิบายว่า เพราะการแสดงบทบาทสมมติ เป็นวิธีการลองปฏิบัติซึ่งจะจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยให้บุคคลรับการฝึกได้ทดลองปฏิบัติใช้ทักษะนั้นๆ กับกลุ่มโดยสวมบทบาทอย่างที่เป็นจริงอย่างที่เกิดขึ้นในสภาพการณ์จริงๆ ซึ่งจากประสบการณ์

ลองปฏิบัตินี้จะมีผลให้ผู้รับการฝึกได้รับรู้และสัมผัสกับประสบการณ์จริงอันจะเกิดขึ้นได้จริงๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องกรวยประสบการณ์(Cone of Experience) ที่เสนอโดย เดดการ์ เดล (รัตนา นฤภัทร. 2524 : 21 – 25 อ้างอิงจาก Edgar Dale.1969) ซึ่งได้จัดลำดับและอธิบายว่า ประสบการณ์นาฏการหรือบทบาทสมมติ นั้นให้ประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมสูงกว่าการสาธิตหรือ การให้ตัวแบบ ซึ่งประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมที่สูงกว่าย่อมสื่อความหมายให้บุคคลที่รับการฝึก ทักจะเกิดความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะนั้นได้มากกว่านั่นเอง

ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติ (Role Playing)

เป็นการทดลองให้บุคคลได้สวมบทบาทผู้อื่น เพื่อให้ได้รู้ถึงความรู้สึก และอารมณ์ ในบทบาทของผู้อื่นๆ และเปลี่ยนแปลงความคิดของตนได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งเป็นเทคนิคทาง อารมณ์ภายใต้แนวคิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมโดยเน้นที่กระบวนการทางปัญญาของบุคคลมา ประยุกต์ใช้ในการเปลี่ยนแปลงการตอบสนองทางอารมณ์และพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งเทคนิคดังกล่าวมีแนวคิดพื้นฐานที่เห็นว่า ความเชื่อ หรือความคิด ที่ไม่มีเหตุผลของบุคคลเป็นสาเหตุให้เกิด ปัญหาทางอารมณ์ และพฤติกรรม แต่เมื่อบุคคลเปลี่ยนความเชื่อหรือความคิดได้อย่างมีเหตุผลจะ เป็นผลให้บุคคลมีอารมณ์และพฤติกรรมที่เหมาะสมยิ่งขึ้น อิลลิส (ประทีป จินรี. 2540 : 238 –240 อ้างอิงจาก Ellis and Whiteley.1979) ได้เสนอวิธีการพิจารณาเหตุผลและอารมณ์โดยเสนอแนวคิด ว่า ความคิด ความรู้สึก และการกระทำ ของมนุษย์มี ปฏิสัมพันธ์กัน คือ ความคิดมีอิทธิพลต่อ ความรู้สึกและการกระทำ ความรู้สึกมีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำ และการกระทำก็มี อิทธิพลต่อความคิดและความรู้สึก ดังนั้นถ้าบุคคลปรับลักษณะใดลักษณะหนึ่งให้เปลี่ยนไปก็จะทำ ให้ลักษณะอื่นเปลี่ยนแปลงไปด้วย ได้มีการนำบทบาทสมมติมาประยุกต์ในวงการการศึกษาโดย ฟานนี อาร์ แชฟเทิล และจอร์จ แชฟเทิล (Fannie R. Shafstel and George Shafstel.1967) เขียน หนังสือชื่อ Role Playing for Social Values : Decision Mak-ing in the School Studies ดีพิมพ์เผยแพร่ ในปี ค.ศ.1967 ซึ่งได้ทำการวิจัยโดยนำบทบาทสมมติมาใช้ในการเรียนการสอน นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวาง

ความหมายของบทบาทสมมติ

ฟานนี อาร์ แชฟเทิล และจอร์จ แชฟเทิล (Fannie R. Shafstel and George.Shafstel.1967 : 83-84) ให้ความหมายของการแสดงบทบาทสมมติว่า หมายถึง วิธีการเรียนรู้สภาพชีวิตในสังคม อย่างต้องแท้ การแสดงบทบาทสมมติเป็นแนวทางที่จะช่วยให้บุคคลดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง มีความสุข การแสดงบทบาทสมมติจะแฝงไว้ซึ่งมวลประสบการณ์และกลวิธีแก้ปัญหาหลายด้าน หลายทาง เช่น การอภิปรายปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา และให้คำจำกัดความโดยผ่านขั้นตอน

ต่างๆ คือ การแสดงบทบาทปฏิกิริยาตอบสนองของผู้ที่มีต่อผู้แสดง การเลือกบทบาทที่เหมาะสม และการสรุปการนำไปใช้

จอห์น แอล เทเลอร์ และเรกซ์ วอลฟอร์ด (John L. Talyer and Rex Walford.1974 : 19) ให้ความหมายว่า เป็นการเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนได้สวมบทบาทในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อฝึกฝนควรมีพฤติกรรมแบบใด จึงจะแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้เรียนรู้ความต้องการที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในตัว ซึ่งได้แก่ แรงจูงใจความเข้าใจในความสัมพันธ์ของตนเองต่อผู้อื่น ต่อสังคม เข้าใจความรู้สึกของตนเองและผู้อื่น

ทิกนา แชมมณี (2519 : 41) ให้ความหมายว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นเครื่องมือและวิธีการอย่างหนึ่งที่ใช้ในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน โดยที่ผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมติ และบทบาทสมมติขึ้นมาให้นักเรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าควรจะเป็น และถือเอาการแสดงออกทั้งทางความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้ การแสดงบทบาทสมมตินับว่าเป็นวิธีการฝึกการแก้ปัญหาและการตัดสินใจวิธีหนึ่ง เพราะในสถานการณ์และบทบาทที่สมมติขึ้นมาให้คล้ายคลึงกับสิ่งที่เป็นจริงนั้น มักจะมีปัญหาและข้อขัดแย้งต่างๆ แฝงมาด้วย การที่ให้ผู้เรียนได้เลือกที่จะแสดงบทบาทต่างๆ โดยไม่รู้ว่าผู้อื่นจะมีปฏิกิริยาโต้ตอบอย่างไรนั้นนับว่าเป็นการช่วยฝึกให้ผู้แสดงได้เรียนรู้ที่จะปรับพฤติกรรมและหาทางแก้ปัญหาตัดสินใจอย่างธรรมชาติ

เยาวพา เตชะคุปต์ (2518 : 67) ให้ความหมายว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้จากกลุ่ม ซึ่งจะช่วยให้สมาชิกในกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกัน และยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการแสดงความคิดเห็นและการแก้ปัญหาต่างๆ ได้เป็นอย่างดี

จากความหมายทั้งหมดพอจะสรุปได้ว่า การแสดงบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหนึ่งที่ทำให้เด็กได้แสดงท่าทางเป็นบุคคลต่างๆ ตามสถานการณ์ที่สมมติขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในเรื่องที่เรียน เป็นการให้ผู้เรียนได้แสดงออกตามที่ตนคิดว่าจะเป็นตามธรรมชาติและถือเอาการแสดงออกทั้งด้านความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้แสดงมาเป็นข้ออภิปรายเพื่อการเรียนรู้

แนวการใช้บทบาทสมมติ

1. การใช้บทบาทสมมติที่เตรียมไว้ล่วงหน้า (Preplanned or Structure Role Playing) มีรากฐานมากจากความคิดที่ว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์เป็นการเรียนรู้ที่มีความหมายต่อผู้แสดงมากที่สุด ผู้แสดงเรียนรู้โดยการกระทำทดลองฝึกหัดและลองผิดลองถูก ผู้แสดงสามารถสังเกตพฤติกรรมของผู้อื่นๆ แล้วเลียนแบบหรือเรียนรู้โดยมีปฏิกิริยาโต้ตอบพฤติกรรมของผู้เล่นบทบาท ผู้นำจะทำหน้าที่ตีความและตัดสินใจอย่างพินิจพิเคราะห์ สมาชิกในกลุ่มจะเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องหลักการที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์เป็นโอกาสที่สมาชิกจะเพิ่มความรู้สึก

เกี่ยวกับการรับรู้ การมองเห็น และการเกิดปัญหา แนวนี้ประกอบไปด้วยการวิเคราะห์หารประเมินผลและแนะนำการปรับปรุงพฤติกรรมและทักษะในตัวสมาชิก

2. การใช้บทบาทสมมติแบบอัตโนมัติ (Spontaneous Role Playing) คล้ายกับในทฤษฎีแรกที่สมาชิกในกลุ่มเรียนรู้ด้วยการสังเกตเลียนแบบ และการวิจารณ์หรือติชม แต่มีข้อแตกต่างตรงที่กระบวนการวิเคราะห์ที่ในสถานการณ์การเรียนรู้ ซึ่งแนวนี้จะเน้นหนักในเรื่องความเป็นธรรมชาติมากกว่าการวิเคราะห์ ผู้แสดงจะได้รับการส่งเสริมในการคิดหาโครงสร้างของเขาเอามาทดลองและค้นคว้าหาแบบของพฤติกรรมใหม่ๆ และทฤษฎีใหม่ๆ และมักใช้ปนกับแนวทางแรก ซึ่งขึ้นอยู่กับความมุ่งหมายของกลุ่ม (สมศิริ ปลื้มจิตต์. 2534 : 32)

จุดมุ่งหมายและประโยชน์ของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทิตนา แชมมณี (2519) กล่าวว่าไว้ว่าบทบาทสมมตินับเป็นเครื่องมือในและวิธีการที่ช่วยให้ผู้แสดงเกิดการเรียนรู้ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. ช่วยให้สามารถเข้าใจว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมมีสาเหตุ
2. ช่วยให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นๆ ความเข้าใจนี้จะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเรา
3. ช่วยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี
4. ช่วยส่งเสริมให้เกิดโอกาสสำรวจค่านิยมของตน และหาหลักยึดเหนี่ยวในการดำรงชีวิตของตน
5. ช่วยให้ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตนในสังคม
6. ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ และฝึกการปฏิบัติตนให้ถูกต้องเหมาะสมในหลายๆ บทบาท
7. ช่วยฝึกให้เกิดการปฏิบัติตามขั้นตอน “รู้สึก คิด กระทำ”

ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริกาญจน์ โกสมถ์ (2522) และชูศรี สนิทประชากร (2525) ที่กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการแสดงบทบาทสมมติว่า เป็นการฝึกนักเรียนในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ช่วยให้นักเรียนได้รู้สึกถึงความขัดแย้ง ช่วยส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม ซึ่งเป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้ที่จะนำไปปฏิบัติในสภาพจริงด้วย เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกมีการอภิปรายและวิเคราะห์เรื่องราวเนื้อหาต่างๆ เป็นประโยชน์ในการฝึกให้เด็กรู้จักการแก้ปัญหาตัดสินใจ และสามารถนำการแก้ไขปัญหาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

ประเภทของบทบาทสมมติ

สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ

1. การแสดงบทบาทแบบเตรียมบทบาทมาแล้ว การแสดงประเภทนี้ผู้แสดงจะแสดงตามบทบาทที่เขียนขึ้นมา บางครั้งอาจมีการฝึกซ้อมกันมาแล้วล่วงหน้า ผู้แสดงจะอภิปรายถึงการแสดงที่ผ่านมานั้นว่าเป็นวิธีที่ดีหรือไม่ ควรจะแก้ไขอย่างไร

2. การแสดงโดยทันทีทันใด การแสดงประเภทนี้เป็นการแสดงอย่างฉับพลันผู้แสดงไม่ทราบมาก่อน หรืออาจเป็นการแสดงที่เกิดขึ้นจากความคิดเห็นที่ขัดแย้งกัน หรือปัญหาที่เกิดขึ้นรอบๆตัว

3. การแสดงโดยกำหนดสถานการณ์ให้ การแสดงประเภทนี้เป็นส่วนผสมระหว่างประเภทที่ 1 และประเภทที่ 2 คือ จะมีการกำหนดสถานการณ์ขึ้นและนำมาเล่าให้ผู้แสดงฟังแต่ในการแสดงผู้แสดงจะใช้เทคนิคของตนเองคิดหาคำพูดของตนเองโดยอิงสถานการณ์ที่เล่ามานั้น

หลักการนำบทบาทสมมติไปใช้

การนำการแสดงบทบาทสมมติไปใช้นั้น วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522 : 27 – 29) ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

1. การแสดงบทบาทสมมติควรใช้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ และไม่ควรรใช้เพื่อการบันเทิงเพียงอย่างเดียว หรือเพียงเพื่อให้เป็นไปตามโครงการสอนที่กำหนดเอาไว้เท่านั้น

2. การแสดงบทบาทสมมติไม่ควรกำหนดเวลาแน่นอนตายตัวลงไป

3. เรื่องที่นำมาใช้ไม่ควรเป็นเรื่องที่ยากเกินไป ควรเป็นเรื่องที่กระตุ้นให้เด็กอยากอภิปรายเมื่อแสดงจบแล้ว

4. การแสดงบทบาทสมมติจะได้ผลเต็มที่เมื่อนำมาใช้ติดต่อกันพอสมควรไม่ใช่เป็นเพียงการค้นการเรียนรู้เพียงครั้งสองครั้ง เพื่อแก้ความเบื่อหน่ายของเด็กเท่านั้น

5. ควรใช้การแสดงบทบาทสมมติ เมื่อต้องการให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและฝึกทักษะในการปฏิบัติในเรื่องความสัมพันธ์ของมนุษย์

ขั้นตอนในการใช้การแสดงบทบาทสมมติ

ทิตนา แคมมณี (2519 : 44 – 47) กล่าวถึง กระบวนการในการใช้บทบาทสมมติไว้ว่า ไม่จะเป็นการใช้บทบาทสมมติแบบเตรียมบทไว้พร้อม หรือการใช้บทบาทสมมติแบบไม่ได้เตรียมไว้ ลักษณะคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นเตรียมการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1.1 การแจกแจงและกำหนดขอบเขตของปัญหา ผู้วิจัยต้องวิเคราะห์แยกแยะสถานการณ์ว่าอะไรคือปัญหาหรือจุดที่ต้องการชี้ให้เห็นและเรียนรู้ เพื่อความเข้าใจกำหนดขอบเขตของปัญหาที่จะทำการทดลอง

1.2 เมื่อได้ปัญหาที่ชัดเจนแล้ว ต้องกำหนดสถานการณ์สมมติที่ง่ายและชัดเจนขึ้น พร้อมทั้งเขียนบทบาทสมมติที่จะให้เด็กแสดง

ขั้นที่ 2 ขั้นการแสดง แบ่งออกเป็น 7 ขั้นตอนคือ

2.1 การอุ่นเครื่อง เป็นการช่วยให้เด็กมีความเข้าใจ ตรงกับเรื่องที่จะเรียน ผู้วิจัยอาจเล่าเรื่องราวหรือสถานการณ์สมมติให้เด็กฟัง

2.2 การเลือกผู้แสดง อาจเลือกบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับบทบาทหรือบุคคลที่มีลักษณะตรงกันข้ามก็ได้

2.3 การจัดฉากแสดง หลังจากที่ได้ผู้แสดงแล้ว จึงจัดฉากแบบสมมติขึ้นเพื่อให้การแสดงใกล้เคียงกับความเป็นจริง อาจเป็นแบบอย่างง่ายๆ จนถึงแบบหรูหรา

2.4 การเตรียมผู้สังเกตการณ์ ผู้วิจัยจะต้องช่วยให้เด็กหัดสังเกต และวิเคราะห์เหตุการณ์ไปด้วยมีฉะนั้นการอภิปรายและการวิเคราะห์หลังการแสดงจะไม่ได้ผลเท่าที่ควร

2.5 การเตรียมความพร้อมก่อนการแสดง ผู้วิจัยจะต้องช่วยขจัดความตื่นเต้น ความประหม่า และความวิตกกังวลของผู้แสดงออกไปด้วยวิธีการต่างๆ

2.6 การแสดง การแสดงควรเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มีการขัดแย้งกันนอกจากในกรณีที่ผู้แสดงต้องการความช่วยเหลือผู้วิจัยอาจเข้าไปช่วยได้ตามโอกาส

2.7 การดับบทการแสดง ควรมีการดับบทและหยุดการแสดงเมื่อ

2.7.1 การแสดงได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาวิเคราะห์หรืออภิปรายได้

2.7.2 กลุ่มพอจะเดาได้ว่าเรื่องราวเป็นอย่างไร ถ้าแสดงต่อไป

2.7.3 ผู้แสดงไม่สามารถแสดงต่อไปได้ เพราะเกิดการเข้าใจผิดบางประการ

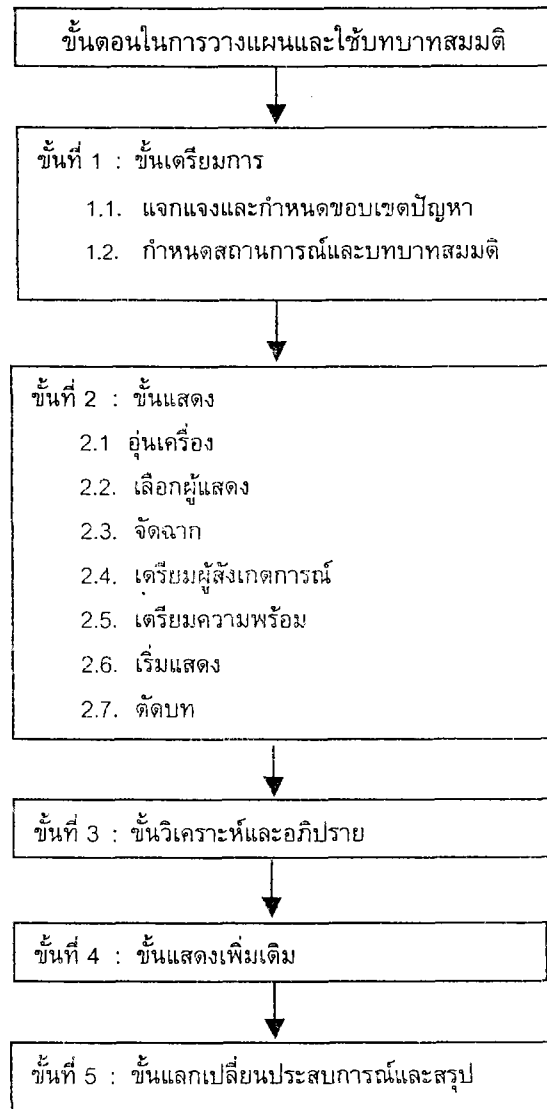
2.7.4 การแสดงจบเรื่อง

ขั้นที่ 3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปรายผลการแสดง การวิเคราะห์ผลการแสดงมักเป็นไปในรูปของการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้แสดง ผู้ชมหรือผู้สังเกตการณ์ การอภิปรายเป็นไปในรูปใดนั้นขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของเรื่อง บางครั้งอาจให้ผู้แสดงเปิดเผยความรู้สึกและเสนอแนวความคิดเห็นก่อนแล้วจึงให้ผู้สังเกตการณ์เสนอความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 ขั้นแสดงเพิ่มเติม ในกรณีที่การแสดงครั้งแรกได้ผลไม่เป็นที่พอใจ หรือมีผู้เสนอแนวความคิดเห็นใหม่ๆ ในการแก้ปัญหา ก็อาจมีการแสดงใหม่อีก

ขั้นที่ 5 ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป หลังจากอภิปรายเกี่ยวกับการแสดงแล้ว ผู้วิจัยควรกระตุ้นให้เด็กได้อภิปรายทุกอย่างไป ซึ่งอาจมีการเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่เกี่ยวข้อง เป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทำให้เด็กสามารถหาข้อสรุปหรือได้แนวความคิดรวบยอด

ขั้นตอนของการใช้การแสดงบทบาทสมมติ สามารถสรุปเป็นแผนภูมิได้ (วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. 2522 : 40) ดังนี้

ภาพประกอบ 6 ขั้นตอนการวางแผนและการใช้บทบาทสมมติ

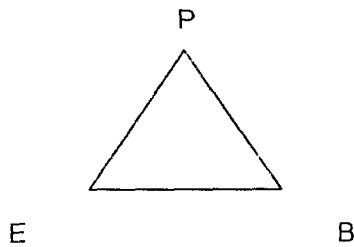
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้การแสดงบทบาทสมมติในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม

ลอนนอตตี (Lonnotti, 1977 : 142) ได้ศึกษาผลการใช้บทบาทสมมติที่เน้นการไม่เห็นแก่ส่วนตน โดยทำการทดลองในเด็กนักเรียนอายุ 6 ปี และ 9 ปี จากผลการศึกษาพบว่า บทบาทสมมติสามารถพัฒนาพฤติกรรมการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนของนักเรียนได้สูงขึ้น และในงานวิจัยของชูดท์ (Shoudt, 1976 : 2754 – A) ได้ใช้บทบาทสมมติในการฝึกทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนชั้นอนุบาลจำนวน 75 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้บทบาทสมมติมีพฤติกรรมเอื้อเฟื้อมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในงานของ วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522) ได้ทำการศึกษาการแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการรักษาความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติ ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีธรรมดาไม่แตกต่างกัน แต่ทั้งสองกลุ่มมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมติมีความสนใจและกระตือรือร้นในการเรียนมาก กล้าแสดงออกมากขึ้น และมีพฤติกรรมที่ดีในการช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียนและบริเวณสนามหน้าห้องเรียน ส่วนในงานวิจัยของ ฉลวยศรี มีใจเย็น (2526) ศึกษาการใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีแตกต่างกับการเรียนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับ ดุษฎี ทรัพย์ปรง (2529) ซึ่งทำการศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของนักเรียน พบว่า การสอนโดยใช้บทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีการพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานมากกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบผลคล้ายๆ กันในงานของ วรวรรณี ราชสงฆ์ (2541) ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์ (2532) วิไล พังสอาด (2542) และระริน ทองใบ (2545)

จากเอกสารและผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแสดงบทบาทสมมติ แสดงให้เห็นว่าบทบาทสมมติสามารถจะใช้ในการพัฒนาให้เกิดพฤติกรรมในด้านต่างๆ ได้ เช่น พฤติกรรมการเอื้อเฟื้อ พฤติกรรมการไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว ความซื่อสัตย์ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมการสื่อสาร ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำโปรแกรมบทบาทสมมติโดยสร้างบทละครที่ตัวละครมีการพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตสาธารณะจิตสาธารณะมาใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะให้กับเด็ก

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

ตามแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม แบนดูรา เชื่อว่าพฤติกรรมของคนเรานั้น ไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยทางสภาพแวดล้อมแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่ว่าจะต้องมีปัจจัยส่วนบุคคล (ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ) ร่วมด้วย และการร่วมของปัจจัยส่วนบุคคลนั้น จะต้องร่วมกันในลักษณะที่กำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) กับปัจจัยทางด้านพฤติกรรมและสภาพแวดล้อม (สมโกชน์ เอี่ยมสุภาวดี , 2541 : 48)

ภาพประกอบ 7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม (Behavior) กับปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor) และปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environmental Factor)

จากภาพแสดงการกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และส่วนบุคคล(P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และสิ่งภายในอื่น ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้และการกระทำ ซึ่งในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญานั้น แบนดูราได้เสนอวิธีการเปลี่ยนแปลงโดยใช้การให้บุคคลเรียนรู้จากการสังเกต

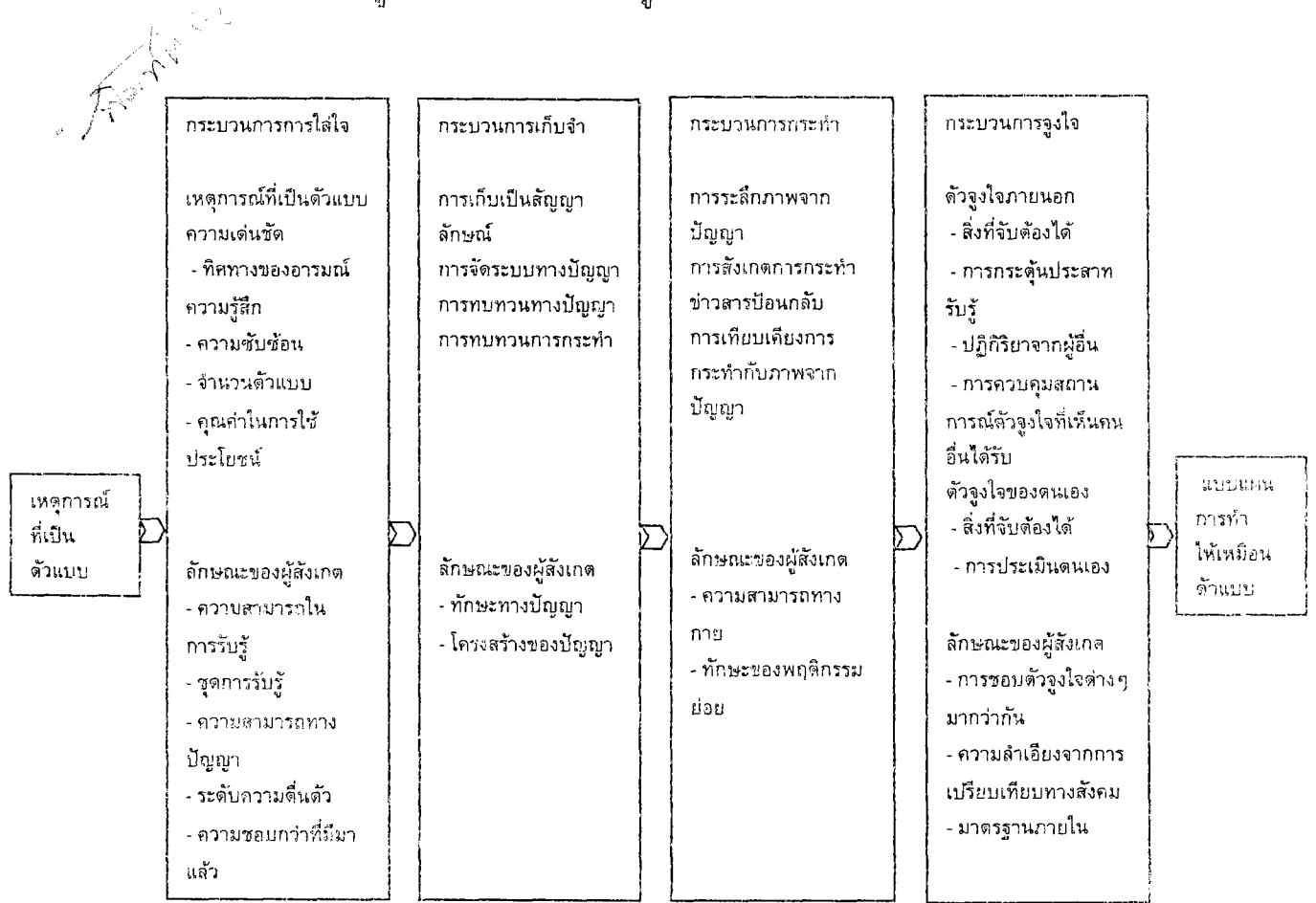
สาระในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงอาศัยแนวคิดของการเรียนรู้โดยการสังเกต (Observational Learning) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม ของแบนดูรา โดยเชื่อว่าการเรียนรู้ส่วนใหญ่ของคนเรานั้นเกิดขึ้นจากการสังเกตจากตัวแบบ

การเรียนรู้จากการสังเกต (Observation Learning)

แบนดูรา (ประทีป จินฉัตร.2540 : 96 อ้างอิงจาก Bandura , 1986) มีความเชื่อว่าการเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการเรียนรู้ของบุคคลส่วนใหญ่เกิดจากการสังเกตตัวแบบ ทั้งนี้เพราะตัวแบบเป็นสิ่งที่สามารถถ่ายทอดทั้งความคิดและการแสดงออกได้พร้อมๆ กัน และเนื่องจากคนเรานั้นใช้ชีวิตในแต่ละวันในสภาพแวดล้อมที่แคบๆ ดังนั้นการรับรู้เกี่ยวกับสภาพการณ์ต่างๆ ของสังคมจึงผ่านมาจากประสบการณ์ของผู้อื่นโดยการได้ยิน และได้เห็นโดยไม่มีประสบการณ์ตรงมาเกี่ยวข้อง

ตัวแบบ (Modeling) หมายถึง กลวิธีหรือกระบวนการในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมโดยผู้สังเกต หรือผู้ที่ประสงค์จะเลียนแบบจากตัวแบบสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่ผู้สังเกต

หรือผู้ประสงค์จะเลียนแบบสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2527 : 70 ; อ้างอิงจาก Bandura and Menlove. 1968) โดยในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้ตัวแบบที่เป็นบุคคลจริง (Live Model) โดยให้ตัวบุคคลแสดงแบบอย่างพฤติกรรมการณ์จิตสาธารณะ และให้บุคคลอื่นทำการสังเกต ฟัง อ่าน หรือแสดงเพื่อประมวลเป็นพฤติกรรมของตนเองต่อไป ซึ่ง ฟิชเชอร์ และโจรช (Fischer & Gochros 1975) และ (1981) ได้สรุปหน้าที่ของตัวแบบออกเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ทำหน้าที่สร้างพฤติกรรมใหม่ 2) เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้น และ 3) ทำหน้าที่ยับยั้งการเกิดของพฤติกรรม (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต , 2541 : 50 - 51) ในขณะที่บุคคลทำการสังเกตนั้นแบบดูราเสนอว่าบุคคลจะเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนภาพการเรียนรู้ดังนี้

ภาพประกอบ 8 กระบวนการเรียนรู้จากการสังเกต

จากปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการเสนอตัวแบบ ซึ่งสามารถสรุปเป็นกระบวนการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ (ประทีป จินฉัตร. 2540:95; อ้างอิงจาก Bandura. 1986) ประกอบด้วย 4 กระบวนการ ดังนี้

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญๆ ของ ตัวแบบโดยการสังเกต และสามารถสรุปรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาได้อย่างเป็นขั้นตอน สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการของความใส่ใจในการเรียนรู้ด้วยการสังเกต ได้แก่ ปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต ในการรับรู้ การรวบรวมและการแปรความหมายสิ่งที่ได้สังเกต อันเป็นผลมาจากประสบการณ์เดิมของผู้สังเกต และปัจจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ตัวแบบเป็นลักษณะหรือการแสดงออกของตัวแบบที่แปลกหรือดึงดูดความสนใจ มีความชัดเจนหรือมีความซับซ้อนของตัวแบบ เป็นต้น

2. กระบวนการเก็บจำ (Retention Process) เป็นกระบวนการของการจำอันเกิดจากการรวมพฤติกรรมของตัวแบบที่ได้สังเกตไว้ทุกครั้ง การเก็บจำนี้มี 2 ปัจจัยหลักคือ ปัจจัยที่เป็นการเก็บจำ และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต จะกระทำในรูปลักษณะ ซึ่งกระบวนการในการสร้างสัญลักษณ์นี้จะช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้ แม้ว่าจะได้เห็นตัวแบบในระยะเวลาอันสั้น

3. กระบวนการกระทำ (Production Process) เป็นกระบวนการดัดแปลงสัญลักษณ์ซึ่งเป็นตัวแบบพฤติกรรมมาเป็นพฤติกรรมที่เหมาะสม มีปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยที่เป็นการกระทำ และปัจจัยที่เกี่ยวกับลักษณะของผู้สังเกต เมื่อบุคคลมีข้อมูลที่เป็นสัญลักษณ์อยู่ในความจำแล้วจะมีการแสดงพฤติกรรมเหล่านั้นออกมาภายหลังได้ ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกมาในครั้งแรกๆ อาจจะไม่ถูกต้องทีเดียว เพียงแต่แสดงให้เห็นใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบเท่านั้น แล้วค่อยๆ ปรับแก้ไขพฤติกรรมของตนเองจนกว่าจะได้รับผลที่พึงพอใจ

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) เป็นกระบวนการที่แสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างความรู้ที่ได้รับมากับการแสดงออก ในการเรียนรู้ทางสังคมนั้นบุคคลไม่อาจแสดงออกได้ตามที่รับรู้มาทั้งหมด แต่จะเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองมากกว่าเลือกในทางที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเอง และจะประเมินคุณค่าของตัวแบบโดยการรับเอาสิ่งที่ดีที่ตนพึงพอใจ และไม่ยอมรับเอาสิ่งที่ไม่ดีที่ตนไม่พึงพอใจ ดังนั้นองค์ประกอบอีกประการหนึ่งในการใช้ตัวแบบต้องมีการจูงใจโดยการให้รางวัลหรือการเสริมแรงทางบวก เพื่อกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมการเลียนแบบออกมาและเป็นการเสริมให้ พฤติกรรมนั้นเกิดมากยิ่งขึ้น

ประเภทของตัวแบบ

1. ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live model) คือ ตัวแบบที่มีชีวิตซึ่งผู้สังเกตสามารถปฏิสัมพันธ์หรือสังเกตโดยตรงโดยไม่ต้องผ่านสื่อหรือสัญลักษณ์อื่น

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic model) เป็นตัวแบบที่เสนอผ่านสื่อต่างๆ เช่น หนังสือการ์ตูน วิทยู โทรทัศน์ เป็นต้น

ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ก็ได้ใช้ตัวแบบที่เป็นตัวแบบจริง คือ ผู้ที่แสดงบทบาทสมมติ ซึ่งข้อดีของตัวแบบที่มีชีวิตจริง คือ

1. การเสนอตัวแบบประเภทนี้สามารถปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตัวแบบที่จะเสนอ กับ ผู้สังเกตให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ได้

2. ผู้สังเกตให้ความสนใจและเลียนแบบได้ดีกว่าวิธีอื่น เพราะรับรู้ที่ตัวแบบประเภทนี้ใกล้เคียงหรือเหมือนกับสภาพจริงมากที่สุด (สุวรรณา วิริยะประยูร.2529 : 13)

ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ ที่มีอิทธิพลต่ออัตราและระดับของการเรียนรู้จากการสังเกต

1. มีลักษณะใกล้เคียงกับผู้สังเกต เช่น อายุ เพศ เชื้อชาติ ทัศนคติ ซึ่งทำให้ผู้สังเกตรู้สึกว่าจะเหมาะสมกับตนและทำให้เกิดความคาดหวังว่า ถ้าตนแสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นก็จะได้รับผลกระทบนั่นเองเดียวกัน (สุวรรณา วิริยะประยูร.2529 : 13)

2. มีลักษณะเด่นชัดเป็นพิเศษ ตัวแบบที่มีความเด่นชัดย่อมดึงดูดให้ผู้สังเกตสนใจได้มากกว่าตัวแบบที่ไม่เด่น

3. ทิศทางของอารมณ์ความรู้สึก หมายถึง ทิศทางของอารมณ์และความรู้สึกที่ผู้สังเกตมีต่อตัวแบบ หากผู้สังเกตชอบตัวแบบผู้สังเกตก็จะให้การใส่ใจกับตัวแบบมากกว่าผู้สังเกตที่ไม่ชอบตัวแบบ

4. ความซับซ้อน เหตุการณ์ที่เป็นตัวแบบถ้ามีความซับซ้อนน้อยจะทำให้ผู้สังเกตมีความสนใจมากกว่าเหตุการณ์ที่เป็นตัวแบบที่มีความซับซ้อนมาก และถ้าหากจำเป็นต้องเสนอตัวแบบที่มีความซับซ้อน ผู้เสนอเป็นส่วนย่อยๆ ให้ความซับซ้อนลดลงจนสามารถดึงดูดให้ผู้สังเกตใส่ใจได้

5. จำนวนตัวแบบ พฤติกรรมหนึ่งๆ หากมีตัวแบบแสดงหลายคนจะเรียกความใส่ใจจากผู้สังเกตได้มาก ประกอบกับตัวแบบที่มีความหลากหลายก็สามารถทำให้บุคคลใส่ใจได้เช่นกัน

6. คุณค่าในการใช้ประโยชน์ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกต หรือแสดงพฤติกรรมแล้วเกิดผลกระทบบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกตได้รับการใส่ใจมากกว่าตัวแบบที่มีลักษณะตรงกันข้าม (ประทีป จินนี.2540 : 97 – 98)

ในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิคของตัวแบบเข้ามาร่วมกับการแสดงบทบาทสมมติ มาสร้างกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ โดยเชื่อว่าตัวแบบจะส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้ซึ่งจะไปปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดและส่งผลถึงพฤติกรรมมีจิตสาธารณะ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสม

จากการประมวลเอกสารงานวิจัยพบว่า ผู้วิจัยหลายท่านได้นำเอาเทคนิคการใช้ตัวแบบมาพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมในด้านต่างๆ ไว้เช่นในงานของ วิไล พังสอาด (2542) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม โดยศึกษาผลของการเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบซึ่งแสดงโดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

จากผลศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้แม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85-87) ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือ ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 24 คน โดยสุ่มจากนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำกว่าพัฒนาการทางจริยธรรมในชั้นที่ 3 ลงมาแล้วแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการสุ่มอย่างง่าย กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบหนังสือและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ศศิธร บรรลือสินธุ์ (2530 : 46) ศึกษาผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์ จำนวน 40 คน พบว่า การสอนโดยใช้ตัวแบบเรื่องความกตัญญูกตเวทียทำให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียที่สูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทียของนักเรียนกลุ่มทดลองภายหลังการสอนโดยใช้ตัวแบบสูงขึ้นกว่าของนักเรียนกลุ่มควบคุมภายหลังการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 40 คน สุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 20 คน โดยกลุ่มทดลองสอนโดยเทคนิคแม่แบบ กลุ่มควบคุมใช้การสอนปกติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานของ ขจรศักดิ์ จอมหงษ์ (2535 : 78-82) ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาการจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างจำนวน 24 คน สุ่มจากนักเรียนที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีอยู่ในชั้นที่ 2 แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูน และกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ หลังการทดลอง พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนทำให้นักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบผลในทำนองเดียวกันในงานของ

รัตนา ภัทรธัญญา (2535) และ สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ (2537) จากผลงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นว่า ตัวแบบสามารถใช้ในการพัฒนาให้เกิดพฤติกรรมที่แสดงออกถึงจิตสาธารณะได้

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรเพศ

จากการศึกษาพบว่า เด็กในช่วงอายุ 6 – 9 ปี เป็นช่วงวัยที่เด็กหญิงและเด็กชายเริ่มมี พัฒนาการในด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น โดยมีพัฒนาการต่างๆ 4 ด้านหลักได้แก่ พัฒนาการทาง ร่างกาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ พัฒนาการทางด้านสังคม และพัฒนาการทางสติปัญญา

เมื่อเด็กชายย่างเข้าปีที่ 6 อัตราการเจริญเติบโตจะช้าลงเล็กน้อย แต่ยังเป็นไปอย่าง สม่ำเสมอ ร่างกายจะขยายออกทางส่วนสูงมากกว่าส่วนกว้าง ลำตัวแบนแขนขายาวออก มีการ เปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายเข้าลักษณะผู้ใหญ่เข้าทุกที อวัยวะย่อยและระบบหมุนเวียนของเลือด เจริญเต็มที่ ลักษณะของตายังไม่เจริญเต็มที่ สายตายังเป็นสายตาวาวอยู่ ตาและมือเคลื่อนไหวยัง ประสานกันหนักเนื่องจากกล้ามเนื้อไม่เท่ากัน ส่วนเด็กหญิงกล้ามเนื้อตาจะมีพัฒนาการที่เร็วกว่า โดยเด็กวัยนี้จะมีความต้องการเพิ่มมากขึ้น ชอบคุยโม้โอ้อวด ต้องการแสดงตนให้เป็นที่ชื่นชม ของครู ต้องการเป็นอิสระจากผู้ใหญ่ และพึ่งตนเองต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ มักแสวงหา กิจกรรมใหม่ ๆ ทำและสนใจในกิจกรรมที่ผู้ใหญ่ทำพยายามเข้าร่วมเพื่อให้มีประสบการณ์ โดยเด็กชาย มีแนวโน้มจะแสดงความก้าวร้าวในด้านต่างๆ มากกว่าเด็กหญิง (สุธา จันทน์เอม.2542 : 121 – 130)

เด็กวัยนี้มักสนใจกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันโดยจะแบ่งแยกกลุ่มเด็กชายหญิงออกอย่างชัดเจน มีความจงรัก รักดีต่อหมู่คณะมาก และมักต้องการเป็นที่ยอมรับของกลุ่มในทุกด้านรวมถึงด้าน พฤติกรรมด้วย เด็กจึงมักจะแสดงพฤติกรรมตามที่กลุ่มเพื่อนให้การยอมรับ (สุโท เจริญสุข .2515) ซึ่งเด็กชายและเด็กหญิงมักมีความสนใจในเรื่องที่ต่างกัน เช่น เด็กหญิงชอบกิจกรรมที่ไม่ต้องใช้ กำลัง และจะเริ่มให้ความสนใจในเรื่องรูปร่างหน้าตา เสื้อผ้า ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ชอบ เกี่ยวกับชีวิตที่บ้านและโรงเรียน ในขณะที่เด็กผู้ชายชอบกิจกรรมที่มีโอกาสได้เคลื่อนไหวทั้งตัว จะรักความเป็นอิสระ ชอบแสดงตัว ต่อต้านกฎเกณฑ์ ไม่มีระเบียบเรียบร้อย ชอบอ่านหนังสือ ผจญภัย เครื่องจักรยนต์ (ประณต คำฉิม .2526) นอกจากนี้เด็กในช่วงอายุดังกล่าวเป็นวัยที่ กลุ่มเพื่อนเริ่มมีอิทธิพลต่อเด็กในด้านอารมณ์ ความนึกคิด ความมุ่งหวัง ความปรารถนา การ ประพฤติตนตามบทบาททางเพศ ค่านิยม เนื่องจากกลุ่มมีความสำคัญสำหรับเด็ก เด็กต้องการเข้า กลุ่มและพยายามหาวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เพื่อนในกลุ่มยอมรับ เด็กจะเรียนรู้การแสดงออกของ อารมณ์ กลุ่มเพื่อนจะมีอิทธิพลบังคับให้เด็กรู้จักควบคุมและเลือกแสดงอารมณ์ออกมาอย่าง เหมาะสมในแบบที่สังคมและเพื่อนยอมรับการรวมกลุ่ม ทำให้เด็กได้รับการตอบสนองความต้องการ ทางสังคมขั้น พื้นฐาน เช่น คำยกย่อง การได้เป็นคนสำคัญ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ ความรู้สึกอยากให้มีผู้สนใจร่วมกิจกรรมกับตน ตนได้มีโอกาสร่วมและรับรู้ในกิจกรรมของคนอื่น

ความมั่นคงทางจิตใจ ความรู้สึกว่าคุณนั้นมีเจ้าของและเป็นเจ้าของ ฯลฯ (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2540) เด็กวัยนี้ไม่ต้องการเล่นตามลำพัง ต้องการที่จะอยู่กับกลุ่มเพื่อน (Gang) เพราะมีจำนวนคนมากเพียงพอที่จะเล่นเกมที่ตนเองชอบและตื่นเต้นในการเล่น นับจากเวลาที่เด็กเข้าโรงเรียนจนกระทั่งถึงช่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในวัยเริ่มรุ่น ความต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อนจะยิ่งรุนแรงเพิ่มขึ้น สิ่งนี้เป็นความจริงทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย (อัจฉรา สุขารมณ์ 2529) การยอมรับซึ่งกันและกันนี้ก่อให้เกิดมิตรภาพ และการร่วมมือกันในการเล่นและการทำงาน เมื่อเข้ากลุ่มเด็กจะเรียนรู้ว่าสิ่งใดเป็นที่ยอมรับและควรประพฤติสิ่งใดไม่เป็นที่ยอมรับและไม่ควรประพฤติ เด็กเรียนรู้ว่าจะได้รับการยอมรับจากเพื่อนได้อย่างไรและจะทำอย่างไรจะบรรลุถึงจุดมุ่งหมายที่วางไว้โดยไม่ทำตัวแปลกแยกจากผู้อื่น กลุ่มเพื่อนยังสามารถสะท้อนกลับให้เด็กได้มองเห็นสภาพของตนเองตามความเป็นจริง ทำให้มองเห็นจุดดีจุดด้อยของตนเอง และยังทำให้เกิดพัฒนาการทางด้านสติปัญญาอีกด้วย จากการศึกษาของ แมคคอนเนล (กัญชวี คำชาย 2540:80 อ้างอิงจาก McConnell, 1963) พบว่า ในบรรดาเด็กวัยต่าง ๆ นั้น เด็กในวัยเด็กตอนกลางจะเป็นวัยที่มีแนวโน้มคล้ายตามความเห็นของกลุ่มเพื่อนสูงที่สุด โดยที่กลุ่มเพื่อนเริ่มจากการรวมตัวกันอย่างไม่เป็นทางการของคนที่อยู่ในละแวกเดียวกัน หรือโรงเรียนเดียวกัน หลังจากรวมตัวกันแล้วก็จะพัฒนากิจกรรมซึ่งเป็นที่พอใจร่วมกันขึ้นมาปรกติเด็กจะคบเพื่อนในวัยใกล้เคียงกันเนื่องจากมีความสนใจและปัญหาคล้ายคลึงกัน นอกจากนั้นแต่ละคนยังเป็นตัวแบบที่เลือกเลียนแบบได้ด้วย ซึ่งอิทธิพลของเพื่อนจะมีผลต่อการพัฒนาพฤติกรรมคล้ายตามและยอมรับกติกากลุ่ม แม้ว่ากติกานั้นจะต่างออกไปจากความต้องการส่วนตนและความต้องการของครอบครัว (กัญชวี คำชาย 2540)

ซึ่งจากความแตกต่างระหว่างเพศชายและหญิงในเรื่องความสนใจต่าง ๆ ผู้วิจัยได้ทำการประมวลเอกสารเพิ่มเติมในเรื่องเพศกับจิตสาธาณะพบว่า เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจิตสาธาณะไม่พบว่าได้มีการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรทางด้านเพศกับจิตสาธาณะไว้ แต่จากการศึกษาตัวแปรเกี่ยวกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์อื่น ๆ เช่น ในงานวิจัยของ สุวิมล สุรงค์กาญจนชัย (2527) ที่ทำการศึกษากิจกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง พบว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมและแนวโน้มของพฤติกรรมทางสังคมด้านบวกมากกว่าเพศชาย เช่น การเห็นอกเห็นใจ การช่วยเหลือผู้อื่นพฤติกรรมที่เอื้อต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชัยพร วิชชาวุธ , ธีระพร อูวรรณโณ และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2527) พบว่า เพศหญิงมีศักยภาพในการแสดงพฤติกรรมทางด้านบวกสูงกว่าเพศชาย และในขณะเดียวกันก็มีการศึกษาในงานวิจัยของ สวนา พรพัฒน์กุล (2520) ได้ทำการศึกษาความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทย พบว่า เพศหญิงมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนา ตั้งอมร (2529) ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่อง สำนึกในการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน พบว่า ระดับความสำนึกในการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย นอกจากนี้ในผลการศึกษา

เรื่อง จริยธรรมของเยาวชนไทย ของดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์(2520) พบว่า ในกลุ่มนักเรียนอายุประมาณ 13 – 15 ปีนั้น เพศหญิงมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงกว่าเพศชายอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งจากการประมวลเอกสารของตัวแปรที่ใกล้เคียงกันพบว่า เพศนั้นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางด้านจริยธรรม และมีผลต่อพฤติกรรมเอื้อต่อสังคม ทำให้คาดได้ว่าเพศน่าจะมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาจิตสาธารณะ ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงนำตัวแปรเพศเข้ามาเป็นตัวแปรร่วมในการศึกษาด้วย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการดำเนินการทดลอง
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา ในสังกัดสภาสถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 36 คน จำนวน 72 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา ในสังกัดสภาสถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 34 คน จำนวน 68 คน โดยสุ่มเลือก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุมและอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลอง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในแต่ละห้องทำการสุ่มนักเรียนด้วยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ตัวแปรเพศแบ่ง ทำการสุ่มเป็นเพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม จำนวน 68 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นดังนี้

กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

เพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน

กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

เพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังตาราง

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เพศ	กลุ่ม	(กลุ่มทดลอง)	(กลุ่มควบคุม)
	ชาย		17 คน
หญิง		17 คน	17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.แบบวัดจิตสาธารณะ
- 2.โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.แบบวัดจิตสาธารณะ ผู้วิจัยได้สร้างแบบวัดจิตสาธารณะตามลำดับขั้นดังนี้

1.1 ศึกษา นิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ความหมายและขอบข่าย ตลอดจนพฤติกรรมของผู้ที่มีจิตสาธารณะจากเอกสารต่างๆ

1.2 เขียนนิยามและกำหนดพฤติกรรมของผู้มีจิตสาธารณะ 3 องค์ประกอบ 6 ตัวชี้วัด ซึ่งได้ทำการศึกษาจากเอกสารในข้อที่ 1 โดยเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการ ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแล ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของร่วมกัน ประกอบด้วย

ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของของตน

ตัวชี้วัดที่ 6 เปิดโอกาสให้ผู้อื่นๆ ได้ใช้ของส่วนรวม

1.3 สร้างข้อคำถามตามนิยามของจิตสาธารณะที่กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยทำการสังเกตของที่เป็นสาธารณะในชั้นเรียนหรือบริเวณโรงเรียนที่นักเรียนมีโอกาสจะแสดงพฤติกรรมตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด ตัวอย่างเช่น

- การใช้อุปกรณ์ในการทำแปลงเกษตรร่วมกัน
- การใช้หนังสือในห้องสมุดร่วมกัน
- การใช้ก๊อคน้ำร่วมกัน เป็นต้น

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการสร้างข้อคำถามการมีจิตสาธารณะของนักเรียนเป็นแบบสถานการณ์ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด คำตอบที่ให้เลือกเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า 3 ระดับ ได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 60 ข้อ แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่ การดูแลรักษา ลักษณะการใช้ การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม ไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของของตน และการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมด้านละ 10 ข้อคำถาม

เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละระดับมีน้ำหนักคะแนนเป็น 0,1 และ 2 คะแนนโดยยึดหลักดังนี้

ข้อความทางบวก

- ให้คะแนน 2 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ทำทุกครั้ง
- ให้คะแนน 1 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ทำบางครั้ง
- ให้คะแนน 0 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ไม่เคยทำเลย

ข้อความทางลบ

- ให้คะแนน 2 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ไม่เคยทำเลย
- ให้คะแนน 1 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ทำบางครั้ง
- ให้คะแนน 0 สำหรับนักเรียนที่ตอบว่า ทำทุกครั้ง

1.4 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบวัดจิตสาธารณะ โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามปฏิบัติการและตรวจสอบภาษา แล้วนำมาปรับปรุงในเรื่อง ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ การใช้ข้อความให้กระชับ และแก้ไขความซ้ำซ้อนของข้อคำถาม ตามข้อเสนอแนะ

1.5 นำแบบวัดจิตสาธารณะที่ได้ทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนอนุบาลสงขลา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก โดยคัดเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีนัยสำคัญ .05 ไว้

1.6 นำข้อคำถามที่เลือกในข้อ 1.5 มาหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์ 2540:125) ได้ข้อคำถามตามแต่ละด้านของแต่ละองค์ประกอบและตัวชี้วัด ตัวชี้วัดละ 5 ข้อ รวมทั้งสิ้น 30 ข้อ ในแต่ละตัวชี้วัดได้ค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับเท่ากับ .8455

ตัวอย่างข้อคำถาม

ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ตามที่นักเรียนได้ปฏิบัติ

ข้อคำถาม	ตัวเลือก
องค์ประกอบที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา 1.นักเรียนทำความสะอาดเครื่องมือเกษตรหลังจากใช้เสร็จแล้ว	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
องค์ประกอบที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้ 1.นักเรียนเรียงดินสอสีเก็บเข้ากล่องหลังจากเลิกระบายสีแล้ว	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
องค์ประกอบที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 1.นักเรียนทำความสะอาดห้องหลังเลิกเรียนตามเวรของตน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
องค์ประกอบที่ 2 ตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางสิ่งเพื่อส่วนร่วม 1.นักเรียนช่วยจัดพานดอกไม้ของห้องเมื่อถึงวันไหว้ครู	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
องค์ประกอบที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 5 ไม่นำเอาของส่วนร่วมมาเป็นของของตน 1.นักเรียนคืนหนังสือนิตานที่ยืมมาจากห้องสมุดหลังจากอ่านจบแล้ว	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
องค์ประกอบที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 6 แบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม 1.นักเรียนแบ่งชิงช้าที่ตนเองนั่งเมื่อมีเพื่อนมาขอเล่นด้วย	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย

2. โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

ในการทดลองผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยโปรแกรมบทบาทสมมติกับตัวแบบ เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยสร้างเป็นบทละครที่ชี้แสดงบทบาทสมมติให้มีเนื้อหาครอบคลุมตามนิยามจิตสาธารณะ ทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน ด้านการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมตามวิสัยที่ตนสามารถทำได้ ด้านการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะ เพื่อนำมาสร้างนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

2.2 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการแสดงบทบาทสมมติ จากงานวิจัยของ วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์ (2522) , ฉลุยศรี มีใจเย็น (2526) , ดุษฎี ทรัพย์ปรง (2529) เป็นต้น เพื่อนำ มาสร้างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ซึ่งประกอบไปด้วยสถานการณ์ และบทบาทสมมติที่ส่งเสริมการพัฒนาจิตสาธารณะ ให้ครอบคลุมตามนิยามปฏิบัติการ

× 2.3 สร้างบทละคร ตามขั้นตอนดังนี้

2.3.1 วิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัด ตามความหมายของจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยได้ ทำการนิยามไว้ตามนิยามเชิงปฏิบัติการ (ตามตารางวิเคราะห์พฤติกรรม ในภาคผนวก)

2.3.2 กำหนดแก่นของเรื่องโดยแต่ละเรื่องราวและบทสนทนาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมการ มีจิตสาธารณะ ซึ่งเป็นเรื่องราวที่ส่งผลของการกระทำอันเนื่องมาจากการมีจิตสาธารณะ

2.3.3 นำบทละคร (ต้นฉบับ) เสนอต่อประธานกรรมการเพื่อตรวจสอบพิจารณาเนื้อหา ภาษา และความเหมาะสม

2.3.4 ทำการปรับปรุงบทละคร จัดทำฉบับร่าง

2.3.5 นำบทละครให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทำการตรวจสอบพิจารณาเนื้อหาเรื่องราว ภาษา และความเหมาะสมของบทละครแต่ละเรื่องและผู้วิจัยสร้างขึ้นว่ามีความเหมาะสมครอบคลุม นิยามปฏิบัติการและภาษาเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ นำกลับมาปรับปรุง แล้วนำไปทดลอง ใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสรรพวิทยุ วิทยา ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 30 คน ซึ่งพบข้อบกพร่องที่ต้องแก้ไขในเรื่องของภาษาที่ใช้ในบทละครที่ใช้ค่อนข้าง ยาก ความยาวของบทสนทนาทำให้นักเรียนจำบทไม่ได้ รวมทั้งนักเรียนที่แสดงไม่สามารถทำ ความเข้าใจในเรื่องที่แสดงได้ทั้งหมด ผู้วิจัยจึงได้ข้อบกพร่องดังกล่าวมาทำการแก้ไขปรับปรุงโดย ปรับภาษาที่ใช้ให้ง่าย ปรับบทสนทนาให้กระชับ และเพิ่มบทบรรยายเพื่อความเข้าใจของผู้แสดง ได้เป็นฉบับสมบูรณ์

2.4 นำโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบที่ทำการปรับปรุง ตาม คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ทั้งหมด 12 เรื่อง ไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติ จำนวน 12 เรื่อง สำหรับกลุ่มทดลองประกอบด้วย

- (1) เรื่องรักษาไว้ได้ใช้อีกนาน
- (2) เรื่องเวทีที่ประกวด
- (3) เรื่องของเราหรือของใคร
- (4) เรื่องสนามหญ้า
- (5) เรื่องห้องสมุดสุดสะอาด
- (6) เรื่องระเบียบห้องเรียน
- (7) เรื่องไม้กวาด
- (8) เรื่องกีฬาสี่

- (9) เรื่องจิกขอแสนสนุก
- (10) เรื่องโตะเก้าอี้มีคุณค่า
- (11) เรื่องเข้าค่ายลูกเสือ
- (12) เรื่องแผ่นดิสของใคร

วิธีดำเนินการทดลอง

1.แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง (Quasi-Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบ แฟคทอเรียล 2 องค์ประกอบ (2X2 Factorial Design) ซึ่งองค์ประกอบแรก คือ การใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ องค์ประกอบที่ 2 คือ เพศ การวัดตัวแปรตามจะมีการวัดก่อนการทดลอง (Pretest) และวัดหลังการทดลอง (Posttest) มีลักษณะของแบบการวิจัยเป็นดังนี้

ตาราง 2 แบบแผนการวิจัยกึ่งการทดลอง การใช้และไม่ใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

เพศ	การใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ	
	ใช้โปรแกรมฯ	ไม่ใช้โปรแกรมฯ
ชาย	17 คน	17 คน
หญิง	17 คน	17 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตามแผนการสอนในภาคผนวก

2.ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ขั้นที่ 1 ระยะก่อนการทดลอง

1.1 ผู้วิจัยทำการวัดระดับจิตสาธารณะในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แบบวัดจิตสาธารณะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกคะแนนผลของการทดสอบไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลองสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยสุ่มเพื่อแบ่งห้องนักเรียนเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม โดยให้กลุ่มทดลองได้แสดงบทบาทสมมติกับตัวแบบที่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะแก่กลุ่มทดลอง และให้กลุ่มควบคุมแสดงบทบาทสมมติกับตัวแบบที่ไม่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะ

1.3 ผู้วิจัยได้ทำการฝึกให้นักเรียนกลุ่มทดลองได้ซักซ้อมการแสดงบทบาทสมมติ และให้นักเรียนได้ดูตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมติจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 เพื่อเป็นแบบอย่างในการแสดงของนักเรียน

ขั้นที่ 2. ระยะทดลอง

1. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในกลุ่มทดลอง ดังนี้

1.1 การเตรียมการ ผู้วิจัยสนทนากับเด็กในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับสาธิตสมมติต่างๆ ที่อยู่ใกล้ตัวเด็กยกตัวอย่างสาธิตสมมติที่ใกล้ตัวเด็ก และซักถามเกี่ยวกับวิธีการใช้สาธิตสมมติร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้เด็กเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะก่อนการแสดง

1.2 ขั้นการแสดงบทบาทสมมติ

1.2.1 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ทำการกำหนดตัวผู้แสดงในแต่ละกลุ่ม โดยผู้แสดงจะได้แสดงบทบาทของตัวละครที่มีพฤติกรรมจิตสาธารณะ เป็นตัวแสดงตัวเดิมในทุกครั้งตลอดการทดลอง (ตามแผนการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะในภาคผนวก) พร้อมทั้งแจกเอกสารและให้ผู้แสดงเตรียมตัว สำหรับกลุ่มที่ยังไม่ได้แสดงผู้วิจัยจะให้เป็นผู้สังเกตการณ์พฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะที่เพื่อนกลุ่มกำลังแสดง ถือเป็นการเล่นอดตัวแบบของพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะให้กับนักเรียนในกลุ่มที่เหลือได้ทำการสังเกต

1.2.2 เริ่มแสดงบทบาทสมมติเรื่อง การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นมีได้ใช้สาธิตสมมติใช้เวลาในการแสดงกลุ่มละ 10 นาที รวมเวลาทั้งหมดประมาณ 30 นาที และเมื่อแสดงจบผู้วิจัยได้ให้นักเรียนกลุ่มที่แสดงสรุปสาระของการแสดง

1.3 ขั้นวิเคราะห์และอภิปราย เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติครบทั้ง 3 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1.3.1 ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์พฤติกรรมของตัวละครว่าเป็นอย่างไร ในประเด็นต่อไปนี้

(1) นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการกระทำของตัวละครที่ตนเองได้แสดง และที่สังเกตจากเพื่อนได้แสดง

(2) การกระทำตัวละครแต่ละตัวถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ ผลของการกระทำพฤติกรรมของตัวละครเป็นอย่างไร

(3) ถ้านักเรียน เป็น ตัวละครนั้นๆ นักเรียนจะทำอย่างไร เพราะอะไร

(4) ให้เด็กนักเรียนอธิบายความรู้สึกของตัวละครที่ตนเองสมมติบทบาท และที่สังเกตได้จากตัวแบบที่เพื่อนแสดง พร้อมทั้งให้แสดงความคิดเห็นต่อการกระทำของตัวละครนั้น

1.3.2 ให้นักเรียนเล่าประสบการณ์ของตนเกี่ยวกับเรื่องการใช้สาธารณสมบัติร่วมกับผู้อื่น

1.3.3 ให้นักเรียนทำการอภิปรายร่วมกัน และช่วยกันสรุปพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมที่ควรจะทำ

1.3.4 นักเรียนและผู้วิจัยช่วยกันสรุปพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมอีกครั้ง พร้อมกับช่วยกันเสนอวิธีการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

1.4 การประเมินผล

1.4.1 สังเกตการแสดงบทบาท และการมีพฤติกรรมจิตสาธารณะของนักเรียน เช่น ลักษณะการนำของส่วนร่วมมาใช้ประกอบการแสดง การอาสาช่วยครูหรือผู้วิจัยทำงาน เป็นต้น

1.4.2 สังเกตจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็นของนักเรียน

2. ผู้วิจัยดำเนินการในกลุ่มควบคุม โดยการให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมได้แสดงบทบาทสมมติตามขั้นตอนเช่นเดียวกับในกลุ่มทดลอง แต่ผู้วิจัยจะให้กลุ่มควบคุมได้แสดงบทบาทสมมติและสังเกตตัวแบบที่ตัวละครจะไม่มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีจิตสาธารณะ แต่จะแสดงพฤติกรรมด้านส่วนตัวต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการมีจิตสาธารณะเลย เช่น การรักษาสุขภาพ เป็นต้น (ดูตัวอย่างในภาคผนวก) โดยเด็กในกลุ่มควบคุมจะทำกิจกรรมเป็นจำนวนครั้งเท่ากับในกลุ่มทดลอง

ขั้นที่ 3 ระยะหลังการทดลอง

หลังจากสิ้นสุดระยะการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการวัดจิตสาธารณะของนักเรียนทั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการวัดจิตสาธารณะก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมดังนี้

1. เปรียบเทียบจิตสาธารณะของกลุ่มทดลอง ก่อนและหลังการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนจิตสาธารณะของกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับกลุ่มควบคุม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science/Personal Computer: SPSS/PC+) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การวิเคราะห์รายข้อ คือ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัด โดยนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลสงขลา จำนวน 100 คน ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นโดยสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2540:125)

2.สถิติในการตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ค่าเฉลี่ยค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะ

2.2 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยจากแบบวัดจิตสาธารณะ หลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Covariance) โดยนำคะแนนการทดสอบก่อน(Pre-test) มาเป็นตัวแปรร่วม (covariate)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นการวิจัยกึ่งการทดลองที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลา จำนวน 68 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 34 คน โดยผู้วิจัยทำการสุ่มเลือกห้องเรียนเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในแต่ละกลุ่มทำการสุ่มนักเรียนด้วยวิธีการแบ่งชั้นโดยใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแบ่ง ทำการทดสอบก่อนและหลังการทดลองด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ และใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบเป็นเครื่องมือในการฝึกนักเรียนกลุ่มทดลอง ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม SPSS for Windows เพื่อหาค่าความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two – Way Analysis of Covariance) โดยใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
Ms	แทน	ความแปรปรวน
F	แทน	ค่าสถิติที่คำนวณได้
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญของการทดสอบ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้เสนอเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การเสนอค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธารณะที่ได้มีการปรับคะแนน ภายหลังการทดลองโดยใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable) ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

ตอนที่ 2 การเสนอผลวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังการทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธาณะที่ได้มีการปรับคะแนน ภายหลังจากทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable) แสดงผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนจิตสาธาณะ ภายหลังจากทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธาณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

แหล่งตัวแปร	จำนวน	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		
		คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	
กลุ่มทดลอง	ชาย	17	38.94	7.35	44.44	6.47
	หญิง	17	39.76	7.31	46.79	6.19
	รวม	34	39.35	7.23	45.61	6.38
กลุ่มควบคุม	ชาย	17	38.82	8.21	39.72	8.57
	หญิง	17	45.06	5.05	43.98	6.75
	รวม	34	41.94	7.42	41.85	8.29
รวม	ชาย	34	38.88	7.67	42.08	7.86
	หญิง	34	42.41	6.75	45.38	6.39
	รวม	68	40.65	7.39	43.73	7.47

จากตาราง 3 พบว่า คะแนนจิตสาธาณะที่ปรับแล้วเฉลี่ยรวมของกลุ่มทดลองสูงกว่าคะแนนจิตสาธาณะเฉลี่ยรวมของกลุ่มควบคุม โดยคะแนนจิตสาธาณะเฉลี่ยของนักเรียนหญิงในกลุ่มทดลองมีคะแนนจิตสาธาณะเฉลี่ยสูงสุด นักเรียนชายมีคะแนนรองลงมา และในกลุ่มควบคุมคะแนนจิตสาธาณะเฉลี่ยของนักเรียนหญิงในกลุ่มควบคุมมีคะแนนจิตสาธาณะสูง นักเรียนชายมีคะแนนรองลงมา

ตอนที่ 2

การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังจากทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมของคะแนนจิตสาธารณะ ภายหลังจากทดลองของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงที่ได้รับและไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ เมื่อใช้คะแนนก่อนการทดลองเป็นตัวแปรร่วม (Covariate variable)

แหล่งความแปรปรวน	df	Ms	F	Sg.
การได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ	1	232.541	5.304	.025
เพศ	1	174.357	3.977	.050
การได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ X เพศ	1	15.035	.343	.560
ส่วนที่เหลือ	63	43.844		
รวม	68			

$$F_{(.05; df 1, 63)} = 3.993$$

จากตาราง 4 แสดงว่าไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับเพศที่มีต่อคะแนนจิตสาธารณะของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาผลของการได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ พบว่า นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบมีคะแนนจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ($\bar{X}$ กลุ่มทดลอง = 45.61 , $\bar{X}$ กลุ่มควบคุม = 41.85) และในตัวแปรเพศ พบว่า นักเรียนหญิงมีคะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X}$ เพศหญิง = 45.38 , $\bar{X}$ เพศชาย = 42.08)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบในเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบและตัวแปรเพศของนักเรียนที่มีต่อจิตสาธารณะของเด็กนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะหลังจากการฝึกสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
2. นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

วิธีดำเนินการทดลอง

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลา ในสังกัดสภาสถาบันราชภัฏ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 2 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 34 คน จำนวน 68 คน โดยสุ่มเลือก 1 ห้องเป็นกลุ่มควบคุมและอีก 1 ห้องเป็นกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 1 ห้องเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ในแต่ละห้องทำ

การสุ่มนักเรียนด้วยวิธีการแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยใช้ตัวแปรเพศแบ่งทำการสุ่มเป็นเพศชาย 17 คน หญิง 17 คน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 4 กลุ่ม จำนวน 68 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นดังนี้

กลุ่มที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
เพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน

กลุ่มที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
เพศชาย 17 คน เพศหญิง 17 คน

ได้กลุ่มตัวอย่างของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

2.1 แบบวัดจิตสาธารณะ ที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งหมดเท่ากับ .8455

2.2 โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ โดยผู้วิจัยสร้างบทละครที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะจำนวน 12 เรื่องเพื่อใช้เล่นบทบาทสมมติในกลุ่มทดลอง และบทละครที่ไม่มีเนื้อหาเกี่ยวกับจิตสาธารณะจำนวน 12 เรื่องเพื่อใช้เล่นบทบาทสมมติในกลุ่มควบคุม

3. วิธีดำเนินการทดลอง

3.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งการทดลอง (Quasi - Experimental Research) โดยมีแบบแผนการทดลองเป็นแบบแฟกทอเรียล 2 องค์ประกอบ (2 X 2 Factorial Design) ซึ่งองค์ประกอบแรก คือ การใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะการด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ องค์ประกอบที่ 2 คือ เพศ การวัดตัวแปรตามจะมีการวัดก่อนการทดลอง (Pretest) และวัดหลังการทดลอง (Posttest)

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

กลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มใช้เวลาในการทดลองจำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ดังแสดงตามแผนการสอนในภาคผนวก

3.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

3.2.1 ก่อนดำเนินการทดลองผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบก่อนการทดลองกับนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ มีการให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ และให้นักเรียนดูตัวอย่างการแสดงบทบาทสมมติจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 ครั้ง

3.2.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะเวลาเท่ากัน โดยใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ และบทบาทสมมติที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ กลุ่มละ 12 เรื่อง ครั้งละ 1 เรื่อง รวม 24 ครั้ง

3.2.3 กลุ่มทดลองผู้วิจัยให้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาทีดังนี้

(1) ในครั้งแรกหลังการทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำการกำหนดตัวผู้แสดง และทำการแจกบทและป้ายชื่อตัวละคร และทำการอธิบายข้อตกลงเบื้องต้นในการแสดงให้นักเรียนในกลุ่มทดลองได้ทราบ

(2) ในแต่ละครั้งของการทดลองผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่มทดลองเกี่ยวกับสาขารณสมบัติต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวนักเรียนและซักถามวิธีการใช้สาขารณสมบัติร่วมกับผู้อื่น

(3) ผู้วิจัยให้เวลานักเรียนในแต่ละกลุ่มเตรียมตัวแสดงประมาณ 5 นาที

(4) เริ่มดำเนินการแสดงในแต่ละกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 10 นาที

(5) ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ และช่วยกันสรุป ความคิดรวบยอดที่ได้จากการแสดงพร้อมทั้งแจกบทการแสดงในครั้งต่อไป

(6) ในการกระตุ้นให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติได้อย่างดีนั้นผู้วิจัยจัดให้มีการให้รางวัลกับกลุ่มที่แสดงบทบาทสมมติได้ดีที่สุด โดยดูจาก การท่องจำบทได้ การรับ – ส่ง บทสนทนาตามบทบาทที่ได้รับ การเตรียมอุปกรณ์ประกอบ เป็นต้น

3.2.4 กลุ่มควบคุมผู้วิจัยให้บทบาทสมมติที่มีเนื้อหาอื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับจิตสาธารณะ โดยมีแผนการดำเนินการทดลองในแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาทีดังนี้

(1) ในครั้งแรกหลังการทดสอบก่อนการทดลอง ผู้วิจัยทำการแบ่งกลุ่มควบคุมออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 12 คน โดยให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำการกำหนดตัวผู้แสดง และทำการแจกบทและป้ายชื่อตัวละคร และทำการอธิบายข้อตกลงเบื้องต้นในการแสดงให้นักเรียนในกลุ่มควบคุมได้ทราบ

(2) ในแต่ละครั้งของการทดลองผู้วิจัยสนทนากับนักเรียนในกลุ่มควบคุมเกี่ยวกับเนื้อหาต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับบทบาทสมมติในแต่ละครั้งที่ให้แสดง

(3) ผู้วิจัยให้เวลานักเรียนในแต่ละกลุ่มเตรียมตัวแสดงประมาณ 5 นาที

(4) เริ่มดำเนินการแสดงบทบาทสมมติในแต่ละกลุ่ม กลุ่มละประมาณ 10 นาที

(5) เมื่อการแสดงบทบาทสมมติจบลง ผู้วิจัยให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของตัวละครที่แสดง และช่วยกันสรุปความคิดรวบยอดที่ได้จากการแสดง พร้อมทั้งแจกบทบาทการแสดงในครั้งต่อไป

(6) ในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจในการแสดงนั้น ผู้วิจัยได้จัดให้มีการให้รางวัลเช่นเดียวกันกับกลุ่มทดลอง

3.2.5 เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบหลังการทดลองทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยแบบวัดจิตสาธารณะ

3.2.6 ตรวจสอบผลการสอบแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

3.2.7 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยจากแบบทดสอบวัดจิตสาธารณะของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหรือไม่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for The Social Science/Personal Computer: SPSS/PC+) โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 การวิเคราะห์รายข้อ คือ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดแต่ละฉบับด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-total Correlation) โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson product moment correlation)

1.2 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์.2540:125)

2. สถิติในการตรวจสอบสมมติฐาน

2.1 หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจิตสาธารณะ

2.2 การวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์หรือการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 ทำการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมแบบสองทาง (Two-Way Analysis of Covariance) โดยนำคะแนนการทดสอบก่อน(Pretest) มาเป็นตัวแปรร่วม

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1.นักเรียนที่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.ไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับเพศที่มีต่อจิตสาธารณะของนักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าการรวบรวมข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาอภิปรายผลตามสมมติฐานในแต่ละข้อ ดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 นักเรียนที่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะหลังจากการฝึก สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ มีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งผลการศึกษาเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการฝึกโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยโปรแกรมบทบาทสมมติกับตัวแบบ มีการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาที่ส่งผลให้จิตสาธารณะเพิ่มสูงขึ้น ทั้งนี้เพราะโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ สร้างขึ้นโดยอาศัยแนวคิดในการปรับเปลี่ยนตัวแปรทางปัญญา (กระบวนการทางปัญญา) เพื่อให้ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ตามแนวคิดที่ว่ากิจกรรมทางปัญญา มีผลต่อพฤติกรรม สามารถที่จะจัดกระทำให้มีขึ้นและเปลี่ยนแปลงได้ และเมื่อกระบวนการทางปัญญาเปลี่ยนแปลงไปนั้นเป็นผลทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งวิธีการที่ใช้ในการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญานั้น ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ 2 วิธีร่วมกัน คือ กระบวนการรับรู้-เรียนรู้ของบุคคล และกระบวนการการเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ โดยที่กระบวนการการรับรู้-เรียนรู้ของบุคคลนั้น ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนในกลุ่มทดลองได้แสดงบทบาทสมมติตามบทละครที่แสดงถึงความมีจิตสาธารณะ ดังเช่น การฝึกให้นักเรียนในกลุ่มทดลองแสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะ ในองค์ประกอบที่ 1 ที่เป็นเรื่องของอาการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม ในตัวชีวิตที่ 1 เรื่องการดูแลรักษา ในบทละครนักเรียนต้องพูดและแสดงตามบทว่า "นอกจากทำความสะอาดหลังใช้เสร็จแล้ว ก็ต้องแยกเก็บให้เป็นหมวดหมู่ด้วย" และแสดง

บทบาทสมมติด้วยการทำความสะอาดอุปกรณ์การเกษตร พร้อมทั้งแยกเก็บอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่ การที่นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยพูดตามบทและแสดงบทบาทสมมติดังกล่าว จะทำหน้าที่เป็นสิ่งที่เร้าที่เข้าไปกระตุ้นประสาทให้ตื่นตัว ทำให้เกิดการรับสัมผัสด้วยประสาททั้งห้า พร้อมทั้งส่งกระแสสัมผัสเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ได้แสดงไปยังระบบสมองส่วนกลางซึ่งจะก่อให้เกิดการแปลความหมายของการแสดงพฤติกรรมที่แสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนเกิดการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงบทบาทสมมติ ต่อจากนั้นจะมีการสรุปผลของการรับรู้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับการดูแลรักษาของส่วนรวมว่ามีการทำความสะอาดหลังจากใช้งานเสร็จและจัดเก็บอุปกรณ์ให้เป็นหมวดหมู่ อันเป็นผลให้บุคคลนั้นเกิดการเรียนรู้ กล่าวคือ เกิดการเปลี่ยนแปลงศักยภาพของการมีจิตสาธารณะในเรื่องของการดูแลรักษา และพร้อมที่จะเกิดปฏิกิริยาตอบสนองเมื่อมีโอกาสที่เหมาะสม ประกอบกับการที่นักเรียนได้สังเกตตัวแบบจากนักเรียนกลุ่มอื่นที่แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมจิตสาธารณะในองค์ประกอบและตัวชี้วัดเรื่องเดียวกันนั้น ก็จะเป็นสิ่งที่ช่วยเสริมให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญาด้วย จากการทำให้นักเรียนกลุ่มอื่นแสดงบทบาทสมมติให้นักเรียนได้ดูนั้น ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจ เพราะเป็นตัวแบบที่มีชีวิตจริงสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับตัวผู้สังเกตได้เหมือนสภาพความเป็นจริง และมีลักษณะใกล้เคียงกับผู้สังเกต รวมทั้งในการแสดงจะมีการแต่งตัวและมีอุปกรณ์ประกอบการแสดง จึงทำให้นักเรียนมีความใส่ใจกับบทบาทของตัวละครที่เพื่อนกำลังแสดง ทำให้นักเรียนจดจำพฤติกรรมของตัวละครที่แสดงออกถึงการดูแลรักษาของส่วนรวมได้ ต่อจากนั้นนักเรียนได้มีโอกาสซักซ้อมการกระทำตามตัวแบบ เมื่อนักเรียนได้แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับพฤติกรรมดูแลรักษาของส่วนรวมของตัวละคร ประกอบกับการที่นักเรียนได้เห็นเพื่อน ๆ แสดงบทบาทสมมติในพฤติกรรมดังกล่าวแล้วได้รับคำชมเชยจากครูทำให้นักเรียนอยากที่จะกระทำพฤติกรรมเช่นนั้นบ้าง ทั้งนี้เพราะคำชมเชยของครูที่มีต่อเพื่อนที่กำลังแสดงบทบาทสมมติเป็นแรงจูงใจที่ให้นักเรียนอยากที่จะแสดงพฤติกรรมดูแลรักษาของส่วนรวมมากขึ้น ซึ่งจากการที่นักเรียนได้ฝึกวิธีการที่ใช้เปลี่ยนแปลงกระบวนการทางปัญญา ทั้งที่มีประสบการณ์ตรงและประสบการณ์ทางอ้อมไปพร้อมกันนี้ ทำให้นักเรียนมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้นโดยพิจารณาจากคะแนนจิตสาธารณะเฉลี่ย 39.35 ในช่วงก่อนการทดลอง เพิ่มขึ้นเป็น 45.15 ในช่วงหลังการทดลอง ซึ่งผลที่ได้สอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิจัยหลายท่านที่ได้ใช้วิธีบทบาทสมมติและการสังเกตตัวแบบในการพัฒนาพฤติกรรมที่เหมาะสมให้เพิ่มขึ้นได้ เช่น ผลงานวิจัยของลอนนอดดี (Lonnoth, 1977 : 142) ที่ได้นำวิธีการใช้บทบาทสมมติไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนของนักเรียน โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้บทบาทสมมติที่เน้นการไม่เห็นแก่ตัวในเด็กนักเรียนอายุ 6 ปีและ 9 ปี พบว่า บทบาทสมมติสามารถพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนของนักเรียนได้สูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิลลาร์ดน์ ชัยสิทธิ (2522) ที่ได้ทำการศึกษาการแสดงบทบาทสมมติในการสอนบูรณาการสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง การรักษาความสะอาดและความสวยงามของธรรมชาติ พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมที่ดีในการช่วยกันรักษาความสะอาดของห้องเรียนและ

บริเวณสนามหน้าห้องเรียน และในงานวิจัยของ วิล พังสอาด (2542) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีผลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออก พบว่า ทั้งสองวิธีการทำให้นักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติและได้รับการใช้แม่แบบมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น และในงานวิจัยของ ศศิธร บันลือสินธุ์ (2530 : 46) ที่ศึกษาผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การสอนโดยใช้ตัวแบบเรื่องความกตัญญูกตเวทีทำให้นักเรียนมีคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวทีสูงขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42) ที่ศึกษาผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี พบว่า นักเรียนในกลุ่มทดลองมีการประหยัดสูงขึ้นกว่าเดิมและการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทำให้นักเรียนมีการประหยัดสูงกว่าการสอนแบบปกติ

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบจะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายที่ได้รับการฝึกด้วยโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลไม่พบปฏิสัมพันธ์ระหว่างการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับเพศ ที่มีต่อจิตสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจาก นักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีอายุ 8 – 9 ปี ซึ่งเด็กในช่วงวัยนี้จะมีการรวมกลุ่ม และต้องการที่จะเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนมากทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย (อัจฉรา สุขารมณ .2529) และถือว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลต่อตัวเด็กในหลายด้าน เช่น มีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมคล้อยตามและยอมรับกติกากลุ่ม กลุ่มมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ค่านิยมของสังคมทั้งในด้านบวกและด้านลบ เมื่อเด็กเข้ากลุ่มจะเรียนรู้ว่าพฤติกรรมใดที่เป็นการยอมรับและควรปฏิบัติ ซึ่งการยอมรับซึ่งกันและกันนี้เป็นมิตรภาพและการร่วมมือในการเล่นและการทำงาน (บุญศรี คำชาย .2540) ซึ่งการวิจัยนี้ได้ใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ซึ่งเป็นกิจกรรมกลุ่มอย่างหนึ่งมาพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะของเด็ก และในการทดลองแต่ละครั้งผู้วิจัยได้มีการแบ่งกลุ่มเพื่อให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มได้แสดงบทบาทสมมติที่ตัวละครแสดงพฤติกรรมจิตสาธารณะ และมีการให้รางวัลกับกลุ่มที่แสดงบทบาทได้ดีที่สุด ซึ่งการกระตุ้นดังกล่าวทำให้นักเรียนทั้งสองเพศเกิดการตื่นตัว ประกอบกับอิทธิพลของกลุ่มก็ส่งผลต่อความใส่ใจในการแสดงบทบาทของนักเรียนเมื่อนักเรียนมีความตั้งใจในท้องจำบทและการแสดงก็จะทำให้เด็กเกิดกระบวนการรับรู้ – เรียนรู้เกี่ยวกับจิตสาธารณะมากขึ้น ประกอบกับกระบวนการรับรู้ – เรียนรู้ของบุคคล และกระบวนการการเรียนรู้จากการสังเกต ทั้ง 2 กระบวนการนั้นสามารถเกิดขึ้นได้กับบุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองมีจิตสาธารณะสูงขึ้นทั้งในเด็กหญิงและเด็กชาย

ข้อสังเกตเพิ่มเติมจากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เมื่อวิเคราะห์ในกลุ่มตัวอย่างรวมทั้งหมดจะเห็นว่านักเรียนหญิงจะมีจิตสาธารณะสูงกว่านักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของนักวิจัยหลายท่านที่พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีแนวโน้มของพฤติกรรมทางสังคมในด้านบวกที่ต่างกัน เช่น ในการศึกษา ชัยพร วิชชาวุธ ,ธีระพร อุวรรณโณ และพรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์ (2527) พบว่า เพศหญิงมีศักยภาพในการแสดงพฤติกรรมทางด้านบวกสูงกว่าเพศชาย และสอดคล้องกับการศึกษาพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมของนักเรียน ครูและผู้ปกครอง ของ สุวิมล สุรงค์กาญจนชัย (2527) พบผลว่า เพศหญิงมีพฤติกรรมและแนวโน้มของพฤติกรรมทางสังคมด้านบวกมากกว่าเพศชาย เช่น การเห็นอกเห็นใจการช่วยเหลือผู้อื่น และในงานวิจัยของ สวนา พรพัฒน์กุล (2520) ได้ทำการศึกษาความสำนึกในหน้าที่พลเมืองของเด็กไทยพบว่า เพศหญิงมีความสำนึกในหน้าที่พลเมืองสูงกว่าเพศชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ รัตนา ตั้งอมร (2529) ที่ได้ทำการศึกษาในเรื่อง สำนึกในการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัดกรมสามัญศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครชั้นใน พบว่า ระดับความสำนึกในการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนหญิงมีสูงกว่านักเรียนชาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

จากผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ สามารถใช้พัฒนาให้เด็กนักเรียนมีจิตสาธารณะที่สูงขึ้นได้ ดังนั้นจากผลการวิจัยในครั้งนี้ผู้ที่สนใจสามารถนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะหรือพฤติกรรมที่เหมาะสมอื่นๆ ได้ โดยมีข้อควรคำนึงถึงดังนี้

1.1 ในการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ควรต้องมีการคำนึงถึงภาษาที่ใช้ให้เหมาะกับนักเรียนในแต่ละช่วงวัย ตลอดจนคำนึงถึงทักษะในการอ่านของนักเรียน ผู้ที่นำไปใช้ต้องมีการอธิบายทำความเข้าใจในเนื้อหาของบทให้กับนักเรียน รวมทั้งควรให้เวลากับนักเรียนผู้แสดงได้ศึกษาบทและเตรียมตัวในการแสดงล่วงหน้าเพื่อการแสดงที่ดี และควรมีการกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยการจัดเป็นการแข่งขันการแสดง และมีของรางวัลเป็นตัวกระตุ้นจะทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการแสดงบทบาทสมมติมากขึ้น

1.2 การใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ผู้นำไปใช้จำเป็นต้องมีความเข้าใจในเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมทางปัญญา กระบวนการรับรู้-เรียนรู้ของบุคคล การเรียนรู้จากการสังเกตตัวแบบ และการใช้โปรแกรมบทบาทสมมติให้ต้องแท้เสียก่อน เพื่อสามารถนำไปใช้ให้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้

1.3 ในการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ผู้นำไปใช้จะต้องควบคุมการเรียนการสอนให้ได้ ต้องมีความเข้าใจในขั้นตอนการดำเนินการ และมีความอดทนในการควบคุมกิจกรรม เพราะนักเรียนบางคนจะสนใจเตรียมการแสดงบทบาทในกลุ่มของตนเองและรบกวนการแสดงของกลุ่มอื่นได้

1.4 โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบนี้ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้แก่นักเรียน รวมทั้งช่วยพัฒนาทักษะในการอ่านของนักเรียนได้ จึงสามารถที่จะนำโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะไปใช้รายวิชาต่างๆ ได้แก่ วิชาลูกเสือ วิชาภาษาไทย เป็นต้น

1.5 โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการแต่ละครั้งประมาณ 50 นาที สำหรับการฝึกนักเรียนจำนวน 3 กลุ่ม หากจำนวนนักเรียนที่นำไปใช้มีจำนวนมากกว่านั้น ผู้นำไปใช้อาจต้องปรับเรื่องระยะเวลาในการดำเนินการให้มากขึ้น

1.6 ในการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะ ถ้าหากต้องการให้เกิดผลที่ดียิ่งขึ้นควรมีการพัฒนาพฤติกรรมจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง โดยอาจใช้ระยะเวลาและจำนวนครั้งในการพัฒนามากขึ้น เช่น มากกว่าสัปดาห์ละ 1 ครั้งขึ้นไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรมีการศึกษาการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ในกลุ่มตัวอย่างอื่นๆ โดยอาจเน้นพฤติกรรมจิตสาธารณะในลักษณะการมีส่วนร่วมหรือการลงมือกระทำซึ่งจะทำให้เห็นผลชัดเจนขึ้น

2.2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติหรือการใช้ตัวแบบเพียงอย่างเดียว รวมถึงการศึกษาเปรียบเทียบกับวิธีการพัฒนาจิตสาธารณะด้วยวิธีการอื่นๆ

2.3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในตัวแปรอื่นๆ เช่น ความกล้าแสดงออก อิทธิพลของกลุ่มเพื่อน เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงการคลัง. สำนักงบประมาณ. (2544). *สาระสำคัญของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ*. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.bb.go.th> วันที่สืบค้น 12 มีนาคม 2545.
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมป่าไม้ (2544?). *สถิติการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการป่าไม้ แสดงพื้นที่ป่าถูกแผ้วถางของส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล ระหว่างปีงบประมาณ 2539 – 2543*. กรุงเทพฯ: กรมป่าไม้ กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2539). *เครื่องมือแนะแนวพัฒนาบุคลิกภาพ ชุด ทำประโยชน์เพื่อสังคม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์แนะแนวการศึกษาและอาชีพ กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ. (2544). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงฯ.
- กันยา สุวรรณแสง. (2538). *จิตวิทยาทั่วไป*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- บุญชูรี่ คำชาย. (2540). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: ภาคจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- ขจรศักดิ์ จอมหงษ์. (2535). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสามัคคีวิทยาคาร จังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรรยา สุวรรณทัต และคณะ. (2538). *รายงานการวิจัยสถานภาพการวิจัยสาขาจิตวิทยาในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2516 – 2535*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฉลุยศรี มีใจเย็น. (2526). *การทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญู กตเวทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. ปรินญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (การแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชัยสิทธิ์ เฉลิมมีประเสริฐ และคณะ. (2540). *รายงานการวิจัยการศึกษาสภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อจิตสำนึกและพฤติกรรมการรักษาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพย์สินส่วนรวม*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชาย โพธิ์สิตา และคณะ. (2540). *รายงานการศึกษาวิจัยเรื่อง จิตสำนึกต่อสาธารณสมบัติ : ศึกษากรณี กรุงเทพมหานคร*. นครปฐม: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- ชูศรี สนิทประชากร. (2525). *วิธีการสอนในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรใหม่*. กรุงเทพฯ: วัชรการพิมพ์.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). *ผลของการใช้แม่แบบหนังสือเล่มสูง ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญ มิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร..
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. (2524). *จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดารารวรรณ ต๊ะปิ่นดา. (2534). *การลดความวิตกกังวลของพยาบาลประจำการที่ดูแลผู้ป่วยโรคเอดส์ ด้วยวิธีปรับเปลี่ยนความคิดร่วมกับการฝึกสติ*. ปรินญาณิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ดุษฎี ทรัพย์ปรุง. (2529). *ผลการใช้บทบาทสมมติเพื่อพัฒนาความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดรางบัว กรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทีศนา เขมมณี. (2519, กรกฎาคม - สิงหาคม). *การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอน*. วารสารครุศาสตร์. 6(2): 41 – 48.
- ธิดารัตน์ ศรีสวัสดิ์. (2532). *ผลของบทบาทสมมติที่มีต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความสามัคคีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนนารีนุกูล จังหวัดอุบลราชธานี*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (เอกจิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิธิ เอียวศรีวงศ์. (2536). *สภาพเศรษฐกิจสังคมไทยยุคใหม่ จริยธรรมในการศึกษา สำหรับอนาคต*. หน้า 44-47. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- บรรทม มณีโชติ. (2530). *การศึกษารูปแบบของข้อคำถามวัดลักษณะนิสัยด้านความเสียสละชนิดข้อความและชนิดสถานการณ์ที่มีผลต่อคุณภาพของแบบทดลอง*. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา มหาบัณฑิต. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บันลือ พุกกะวัน. (2523). *แนวการสอนสำเร็จรูป (คู่มือการสอน ป.3) ตามแนวการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ไทยวัฒนาพานิช.
- ประณต คำจิม. (2526). *วิชาจิตวิทยาเด็ก*. (เอกสารประกอบคำสอน). กรุงเทพฯ: ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ปฏิรูปการศึกษา ยกเครื่องทางปัญญาทางรอดจากความหายนะ*. หน้า 33-57 กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์

- ประทีป จินนี. (2540). *วิชาการวิเคราะห์พฤติกรรมและการปรับพฤติกรรม*. (เอกสารประกอบการสอน).
 กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พรพรรณ กลิ่นเกษร . (2538). *การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติกับการใช้กรณีตัวอย่างที่มี
 ต่อทัศนคติต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหนองหลวง
 อำเภอหนองไผ่ จังหวัดสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พลินี อากาศ. (2543). *บทบาททางเพศแบบยืดหยุ่นในวัยเด็กตอนปลายถึงวัยรุ่นตอนต้น*.
 วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). *วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 7.
 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. (2539). *เอกสารการสอนชุดวิชาสื่อการ
 สอนระดับประถมศึกษาหน่วยที่ 1 – 7 และ 8 – 15*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาสื่อ
 การสอนระดับประถมศึกษา. สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยฯ.
- มาลี จุฬา. (2541). *การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- เยาวพา เตชะคุปต์. (2516). *ทฤษฎีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์สำหรับการสอนในระดับประถมศึกษา
 วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (แผนวิชาประถมศึกษา)*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ระริน ทองใบ. (2545). *ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อพฤติกรรมการสื่อสารของนักเรียนชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านเขาแก้ววิทยา อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์
 การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- รัชณี วัฒนกิจ . (2535). *การพัฒนาทัศนคติทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการ
 เรียนการสอนแบบมโนสำนึก*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาประถมศึกษา).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- รัฐจวน อินทรกำแหง. (2528, พฤศจิกายน – ธันวาคม). ประชาธิปไตยแบบธรรมภิบาลสังคมนิยม.
วารสารปาจารย์สาร. 16(6): 110-119.
- รัตนา ตั้งอมร. (2529). *ความสำนึกในเรื่องการอนุรักษ์พลังงานของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในเขต
 กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ (ศษ.ม.(สิ่งแวดล้อม)). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.

- รัตนา นฤภัทร. (2524). การเปรียบเทียบผลของการสอนทักษะการทวนซ้ำด้วยวิธีการบรรยาย การให้
 ตัวแบบ และบทบาทสมมติ แก่นักศึกษาจิตวิทยาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต.
 (จิตวิทยาการศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถ่ายเอกสาร.
- รัตนา ภัทรธัญญา. (2535). ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการพึ่งพาตนเองด้านการเรียนของ
 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งทรายวิทยา อำเภอคลองขลุง จังหวัดกำแพงเพชร.
 ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร..
- วรวรรณิณี ราชสงฆ์. (2541). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบและการใช้บทบาทสมมติที่
 มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียน
 ศึกษาสงเคราะห์ จังหวัดพัทลุง. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาการแนะแนว).
 กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิมลรัตน์ ชัยสิทธิ์. (2522). การแสดงบทบาทสมมติในการสอนกลุ่มบูรณาการ สำหรับชั้นประถมศึกษา
 ปีที่1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาประถมศึกษา) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วิไล พังสอาด. (2542). การเปรียบเทียบผลของการใช้บทบาทสมมติและการใช้แม่แบบที่มีต่อ
 พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวังตะเคียนวิทยาคม
 อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
 (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรินยา ชัยเพียรเจริญกิจ. (2530). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัด ของนักเรียนชั้นมัธยม
 ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.
 (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2536). จิตวิทยาพัฒนาการ พฤติกรรมศาสตร์ตลอดช่วงชีวิต. กรุงเทพฯ:
 สาขาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศศิธร บรรลือสินธุ์. (2530). ผลการใช้ตัวแบบที่มีต่อคุณธรรมด้านความกตัญญูกตเวที ของนักเรียน
 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลท่าอิฐ จังหวัดอุตรดิตถ์. ปรินญาณิพนธ์การศึกษา
 มหาบัณฑิต.(จิตวิทยาการแนะแนว) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
 ถ่ายเอกสาร.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2522, เมษายน). การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน. วารสารวิทยาศาสตร์.
 30(7): 10 – 13.
- สมจิตต์ อินทสระ. (2531). การสอน กลุ่มวิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย. กรุงเทพฯ:
 ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.

- สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2540). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8*. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สำนักงานฯ.
- สุขุมาล เกษมสุข. (2531). *การสอนทักษะทางสังคมในชั้นประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาหลักสูตรและการสอน. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุชา จันทน์เอม. (2542). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ สุธรรมรักษ์. (2531). *ทฤษฎีการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุทธิชัย เดชสุวรรณนิธิ. (2537). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความเสียสละของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดหน้า สदन อำเภอหัวไทร จังหวัดนครศรีธรรมราช*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (เอกจิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุโท เจริญสุข. (2515). *หลักจิตวิทยาและพัฒนาการมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: แพร์พิทยา.
- สุวิมล สุรงค์กาญจนจัย. (2526). *พฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมจริยธรรมทางสังคมตามคำรายงานของนักเรียน ครู และผู้ปกครอง*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. (ภาควิชาจิตวิทยา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. (2525). *การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เสริมเกียรติ พรหมผุย. (2523). *อิทธิพลของการอบรมเลี้ยงดูที่มีต่อคุณธรรมแห่งพลเมืองดีของนักเรียนชั้นป.5 ในจังหวัดร้อยเอ็ด*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาพัฒนาการ) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- แสงสุรีย์ คนศิลป์. (2519). *ความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ลักษณะอคติทั่วไป และความเคร่งครัดของนักเรียนวัยรุ่นในภาคเหนือ*. ปรินิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. (จิตวิทยาสังคม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อัจฉรา สุขารมณ. (2529). *จิตวิทยาพัฒนาการเด็ก*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อุทมพร ทองอุไทย. (2532). *วิจัยถึงการทดลอง ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสถิติ วิจัยและการประเมินผลการศึกษา หน่วยที่ 6 - 10*. หน้า . นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

- Fischer, J., & Gochros, H. (1975). *Planned behavior change : Behavior modification in social work*, NY: The free press.
- Fred Kerlinger N. & Howard Lee B. (2000). *Foundations of Behavioral Research*, Fort Worth : Harcourt College Publishers
- Kazdin A. E. (1978). *History of behavior modification : Experimental foundations of contemporary research*. Baltimore, MD: University Park Press.
- Lonnotti, Ronald J. (1977, August). *A Longitudinal Investigation of Role – taking, Altruism and Empathy, Resources in Education* (ERIC). 12 : 142
- Mahoney, M. J. (1974). *Cognition and behavior modification*. Cambridge, Mass: Ballinger.
- Shaftel, fannie R. & Shaftel George. (1967). *Role Playing for Social Value : Decision making in the Social studies*. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice – Hall.
- Shoudt, John Thomas. (1976). *The effect of varying levels of Role – Taking Skills on The efficacy o f Roly Playing Training with Kindergarten Children*, Dissertation Abstracts International.
- Tayler, John L. & Walford ,rex. (1974). *Simulation in the classroom*. Middlesex, Marmns Worth: Denguin Book.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

- 1.กำหนดการดำเนินการในกลุ่มทดลอง
- 2.กำหนดการดำเนินการในกลุ่มควบคุม
- 3.ตารางแสดงแผนการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ
- 4.ตารางวิเคราะห์โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ ตามนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ
- 5.บทบาทสมมติที่ใช้ในกลุ่มทดลอง การวิเคราะห์บทบาทการแสดงตามนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ และการวิเคราะห์การเป็นตัวแบบ
- 6.บทละครสำหรับกลุ่มควบคุม
- 7.ตารางแสดงคำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบวัดจิตสาธารณะ
- 8.แบบวัดจิตสาธารณะ
- 9.รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 10.หนังสือของความอนุเคราะห์จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กำหนดการดำเนินการในกลุ่มทดลอง

การกำหนดการดำเนินการทดลองของกลุ่มทดลอง ใช้เวลาในวิชาลูกเสือจำนวน 4 คาบ
วิชาภาษาไทยจำนวน 4 คาบ และวิชาการงานพื้นฐานอาชีพจำนวน 4 คาบ

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	คาบ/เวลา
4 กุมภาพันธ์ 2547	ทดสอบก่อนเรียน(Pre-test)	คาบที่ 1 (8:30-9:20)
10 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องรักษาไว้ใช้ได้อีกนาน	คาบที่ 5 (13:00-13:50)
11 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องเวทีที่ประกวด	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
12 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องของเราหรือของใคร	คาบที่ 2 (9:20-10:10)
17 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องสนามหญ้า	คาบที่ 5 (13:00-13:50)
18 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องห้องสมุดสุดสะอาด	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
19 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องระเบียบห้องเรียน	คาบที่ 2 (9:20-10:10)
24 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องไม้กวาด	คาบที่ 5 (13:00-13:50)
25 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องกีฬาสี่	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
26 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องจิกซอแสนสนุก	คาบที่ 2 (9:20-10:10)
2 มีนาคม 2547	เรื่องโต๊ะเก้าอี้มีคุณค่า	คาบที่ 5 (13:00-13:50)
3 มีนาคม 2547	เรื่องเข้าค่ายลูกเสือ	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
4 มีนาคม 2547	เรื่องแผ่นดิสของใคร	คาบที่ 2 (9:20-10:10)
8 มีนาคม 2547	ทดสอบหลังเรียน(Post-test)	คาบที่ 4 (11:10-12:00)

กำหนดการดำเนินการในกลุ่มควบคุม

กำหนดการดำเนินการทดลองของกลุ่มควบคุม ใช้เวลาในวิชาลูกเสือจำนวน 4 คาบ วิชาภาษาไทยจำนวน 4 คาบ และวิชาพลศึกษาจำนวน 2 คาบ และเวลากิจกรรม 2 คาบ

วัน/เดือน/ปี	เนื้อหา	คาบ/เวลา
5 กุมภาพันธ์ 2547	ทดสอบก่อนเรียน(Pre-test)	คาบที่ 1 (8:30-9:20)
11 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องล้างมือเพื่อความสะดวก	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
12 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องออกกำลังกายร่างกายแข็งแรง	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
13 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องมาแปร่งฟันกันเถอะพวกเรา	คาบที่ 4 (11:10-12:00)
16 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องตรงต่อเวลา	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
18 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องทุจริต	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
20 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องรู้จักใช้จ่าย	คาบที่ 4 (11:10-12:00)
23 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องสามัคคีคือพลัง	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
25 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องน้ำใจนักกีฬา	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
27 กุมภาพันธ์ 2547	เรื่องแข่งคิว	คาบที่ 4 (11:10-12:00)
1 มีนาคม 2547	เรื่องอาหารดีมีประโยชน์	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
2 มีนาคม 2547	เรื่องอย่าเลยอย่าลอง	คาบที่ 7 (14:50-15:40)
3 มีนาคม 2547	เรื่องเจรจาให้น่าฟัง	คาบที่ 8 (15:40-16:30)
8 มีนาคม 2547	ทดสอบหลังเรียน(Post-test)	คาบที่ 7 (14:50-15:40)

ตารางแสดงแผนการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

จำนวน นักเรียน	การหลีกเลี่ยงการกระทำ		การถือเป็นหน้าที่		การเคารพสิทธิในการใช้	
	การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตามหน้าที่	การรับอาสา	การไม่ยึดครอง	การเปิดโอกาส
1	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12
2						
3						
4						
5						
6						
7	กลุ่มที่ 1					
8	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9
9						
10						
11						
12						
13	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12
14						
15						
16						
17						
18						
19	กลุ่มที่ 2					
20	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9
21						
22						
23						
24						
25	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12
26						
27						
28						
29						
30						
31	กลุ่มที่ 3					
32	เรื่องที่ 4 เรื่องที่ 10	เรื่องที่ 1 เรื่องที่ 7	เรื่องที่ 5 เรื่องที่ 11	เรื่องที่ 2 เรื่องที่ 8	เรื่องที่ 6 เรื่องที่ 12	เรื่องที่ 3 เรื่องที่ 9
33						
34						
35						
36						

โดยกำหนดเรื่องที่ 1 จะมีองค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการกระทำที่จะทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กำหนดให้มีตัวละคร 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทในตัวละครที่ 1 เป็นเรื่องของ การดูแลรักษา และตัวละครอีก 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทตัวละครที่ 2 เป็นเรื่องของลักษณะการใช้

เรื่องที่ 2 มีองค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นที่หน้าที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัย ที่ตนสามารถทำได้ กำหนดให้ตัวละคร 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทในตัวละครที่ 3 เป็นเรื่องของการทำตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมาย และตัวละครอีก 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทตัวละครที่ 4 เป็นเรื่องของการรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่าง เพื่อส่วนรวม

เรื่องที่ 3 มีองค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน กำหนดให้ตัวละคร 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทในตัวละครที่ 5 เป็นเรื่องของการไม่ยึดครองของส่วน รวมมาเป็นของตน และตัวละครอีก 5 ตัว ทำการแสดงบทบาทตัวละครที่ 6 เป็นเรื่องของการเปิดโอกาส ให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรวม

และเมื่อทำการแสดงบทบาทสมมติครบทั้ง 3 องค์ประกอบแล้ว ก็จะกลับมาแสดงบทบาท สมมติเรื่องที่ 4 ซึ่งมีเนื้อหาในองค์ประกอบที่ 1 (ตัวละครที่ 1 และ 2) อีกครั้ง โดยจะสลับบทบาทให้ เด็กกลุ่มเดิมที่ได้สวมบทบาทในตัวละครที่ 1 มาสวมบทบาทในตัวละครที่ 2 และเด็กที่เคยสวมบทบาท ในตัวละครที่ 2 กลับมาแสดงบทบาทในตัวละครที่ 1 และทำเช่นเดียวกันจนครบ 6 เรื่อง นักเรียนทุกคน ก็จะได้แสดงบทบาทสมมติครบทุกองค์ประกอบและตัวละคร คนละ 1 ครั้ง และเมื่อแสดงครบ 12 เรื่อง นักเรียนทุกคนก็จะได้แสดงบทบาทสมมติครบทุกองค์ประกอบและตัวละคร คนละ 2 ครั้ง

ตารางวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดบทบาทสมมติ

เรื่องที่	องค์ประกอบที่ 1		องค์ประกอบที่ 2		องค์ประกอบที่ 3	
	ตัวชี้วัดที่ 1	ตัวชี้วัดที่ 2	ตัวชี้วัดที่ 3	ตัวชี้วัดที่ 4	ตัวชี้วัดที่ 5	ตัวชี้วัดที่ 6
1	✓	✓				
2			✓	✓		
3					✓	✓
4	✓	✓				
5			✓	✓		
6					✓	✓
7	✓	✓				
8			✓	✓		
9					✓	✓
10	✓	✓				
11			✓	✓		
12					✓	✓

หมายเหตุ

องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะของการใช้

องค์ประกอบที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

องค์ประกอบที่ 3 การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

ตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของของตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

จำนวนบทละครมีทั้งหมด 12 เรื่อง ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวชี้วัดตลอดจนการวิเคราะห์ตัวแบบของบทบาทการแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

บทบาทสมมติสำหรับกลุ่มทดลอง

เรื่องที่ 1	รักษาไว้ใช้ได้อีกนาน
องค์ประกอบที่ 1	การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม
ตัวชี้วัดที่	1. การดูแลรักษา
	2. ลักษณะการใช้

ในช่วงโมงเขตรคุณครูแจกอุปกรณ์การเกษตรให้แก่เด็กนักเรียนพร้อมกับย้าให้ทุกคนช่วยกันดูแลรักษาอุปกรณ์ทางการเกษตรเนื่องจากทางโรงเรียนไม่มีงบประมาณมากพอที่จะนำมาซื้ออุปกรณ์ดังกล่าวเพิ่มเติมได้ และให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันลงแปลงเกษตร

แก้ว	ดูซีทำไมกลุ่มของเราถึงได้อุปกรณ์เก่าๆ ทั้งนั้นเลยละ
กบ	ไม่เป็นไรนะ ถ้าเราช่วยกันดูแลรักษาดีๆ อุปกรณ์พวกนี้ก็ใช้ได้อีกนาน
ไก่	แล้วจะทำยังไงให้มันใช้ได้นานๆ ละ
เก้	เวลาเราใช้เสร็จแล้วเราก็ต้องทำความสะอาดเอาเศษดินออกให้เรียบร้อย
ก้อง	นอกจากทำความสะอาดหลังใช้เสร็จแล้ว ก็ต้องแยกเก็บให้เป็นหมวดหมู่ด้วย
แก้ว	แยกเก็บก็ดีนะ เก็บเข้าที่ หางาน หยิบใช้ก็ง่ายดีด้วย
ไก่	ถ้าฉันรามาช่วยกันทำความสะอาดแล้วเก็บให้เข้าที่ กันเถอะ
คุณครูป้อ	ดีมากนะจะนักเรียนที่ช่วยกันรักษาอุปกรณ์การเกษตร พวกเราจะได้มีอุปกรณ์พวกนี้ใช้ไปนานๆ

(ในขณะที่กลุ่มที่ของอ้อได้รับอุปกรณ์การเกษตรที่ใหม่กว่าของกลุ่มแรก)

อ้อ	ดีจังเลย กลุ่มเราได้แต่ของใหม่ๆ ทั้งนั้น
โอ้	อย่าเอามาโยนเล่นสิ ถ้าใช้ไม่ระวังแบบนี้ของก็จะพังเสียหายหมดนะ
อ้อย	เราต้องใช้อุปกรณ์พวกนี้อย่างทะนุถนอมนะ จะได้ใช้ได้ยาวนานๆ
เอ้	ถ้าเราใช้ของพวกนี้อย่างรุนแรง เกิดพังขึ้นมาคนอื่นก็ไม่ได้ใช้นะ
อืด	ใช้แบบเบาๆ ทะนุถนอมเราก็จะใช้ของพวกนี้ได้ยาวนาน จะยิ่งคุ้มค้ำกับราคาของที่ซื้อมา
อ้อ	ขอโทษนะ ต่อไปเราจะใช้อุปกรณ์พวกนี้อย่างระมัดระวังที่สุด จะไม่ทำรุนแรงอีกแล้ว
คุณครูป้อ	ดีแล้วจะ อุปกรณ์พวกนี้เป็นของส่วนรวมพวกเราต้องใช้อย่างทะนุถนอมและระมัดระวังนะ มันจะได้ใช้ได้ยาวนานๆ

- การวิเคราะห์บทบาทแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 1 รักษาไว้ได้ใช้อีกนาน ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตามหน้าที่	การรับอาสา	ไม่ยึดครอง	เปิดโอกาส
<p>กบ "ไม่เป็นไรนะ ถ้าเราช่วยกันดูแลรักษาดี ๆ อุปกรณ์พวกนี้ก็จะใช้ได้อีกนาน"</p> <p>ไก่ "แล้วจะทำยังไงให้มันใช้ได้นาน ๆ ละ"</p> <p>เก้ "เวลาเราใช้เสร็จแล้วเราก็ต้องทำความสะอาดเอาเศษดินออกให้เรียบร้อย"</p> <p>ก้อง "นอกจากทำความสะอาดหลังใช้เสร็จแล้ว ก็ต้องแยกเก็บให้เป็นหมวดหมู่ด้วย"</p> <p>แก้ว "แยกเก็บก็ดีนะ เก็บเข้าที่หางาน หยิบใช้ก็ง่ายดีด้วย"</p> <p>ไก่ "ถ้าจันรามาช่วยกันทำความสะอาดแล้วเก็บให้เข้าที่ ก็น่าจะ"</p> <p>คุณครูป้อ "ดีมากนะจะนักเรียนที่ช่วยกันรักษาอุปกรณ์การเกษตร พวกเราจะได้มีอุปกรณ์พวกนี้ใช้ไปนาน ๆ"</p>	<p>ไอ้ "อย่าเอามาโยนเล่นสิ ถ้าใช้ไม่ระวังแบบนี้ของก็จะพังเสียหายหมดนะ"</p> <p>อ้อย "เราต้องใช้อุปกรณ์พวกนี้อย่างทะนุถนอมนะ จะได้ใช้ได้นาน ๆ"</p> <p>เอ้ "ถ้าเราใช้ของพวกนี้อย่างรุนแรง เกิดพังขึ้นมาคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้ใช้นะ"</p> <p>อืด "ใช้แบบเบา ๆ ทะนุถนอมเราก็จะใช้ของพวกนี้ได้นานจะยิ่งคุ้มค่างับราคาของที่ซื้อมา"</p> <p>อ้อ "ขอโทษนะ ต่อไปเราจะใช้อุปกรณ์พวกนี้อย่างระมัดระวังที่สุดจะไม่ทำรุนแรงอีกแล้ว"</p> <p>คุณครูป้อ "ดีแล้วจะ อุปกรณ์พวกนี้เป็นของส่วนรวมพวกเราต้องใช้อย่างทะนุถนอมและระมัดระวังนะ มันจะได้ใช้ได้นาน ๆ"</p>				

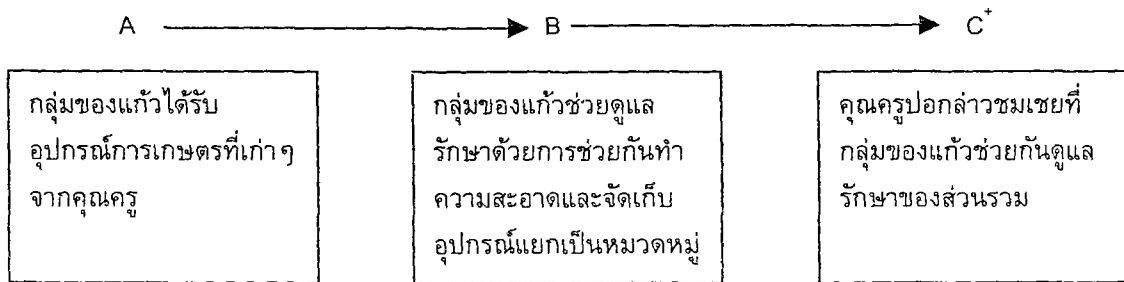
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 1 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา และตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะของการใช้

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 1 รักษาไว้ได้ใช้อีกนาน

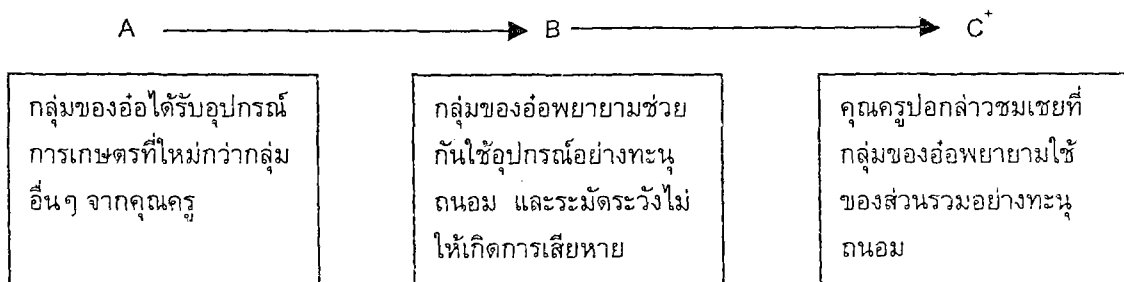
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจ็บไขว้หน้าทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
 B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
 C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
 C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

เรื่องที่ 2

เวทีที่ประกวด

- องค์ประกอบที่
ตัวชี้วัดที่
- การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม
1. การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
  2. การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

เนื่องจากในวันพรุ่งนี้จะมีการประกวดร้องเพลง วันนี้คุณครูป๋อจึงได้มอบหมายให้เด็ก ๆ ในกลุ่มของ
แก้วช่วยกันทำความสะอาดเวที

- คุณครูป๋อ   วันนี้คุณครูขอมอบหมายให้พวกเราช่วยกันทำความสะอาดเวทีประกวดร้องเพลงนะ
- กบ   ไม่อยากทำเลย วันนี้ต้องกลับบ้านช้าแน่ๆ เลย การ์ตูนกำลังสนุกด้วย
- แก้ว   แต่คุณครูสั่งแล้วนะ เราก็ต้องทำตามหน้าที่ให้เสร็จสิ
- ไก่   นั่นสิ เรามีหน้าที่ก็ควรต้องทำหน้าที่ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนนะ
- ก้อง   เรายังทำความสะอาดเสร็จตามที่ครูมอบหมายให้เถอะ
- เก้   เราน่าจะตั้งใจงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จแล้วค่อยกลับไปดูการ์ตูน
- กบ   ตกลง เราจะทำความสะอาดตามที่ครูมอบหมายให้เสร็จเลย

(แล้วเด็กทั้งห้าคนต่างก็ช่วยกันทำความสะอาดอย่างตั้งใจ ในขณะที่นั่นเองเด็ก ๆ อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเดิน
ผ่านมาเห็นเพื่อนๆ กำลังทำความสะอาดกันอยู่จึงปรึกษากันว่าจะอาสาเข้ามาช่วยเพื่อนๆ ทำความสะอาด)

- อ้อ   ดูลิ พวกเพื่อนๆ เขาต้องทำความสะอาดลานเวทีกันอยู่พวกเราไปช่วยเขาเถอะ
- โอ้   อ้อเลยวันนี้การ์ตูนสนุกนะ รีบกลับไปดูกันดีกว่า
- อ้อย   แต่ว่างานนี้เป็นงานส่วนรวมนะ พวกเราอาสาไปช่วยเขาจะได้เสร็จเร็วขึ้นไง
- เอ๋   เราอาสาไปช่วยเขา ถึงจะไม่ใช้หน้าที่ของเราแต่มันเป็นงานของส่วนรวมนะ
- อืด   นั่นสิ โอ้ เราไปช่วยเขาเถอะนะ งานของส่วนรวมนะช่วยกันหลายๆ คนเดี๋ยวก็เสร็จแล้ว
- โอ้   ตกลง อาสาช่วยทำด้วยคน งานของส่วนรวมก็ต้องช่วยกัน
เด็กทั้งห้าคนก็ลงไปช่วยเด็กในกลุ่มแรกทำความสะอาดเวทีอย่างแข็งขัน ไม่นานทั้งหมดก็
ทำความสะอาดจนเสร็จ ระหว่างนั้นคุณครูป๋อซึ่งยืนดูอยู่จึงเข้ามาถามว่าชมเชย
- คุณครูป๋อ   ดีมากนะคะ นักเรียนรู้จักที่จะทำตามหน้าที่เพื่อส่วนรวมที่ครูมอบหมายให้อย่างเต็มที่
และครูชื่นชมที่กลุ่มของอ้อที่อาสาช่วยทำงานเพื่อนๆ เพื่อส่วนรวม

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 2 เวทีที่ประกวด ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการ ใช้หรือการกระทำ ที่ทำให้เกิดการ ชำรุดเสียหายต่อ ของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิใน การใช้ของส่วนรวม	
การดู แล รักษา	ลักษณ ะการ ใช้	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบ หมายเพื่อส่วนรวม	การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม	ไม่ยึด ครอง	เปิด โอกาส
		แก้ว "แต่คุณครูสั่งแล้วนะ เราก็ต้องทำตามหน้าที่ให้เสร็จสิ" ไก่อ "นั่นสิ เรามีหน้าที่ก็ควร ต้องทำหน้าที่ให้เสร็จเรียบร้อย ก่อนนะ" ก้อง "เรารีบทำความสะอาด เสร็จตามที่ครูมอบหมายให้เถอะ" เก๋ "เราน่าจะตั้งใจงานตามที่ได้ ได้รับมอบหมายให้เสร็จแล้วค่อย กลับไปดูการ์ตูน" กบ "ตกลง เราจะทำความ สะอาดตามที่ครูมอบหมายให้เสร็จ เลย" คุณครูปอ "ดีมากนะคะ นัก เรียนรู้จักที่จะทำตามหน้าที่เพื่อ ส่วนรวมที่ครูมอบหมายให้อย่าง เต็มที่"	อ้อ "คูสิ พวกเพื่อนๆ เขาต้องทำความ สะอาดลานเวทีกันอยู่พวกเราไปช่วยเขา เถอะ" อ้อย "แต่ว่างานนี้เป็นงานส่วนรวมนะ พวกเราอาสาไปช่วยเขาจะได้เสร็จเร็วขึ้นใจ" เอ๋ "เราอาสาไปช่วยเขา ถึงจะไม่ใช้ หน้าที่ของเราแต่มันเป็นงานของส่วนรวมนะ" อ๊อต "นั่นสิ โอ้ เราไปช่วยเขาเถอะนะ งานของส่วนรวมนะช่วยกันหลายๆ คนเดี๋ยวก็ เสร็จแล้ว" อ้อย "ตกลง อาสาช่วยทำด้วยคน งาน ของส่วนรวมก็ต้องช่วยกันเด็กทั้งห้าคนก็ลง ไปช่วยเด็กในกลุ่มแรกทำความสะอาดเวที อย่างแข็งขันไม่นานทั้งหมดก็ทำ" คุณครูปอ "ครูชื่นชมที่กลุ่มของอ้อที่อาสา ช่วยทำงานเพื่อนๆ เพื่อส่วนรวม"		

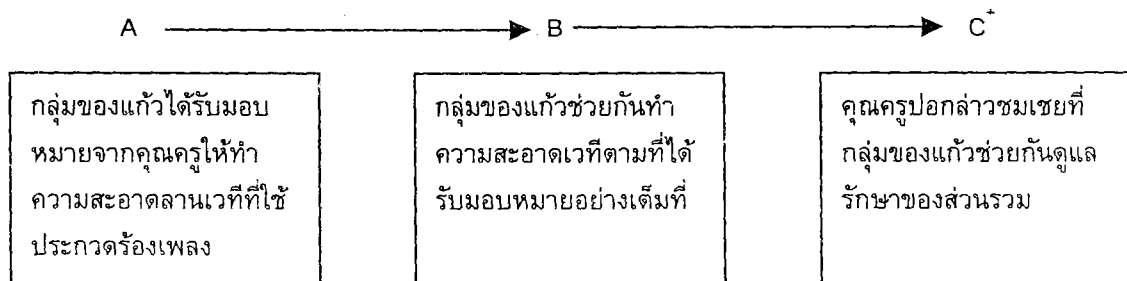
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 2 พบว่าองค์ประกอบที่ 2 คือ
การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
และตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 2 เวทีที่ประกวด

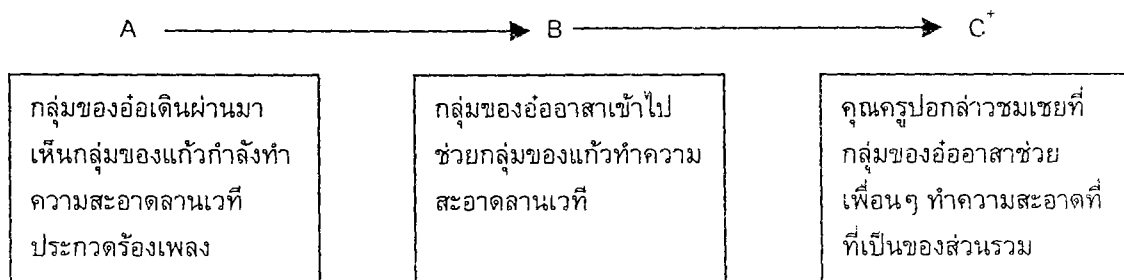
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนไข้นำทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดที่ 4 การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

- เรื่องที่ 3 ของเราหรือของใคร
- องค์ประกอบที่ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- ตัวชี้วัดที่ 1. การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน
2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

ในวันนี้คุณครูปอให้นักเรียนทุกคนเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าและทำรายงานมาส่งคุณครู นักเรียนทุกคนต่างรีบเข้าห้องสมุดเพื่อค้นหาหนังสือ เพราะหนังสือมีอยู่น้อย

- คุณครูปอ วันนี้ครูจะให้นักเรียนเข้าห้องสมุดเพื่อหาข้อมูลสาระสมมติ และคัดลอกรายงานมาส่งครูในวันพรุ่งนี้นะคะ
- กบ นี่ไงเล่มนี้เจอแล้ว หาอยู่ตั้งนานมีเล่มเดียวด้วย
- ไก่ มีเล่มเดียวก็ห้ามยืมสิ แอบเอากลับบ้านไปเลยดีกว่า จะได้ไม่เสียเวลามาคัดลอกนะ
- เก้ ไม่ได้หนังสือห้องสมุดเป็นของส่วนรวมนะ แอบเอากลับบ้านใช้ที่บ้านคนเดียวได้ยังไง
- ก้อง ใช่แล้ว ถ้าเราเอาของส่วนรวมกลับไปเป็นของเราแล้วคนอื่นล่ะ เขาใช้อะไร
- แก้ว อย่าเอาไปเลย เรามาช่วยกันคัดลอกกันดีกว่า หนังสือห้องสมุดเป็นของส่วนรวมนะ
- กบ เอาไว้ที่ห้องสมุดดีกว่า ถ้าเราอยากได้ตรงไหนเราก็คัดลอกเอาคนอื่น ๆ เขาก็ได้ใช้ด้วยไง
- ไก่ เราขอโทษ ต่อไปเราจะไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของเราอีกแล้ว
- คุณครูปอ ดีมากการที่เราไม่เอาของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง ทำให้คนอื่น ๆ มีสิทธิที่จะได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

(ในขณะที่พวกเขาเด็ก ๆ ในกลุ่มที่หนึ่งหาหนังสือไปแล้วและจะไปนั่งคัดลอก แต่ปรากฏว่าโต๊ะที่นั่งในห้องสมุดเต็ม โต๊ะที่กลุ่มของอ๋อนั่งอยู่นั้นยังมีที่ว่าง กลุ่มของแก้วจึงเดินไปขอนั่งด้วย)

- แก้ว พวกเราขอนั่งตรงนี้ด้วยได้ไหม
- อ๋อ ไม่ได้หรอกเรามาจองก่อน จะเอาไว้ว่างของ
- ไอ้ ให้พวกเขา นั่งด้วยเถอะ โต๊ะของห้องสมุดนะไม่ใช่ของเรา
- เอ๊ ใช่ๆ โต๊ะนี้ก็ไม่ใช่ของพวกเรานะเพื่อน ๆ ทุกคนเขาก็มีสิทธิใช้ได้เหมือนกันเรา
- อ๊อ ยังมีที่ว่างเหลืออยู่ กระเถิบมาซิดๆ กันก็นั่งได้อีกหลายคน
- อ๊อ เอาของวางไว้บนพื้นก็ได้ โต๊ะนี้เป็นของส่วนรวมนะเราควรแบ่งให้คนอื่น ๆ ได้ใช้บ้าง
- อ๋อ ตกลง งั้นเราจะเอาของวางไว้ที่พื้นนะ จะได้แบ่งโต๊ะให้พวกเขาจะนั่งกัน
- ก้อง พวกเราขอใจพวกเขาเลยนะที่แบ่งที่ให้พวกเรานั่ง
- คุณครูปอ ดีมากนะคะที่นักเรียนรู้จักแบ่งปันของส่วนรวมให้เพื่อนคนอื่น ๆ ได้มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์ด้วย

การวิเคราะห์บทบาทแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 3 ของเราหรือของใคร ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตามหน้าที่	การรับอาสา	การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน	การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม
				<p>เก๋ "ไม่ได้หนังสือห้องสมุดเป็นของส่วนรวมนะ แอบเอากลับบ้านใช้ที่บ้านคนเดียวได้ยังไง"</p> <p>ก้อง "ใช่แล้ว ถ้าเราเอาของส่วนรวมกลับไปเป็นของเราแล้วคนอื่นล่ะ เขาใช้อะไร"</p> <p>แก้ว "อย่าเอาไปเลย เรามาช่วยกันคัดลอกกันดีกว่า หนังสือห้องสมุดเป็นของส่วนรวมนะ"</p> <p>กบ "เอาไว้ที่ห้องสมุดดีกว่า ถ้าเราอยากได้ตรงไหนเราก็คัดลอกเอาคนอื่น ๆ เขาก็ได้ใช้ด้วยไง"</p> <p>ไก่ "เราขอโทษ ต่อไปเราจะไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของเราอีกแล้วนั้นพวกเรามาช่วยกันคัดลอก"</p> <p>ครูป้อ "ดีมากการที่เราไม่เอาของส่วนรวมไปเป็นของตนเอง ทำให้คนอื่น ๆ มีสิทธิที่จะได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน"</p>	<p>อ้อ "ให้พวกเขาหนึ่งด้วยเถอะ โต๊ะของห้องสมุดนะไม่ใช่ของเรา"</p> <p>โอ้ "ใช่ๆ โต๊ะนี้ก็ไม่ใช่ของพวกเขาเรานะเพื่อนๆ ทุกคนเขาก็มีสิทธิใช้ได้เหมือนกันเรา"</p> <p>เอ๋ "ยังมีที่ว่างเหลืออยู่กระเถิบมาซิดๆ กันก็นั่งได้อีกหลายคน"</p> <p>อีด "เอาของวางไว้บนพื้นก็ได้ โต๊ะนี้เป็นของส่วนรวมนะเราควรแบ่งให้คนอื่น ๆ ได้ใช้บ้าง"</p> <p>อ้อย "ตกลง งั้นเราจะเอาของวางไว้ที่พื้นนะ จะได้แบ่งโต๊ะให้พวกเธอจะนั่งกัน"</p> <p>ก้อง "พวกเราขอใจพวกเธอมาเลยนะที่แบ่งที่ให้พวกเรานั่ง"</p> <p>คุณครูป้อ "ดีมากนะคะที่นักเรียนรู้จักแบ่งปันของส่วนรวมให้เพื่อนคนอื่น ๆ ได้มีโอกาสได้ใช้ประโยชน์ด้วย"</p>

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 3 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 3 ของเราหรือของใคร

การวิเคราะห์ A → B →

- A หมายถึง เรือใบที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

A → B → C⁺

นักเรียนทุกคนเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าทำรายงานแต่หนังสือที่ต้องการอยู่มีเพียงเล่มเดียว

กลุ่มของแก้วช่วยกันห้ามช่วยกันคัดลอกหนังสือแทนที่จะแอบเอากลับไปใช้ที่บ้านเพียงคนเดียว

คุณครูปกเกล้าชมเชยที่กลุ่มของแก้วไม่นำเอาของส่วนรวมไปเป็นของไปเป็นของตน

ตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

A → B → C⁺

กลุ่มแก้วไม่มีที่นั่งในห้องสมุดจึงมาขอนั่งกับกลุ่มของอ้อที่ยังมีที่ว่างอยู่

กลุ่มของอ้อแบ่งที่นั่งที่ว่างอยู่ให้กับกลุ่มของแก้วได้นั่ง

คุณครูปกเกล้าชมเชยที่กลุ่มของอ้อแบ่งปันของส่วนรวมให้ผู้อื่นได้ใช้ด้วย

เรื่องที่ 4

สนามหญ้า

- องค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม
- ตัวชี้วัดที่ 1. การดูแลรักษา
2. ลักษณะการใช้

ในเวลาพักกลางวันเมื่อทานอาหารเสร็จแล้ว กลุ่มของแก้วชวนกันเดินกลับห้องเรียนแต่ระยะทางจากโรงอาหารถึงห้องเรียนก็ไกล แต่ถ้าเดินลัดสนามไปจะเร็วกว่ามาก

- แก้ว พวกเรารีบกลับกันเถอะ ทางนี้ไกลจัง เดินลัดสนามนี้ไปดีกว่าไกลกว่าเยอะ
- กบ ไม่ได้นะ สนามหญ้าเป็นของส่วนรวมเราควรจะช่วยกันดูแลไม่เข้าไปเดินเหยียบ
- แก้ว แล้วก็ควรจะใช้สนามเฉพาะในเวลาที่เป็นเท่านั้น
- ไต้ ถ้าเราช่วยกันดูแลรักษาสนามหญ้าก็จะใช้ไปได้นานไม่ต้องมาปลูกใหม่บ่อยๆ
- ก้อง อย่าเดินลัดสนามเลย เตี้ยวต้นหญ้าตายหมด เราอ้อมไปตามทางเดินเถอะ
- แก้ว ตกลง เราเดินอ้อมไปตามทางก็ได้ ต่อไปเราจะไม่เดินลัดสนามหญ้าอีกแล้ว

(คุณครูป้อซึ่งยืนดูอยู่เห็นการกระทำของพวกเขาเด็กๆ แล้วจึงเข้าไปชมเชยที่เด็กๆ รู้จักที่จะช่วยกันดูแลรักษาสนามหญ้าของโรงเรียน)

- คุณครูป้อ ครูขอชมเชยที่พวกเรา รู้จักที่ใช้สนามอย่างถูกต้องถนอมเท่ากับพวกเรา ได้มีส่วนได้ช่วยทะนุถนอมของส่วนรวมให้ใช้ได้ยาวนานๆ

(อีกฝั่งหนึ่งของสนามกลุ่มของอ้อซึ่งเดินเล่นกันอยู่ข้างสนามก็พบว่า มีเศษเศษขยะต่างๆ ตกอยู่ที่สนามเกลื่อนกลาด)

- อ้อ ดูสิพวกเรา รอบๆ สนามมีขยะเต็มไปหมดเลย เก็บขยะพวกนี้ไปทิ้งลงถังขยะเถอะ
- เอ๋ ใช้สนามหญ้านี้ก็เอาไว้ใช้ประโยชน์เราต้องช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดนะ
- อ้อ นั่นสิเราเห็นด้วย เรามาช่วยกันเก็บขยะพวกนี้ให้หมดเถอะสนามจะได้สะอาด
- อ้อย แค่นี้ยังไม่พอนะ ต้องช่วยกันเก็บแบบพวกเราเวลาเห็นเศษขยะด้วย
- โอ้ งั้นพวกเราช่วยกันเก็บขยะพวกนี้ ก็ถือว่าได้ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาดของสนามแล้ว
- สินะ น่าภูมิใจจังเลยนะพวกเรา
- คุณครูป้อ ขอบใจนักเรียนมากนะคะที่ช่วยกันดูแลรักษาความสะอาด เก็บขยะในสนามหญ้าจนสะอาด

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 4 สนามหญ้า ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของ
 นิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อ ของส่วนร่วม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมี ส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ ของส่วนร่วม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตาม หน้าที่	การรับ อาสา	ไม่ยึด ครอง	เปิดโอกาส
<p>อีด "ดูสิพวกเรา รอบ ๆ สนามมีขยะเต็มไป หมดเลย เก็บขยะพวกนี้ไป ทิ้งลงถังขยะเถอะ"</p> <p>เอ๋ "ใช้สนามหญ้านี้ก็ เอาไว้ใช้ประโยชน์เราต้อง ช่วยกันดูแลรักษาความ สะอาดนะ"</p> <p>อ้อ "นั่นสิเราเห็นด้วย เรามาช่วยกันเก็บขยะพวกนี้ ให้หมดเถอะสนามจะได้ สะอาด"</p> <p>อู๋ "แต่ไม่ทิ้งไม่พอนะ ต้องช่วยกันเก็บแบบพวกเรา เวลาเห็นเศษขยะด้วย"</p> <p>ไอ้ "งั้นพวกเราช่วยกัน เก็บขยะพวกนี้ ก็ถือว่าได้ ช่วยกันดูแลรักษาความ สะอาดของสนามแล้วสินะ น่าภูมิใจจังเลยนะพวกเรา"</p> <p>คุณครูป้อ "ขอบใจนัก เรียนมากนะคะที่ช่วยกันดูแล รักษาความสะอาด เก็บขยะ ในนามหญ้าจนสะอาด"</p>	<p>กบ "ไม่ได้นะ สนามหญ้าเป็น ของส่วนรวมเราควรจะช่วยกันดูแลไม่ เข้าไปเดินเหยียบ"</p> <p>แก้ว "แล้วก็ควรจะใช้สนามเฉพาะ ในเวลาที่จำเป็นเท่านั้น"</p> <p>ไก่ "ถ้าเราช่วยกันดูแลรักษา สนามหญ้านี้ก็จะใช้ไปได้นานไม่ต้องมา ปลูกใหม่บ่อยๆ"</p> <p>ก้อง "อย่าเดินลัดสนามเลยเดี๋ยวต้น หญ้าตายหมด เราอ้อมไปตามทาง เดินเถอะ"</p> <p>เก้ "ตกลง เราเดินอ้อมไปตามทาง ก็ได้ต่อไปเราจะไม่เดินลัดสนามหญ้า อีกแล้ว"</p> <p>คุณครูป้อ "ครูขอชมเชยที่พวกเรา รู้จักใช้สนามอย่างถูกต้องถนอมเท่า กับพวกเราได้มีส่วนได้ช่วยทะนุถนอม ของส่วนรวมให้ใช้ได้ยาวนานๆ"</p>				

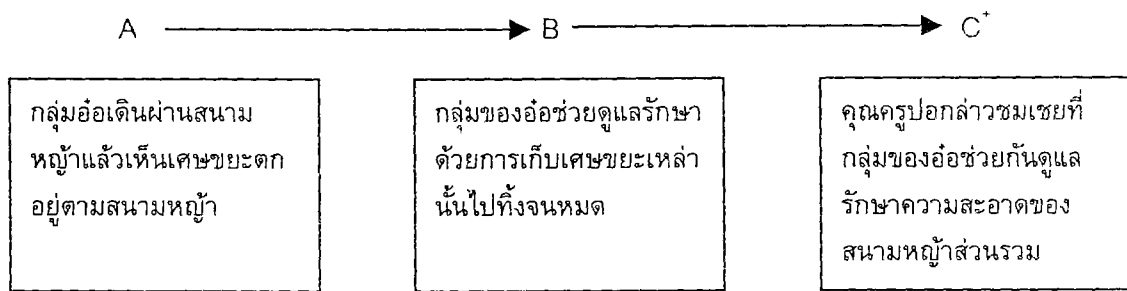
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 4 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนร่วม มีตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา และ
 ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะของการใช้

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 4 สนามหญ้า

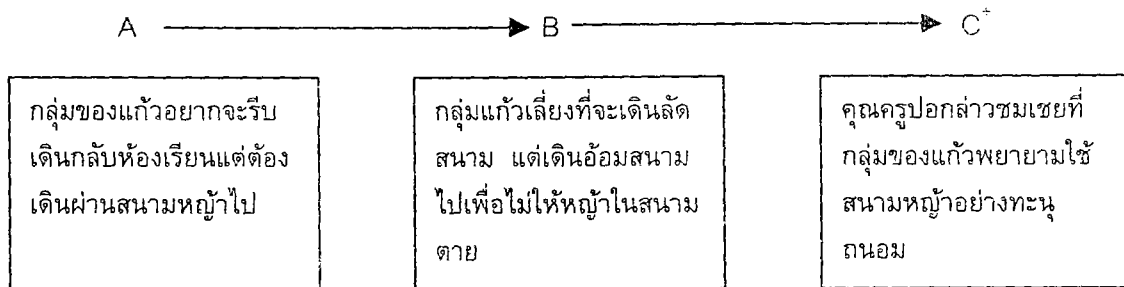
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนไข่น้ำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

- เรื่องที่ 5   ห้องสมุดสะอาด
- องค์ประกอบที่   การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม
- ตัวชี้วัดที่   1.การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 2.การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

วันนี้คุณครูปอได้มอบหมายให้นักเรียนในกลุ่มของอ้อช่วยกันทำความสะอาดห้องสมุดหลังเลิกเรียน

คุณครูปอ   เด็ก ๆ ค่ะวันนี้คุณครูจะให้นักเรียนช่วยกันทำความสะอาดห้องสมุดตอนเลิกเรียนนะคะ

เอ๋   วันนี้เลิกเรียนแล้วพวกเราไปเล่นที่สนามเด็กเล่นกันดีกว่า

โอ้   ดี ๆ แต่ว่าวันนี้เราต้องไปทำความสะอาดห้องสมุดนะ จำได้ไหมที่คุณครูให้ทำ

อ้อ   จริงด้วยสิเกือบลืมไปแล้ว พวกเราต้องทำความสะอาดห้องสมุดตอนเย็นนี้ตามที่ครูสั่งนี่นา

อ้อย   ไปทำความสะอาดห้องสมุดตามที่ครูมอบหมายให้เสร็จก่อนแล้วค่อยไปเล่นกันนะ

อืด   นี่เป็นหน้าที่ต่อส่วนรวมที่เราได้รับมอบหมายมาเราต้องทำให้เสร็จก่อน

เอ๋   ตกลงเราไปทำความสะอาดห้องสมุดกันทำตามหน้าที่ให้เสร็จแล้วจะได้ไปเล่นอย่างสบายใจ

(แล้วเด็กทั้งห้าคนก็ไปช่วยกันทำความสะอาดห้องสมุดอย่างขยันขันแข็ง บังเอิญกลุ่มของแก้วซึ่งกำลังจะไปเล่นกันที่สนามผ่านมาที่ห้องสมุดพอดี เห็นกลุ่มของอ้อทำความสะอาดกันอยู่ ก็จึงเอ่ยปากชวนพวกอ้อไปเล่นด้วยกัน)

ไก่อ   นี่พวกเธอเราจะไปเล่นที่สนาม ไปเล่นด้วยกันไหม

โอ้   ไม่ได้หรอกนะ ตอนนี่พวกเรากำลังทำความสะอาดห้องสมุด ตามที่คุณครูมอบหมายให้

แก้ว   ห้องสมุดกว้าง ๆ แล้วเมื่อไหร่จะทำเสร็จ เอาจ๊ะเราอาสาช่วยพวกเธอทำความสะอาดด้วยดีไหม

ก้อง   เรื่องอะไรล่ะแก้ว หน้าที่ของเขา ไม่เกี่ยวกับเราซะหน่อย

กบ   แต่ห้องสมุดเป็นของทุกคนนะพวกเรานะ เราควรช่วยกันดูแลถึงจะถูกละ มาจ้ะขอช่วยพวกเธอด้วยคน

ไก่อ   เราด้วย เราก้ออาสาช่วยพวกเธอทำความสะอาดห้องสมุดเหมือนกัน

เก๋   เราว่ามันไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งหรอกนะก้อง พวกเราทุกคนควรมีส่วนช่วยกันดูแลห้องสมุดนะ เราไปช่วยพวกเขากันเถอะ

ก้อง   ตกลง จ้ะเราก้อขอช่วยด้วยคนแล้วกัน ทำเสร็จจะได้ไปเล่นด้วยกันทั้งหมดเลย

(แล้วเด็กทั้ง 10 คนต่างก็ช่วยกันทำความสะอาดห้องสมุด หลังจากทำความสะอาดเสร็จ)

คุณครูปอ   ดีมากเด็ก ๆ ที่ช่วยทำความสะอาดห้องสมุดจนเสร็จ คุณครูชื่นชมในความรับผิดชอบต่อหน้าที่เพื่อส่วนรวมกลุ่มอ้อ และกลุ่มแก้วมากนะที่มีความใจดี รู้จักอาสาช่วยเพื่อนทำเพื่อส่วนรวม

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 5 ห้องสมุดสะอาด ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม	การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม	ไม่ยึดครอง	เปิดโอกาส
		<p>ไอ้ "ดี ๆ แต่ว่าวันนี้เราต้องไปทำความสะอาดห้องสมุดนะ จำได้ไหมที่คุณครูให้ทำไง"</p> <p>อ้อ "จริงด้วยสิเกือบลืมไปแล้ว พวกเราต้องทำความสะอาดห้องสมุดตอนเย็นนี้ตามที่ครูสั่งนี่นา"</p> <p>อู๋ "ไปทำความสะอาดห้องสมุดตามที่ครูมอบหมายให้เสร็จก่อนแล้วค่อยไปเล่นกันนะ"</p> <p>อ๊อด "นี่เป็นหน้าที่ต่อส่วนรวมที่เราได้รับมอบหมายมาเราต้องทำให้เสร็จก่อน"</p> <p>เอ้ "ตกลงเราไปทำความสะอาดห้องสมุดกัน ทำตามหน้าที่ให้เสร็จแล้วจะได้ไปเล่นอย่างสบายใจ"</p> <p>ไอ้ "ไม่ได้หรอกนะ ตอนนี่พวกเรากำลังทำความสะอาดห้องสมุดตามที่คุณครูมอบหมายให้"</p> <p>คุณครูป้อ "ดีมากเด็ก ๆ ที่ช่วยทำความสะอาดห้องสมุดจนเสร็จ ครูชื่นชมในความรับผิดชอบหน้าที่ที่ทำเพื่อส่วนรวม"</p>	<p>แก้ว "ห้องสมุดกว้าง ๆ แล้วเมื่อไหร่จะเสร็จ เอาจ๊ะเราอาสาช่วยพวกเธอทำความสะอาดด้วยดีไหม"</p> <p>กบ "แต่ห้องสมุดเป็นของทุกคนนะ พวกเรานะ เราควรช่วยกันดูแลถึงจะถูกนะ มาฉันขอช่วยพวกเธอด้วยคน"</p> <p>ไก่ "เราด้วย เราก็อสาช่วยพวกเธอทำความสะอาดห้องสมุดเหมือนกัน"</p> <p>เก้ "เรารู้ว่ามันไม่ใช่หน้าที่ของใครคนใดคนหนึ่งหรอกนะ ก้อง พวกเราทุกคนควรมีส่วนช่วยกันดูแลห้องสมุดนะ เราไปช่วยพวกเขากันเถอะ"</p> <p>ก้อง "ตกลง งั้นเราก็ก้อช่วยด้วยคนแล้วกัน ทำเสร็จจะได้ไปเล่นด้วยกันทั้งหมดเลย"</p> <p>คุณครูป้อ "กลุ่มแก้วมากนะที่มีความใจดี รู้จักอาสาช่วยเพื่อนทำเพื่อส่วนรวม"</p>		

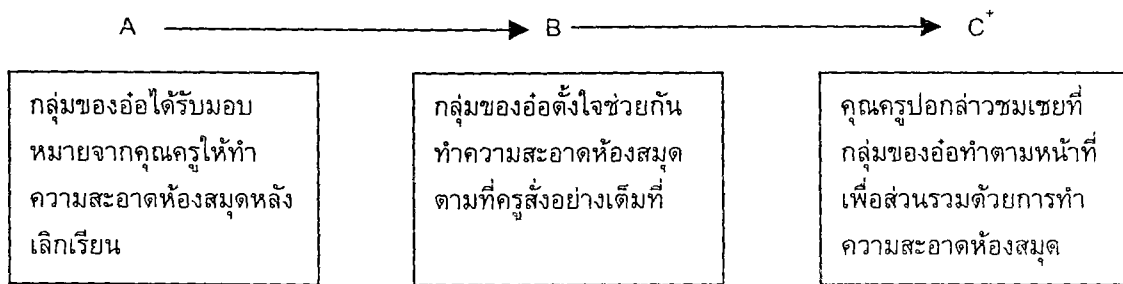
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 5 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2 คือ การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 5 ห้องสมุดสะอาด

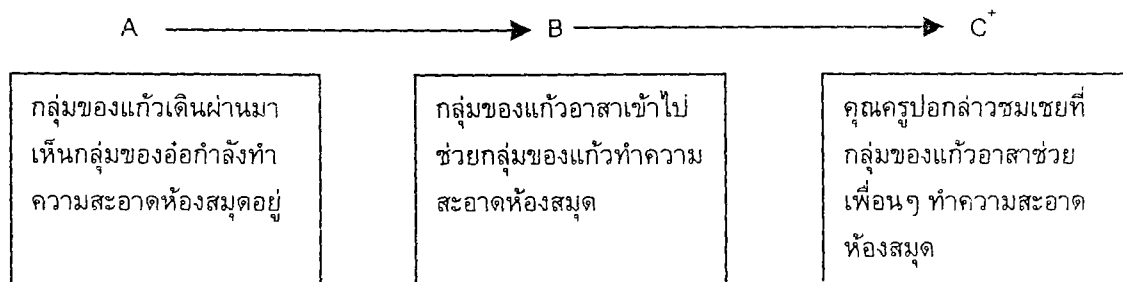
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดที่ 4 การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

เรื่องที่ 6

ระเบียบห้องเรียน

องค์ประกอบที่ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

- ตัวชี้วัดที่
- 1.การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน
  - 2.การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

พักกลางวันหลังจากทานข้าวเสร็จแล้วกลุ่มแก้ว ก็มานั่งเล่นกันที่หน้าระเบียบห้อง ต่างก็ช่วยกันคิดว่าจะเล่นอะไรกันดี

กบ พวกเรา ฉันทเอาลูกบอลมาละ เรามาโยนเล่นกันตรงนี้ดีกว่านะใครรับไม่ได้โดนทำโทษ

เก๋ ดีๆ น่าสนุกนะ ว่าแต่เราจะเล่นกันที่ระเบียบหน้าห้องหรือ

แก้ว เราว่าไม่ดีหรอกไปเล่นที่สนามดีกว่า ระเบียบหน้าห้องเป็นทางเดินใครผ่านไป ผ่านมาเกะกะเขา

ไก่ นั่นสิ เราเห็นด้วยเราเล่นกันสนุกแต่ไปขวางทางเดินคนอื่นเขาไม่ดีหรอก

เก๋ เล่นที่สนามก็ดีนะ กว่างดี ไม่ขวางทางคนที่เขาเดินไปเดินมาด้วย

กบ แหมแต่เราอยากเล่นบนนี่นี่นา

ก้อง ระเบียบเป็นทางที่ใช้เดิน ถ้าเราเอามาเล่นบอลกันมันก็ไปเกะกะขวางทาง ทำให้คนอื่นเขาใช้ทางเดินไม่สะดวก

กบ ตกลง เราจะไปเล่นที่สนามก็ได้ จะได้ไม่ขวางทางเดินคนอื่น ๆ

คุณครูป๋อ ดีแล้วนะคะที่จะไปเล่นที่สนาม เพราะทางเดินเป็นที่ส่วนรวม เราควรจะแบ่งปันให้ทุกคนได้ใช้ร่วมกันอย่างสะดวกสบาย

(ในขณะที่นั้นเองกลุ่มของอ้อ ก็เอางานวิชาศิลปะออกมาทำกันที่ระเบียบหน้าห้อง ต่างช่วยกันขนของออกมาวางเกะกะ เต็มระเบียบ)

อ้อ เรามานั่งทำตรงนี้ดีกว่า กว่างดี แล้วเดี๋ยวพอระบายสีเสร็จจะได้เอามาวางรอให้สีแห้งจองไว้เลยดีกว่าห้ามผ่าน

เอ๋ อ้อ เราไม่ควรเอาของไปวางจองไว้บนทางเดินแบบนี้ มันไม่ใช่ของเราแต่เป็นของส่วนรวม

อีด นั่นสิ ทางเดินไม่ใช่ของเราจะมายึดเอาไว้ไม่ถูกต้องนะ คนอื่นๆ เขาจะไม่ได้ใช้

อ้อย เราจะยึดเอาทางเดินมาใช้ประโยชน์เฉพาะเราไม่ถูกต้องนะ จะทำให้คนอื่นต้องลำบากกัน

ไอ้ ใช้แล้ว ของของเราที่วางอยู่ที่ระเบียบก็เกะกะขวางทางเดินเขาอะ ชยิบ ๆ เข้ามาหน่อยดีกว่า

อ้อ เราขอโทษ เราจะไม่ยึดเอาทางเดินมาใช้เป็นที่ของตัวเองอีกแล้วนะ เดี่ยวเราจะขยับเอาของออกก็แล้วกัน

คุณครูป๋อ ดีมากนะคะที่นักเรียนไม่ยึดครองทางเดินที่เป็นของส่วนรวมมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว ถือเป็นกรเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมร่วมกันกับผู้อื่น

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 6 ระเบียบห้องเรียน ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ ทำให้เกิดการชำรุดเสีย หายต่อของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่ จะมีส่วนร่วมในการ ดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแล รักษา	ลักษณะ การใช้	การทำ ตามหน้าที่	การรับ อาสา	การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตน	การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม
				<p>เอ "อ้อ เราไม่ควรเอาของไปวางจอบไว้บนทางเดินแบบนั้น มันไม่ใช่ที่ของเราแต่เป็นของส่วนรวม"</p> <p>อีด "นั่นสิ ทางเดินไม่ใช่ที่ของเราจะมายึดเอาไว้ไม่ถูกต้องนะ คนอื่นๆ เขาจะไม่ได้ใช้"</p> <p>อู๋ "เราจะยึดเอาทางเดินมาใช้ประโยชน์เฉพาะเราไม่ถูกต้องนะ จะทำให้คนอื่นต้องลำบากกัน"</p> <p>ไอ้ "ใช่แล้ว ของของเราที่วางอยู่ที่ระเบียบก็เกะกะขวางทางเดินเขา นะ ชัยบ่ๆ เข้ามาหน่อยดีกว่า"</p> <p>อ้อ "เราขอโทษ เราจะไม่ยึดเอาทางเดินมาใช้เป็นที่ของตัวเองอีกแล้วนะ เตี่ยวเราจะขยับเอาของออกก็แล้วกัน"</p> <p>คุณครูปอ "ดีมากนะคะที่นักเรียนไม่ยึดครองทางเดินที่เป็นของส่วนรวมมาใช้ประโยชน์ส่วนตัว ถือเป็นการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมร่วมกันกับผู้อื่น"</p>	<p>แก้ว "เราว่าไม่ดีหรอกไปเล่นที่สนามดีกว่า ระเบียบหน้าห้องเป็นทางเดินใครผ่านไปผ่านมาเกะกะเขา"</p> <p>ไก้ "นั่นสิ เราเห็นด้วยเราเล่นกันสนุกแต่ไปขวางทางเดินคนอื่นเขาไม่ดีหรอก"</p> <p>เก้ "เล่นที่สนามก็ดีนะ กว้างดีไม่ขวางทางคนที่เขาเดินไปเดินมาด้วย"</p> <p>ก้อง "ระเบียบเป็นทางที่ใช้เดิน ถ้าเราเอามาเล่นบอลกันมันก็ไปเกะกะขวางทางทำให้คนอื่นเขาใช้ทางเดินไม่สะดวก"</p> <p>กบ "ตกลง เราจะไปเล่นที่สนามก็ได้ จะได้ไม่ขวางทางเดินคนอื่น ๆ"</p> <p>คุณครูปอ "ดีแล้วนะคะที่จะไปเล่นที่สนาม เพราะทางเดินเป็นที่ส่วนรวม เราควรแบ่งปันให้ทุกคนได้ใช้ร่วมกันอย่างสะดวกสบาย"</p>

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 6 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง และตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

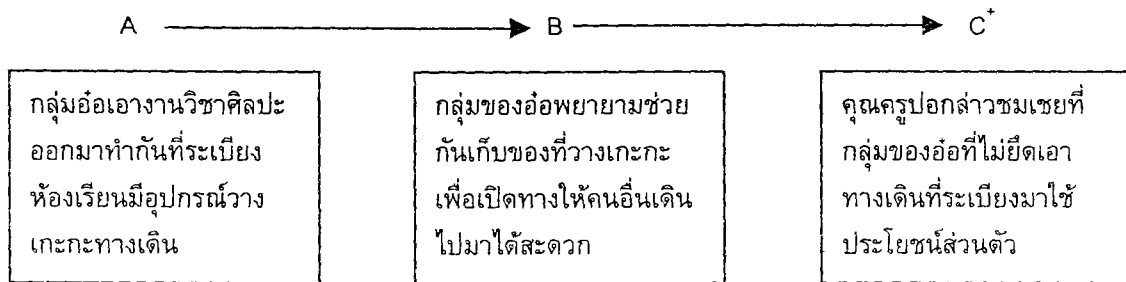

วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องเรื่องที่ 6 ระเบียบห้องเรียน

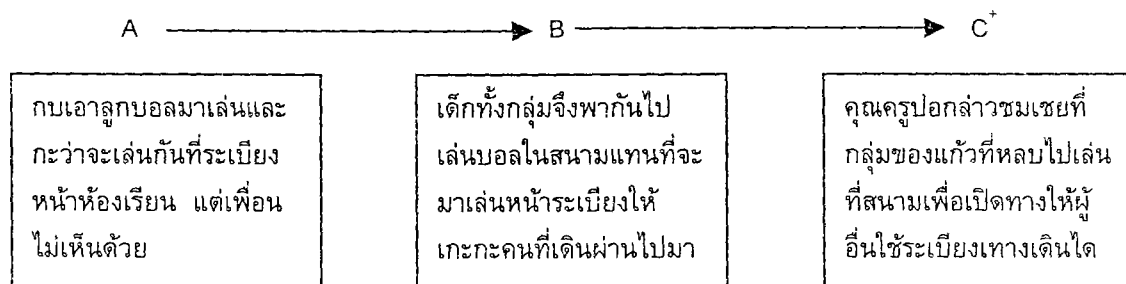
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนไขนำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

ตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

เรื่องที่ 7

ไม้กวาด

- องค์ประกอบที่1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ทำให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม
- ตัวชี้วัดที่ 1.การดูแลรักษา
2.ลักษณะการใช้

หลังจากเสร็จทำเวรทำความสะอาดห้องแล้ว กลุ่มของแก้วต่างก็เตรียมตัวที่จะกลับบ้านกัน

- ก้อง พวกเรา เก็บไม้กวาด ไม้ถูพื้น ให้เรียบร้อยก่อนกลับบ้านนะ
- แก้ว ทำไมละก็เอาวางไว้ตรงนี้ก็ได้อะ เดี่ยวพรุ่งนี้กลุ่มอื่นเขาก็ต้องเอามาใช้อยู่ดี
- โก๋ ไม่ได้นะ ของพวกนี้เป็นของห้องนะ ใช้เสร็จต้องเก็บเรียบร้อย
- เก๋ ใช่อะ วางไม่เป็นระเบียบแบบนี้ถ้าเกิดหาย แล้วเอาไม้กวาดที่ไหนใช้กันล่ะ
- กบ เอามาวางใส่กล่องแบบนี้ดีกว่า เวลาจะหยิบมาใช้งานก็ง่าย
- แก้ว ได้ งั้นเดี๋ยวเราก็จะเก็บไม้ถูพื้นไว้ในกล่องด้วย จะได้สะดวกเวลาจะหยิบใช้นะ

(ในวันรุ่งขึ้นกลุ่มของอ้อมมีเวรทำความสะอาดห้อง ก็มาแต่เช้าเพื่อจะนำอุปกรณ์ทำความสะอาดไปใช้ และ

พบว่าไม้กวาด ไม้ถูพื้น ถูกเก็บไว้อย่างเป็นระเบียบเรียบร้อย)

- อ้อม แหมเวรเมื่อวานนี้ เก็บไม้กวาด ไม้ถูพื้นไว้อย่างเป็นระเบียบดีจังเลย
อย่างนี้จะดีไม่หาย
- อ้อย ก็ดีนะหาง่ายดีด้วย แต่ว่าไม้กวาดมีน้อยแล้วก็เก่าด้วย ทำไงถึงจะทำให้ใช้ได้นาน ๆ ละ
- อีด เราก็ต้องใช้แบบทะนุถนอมหน่อยสิ ค่อย ๆ หยิบ อย่าทำรุนแรงจะได้ใช้นาน ๆ
- เอ๋ ไม้กวาดเวลาไม่ใช้ก็ต้องวางหงายขึ้นนะจะได้ไม่พังเร็ว
- โอ้ ไม้ถูพื้นก็ไม่ควรเอาไปโยนเล่น ถ้าเกิดหักขึ้นมาเดี๋ยวจะไม่มีใช้
- อ้อย ดีนะทำความสะอาดกันเถอะ หยิบไม้กวาดระวังนะอย่าโยนจะได้ใช้นาน
- อ้อม พวกเราต้องช่วยใช้ของพวกนี้อย่างระมัดระวังจะได้ใช้นาน

(เมื่อคุณครูปอผ่านมาเห็นเด็ก ๆ ใช้ไม้กวาดอย่างทะนุถนอม ก็กล่าวชมเชยว่า)

- คุณครูปอ ครูขอชมเชยที่นักเรียนรู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม เราจะได้มีของเหล่านี้ใช้ไปได้นาน ๆ ถือเป็นกาช่วยโรงเรียนประหยัดเงินด้วย

การวิเคราะห์บทบาทแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 7 ไม้กวาด ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของ
 นิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อ ของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะ มีส่วนร่วมในการดูแล รักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ ของส่วนรวม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำ ตามหน้า ที่	การรับ อาสา	ไม่ยึดครอง	เปิดโอกาส
<p>ก้อง “พวกเรา เก็บไม้ กวาด ไม้ถูพื้นให้เรียบร้อย ก่อนกลับบ้านนะ”</p> <p>ไต้ “ไม่ได้นะของพวกนี้ เป็นของห้องนะใช้เสร็จต้อง เก็บเรียบร้อย”</p> <p>เกี “ใช่ ๆ วางไม่เป็น ระเบียบแบบนี้ถ้าเกิดหาย แล้วเอาไม้กวาดที่ไหนใช้กัน ล่ะ”</p> <p>กบ “เอามาวางใส่กล่อง แบบนี้ดีกว่า เวลาจะหยิบมา ใช้งานก็ง่าย”</p> <p>แก้ว “ได้ นั่นเดี๋ยวเราก็ จะเก็บไม้ถูพื้นไว้ในกล่อง ด้วยจะได้สะดวกเวลาจะ หยิบใช้นะ”</p>	<p>อ้อย “ก็ดีนะหาง่ายดีด้วยแต่ว่าไม้ กวาดมีน้อยแล้วก็เก่าด้วยทำไงถึงจะ ทำให้ใช้ได้นาน ๆ ล่ะ”</p> <p>อีด “เราก็ต้องใช้แบบทะนุถนอม หน่อยสิ ค่อย ๆ หยิบ อย่าทำรุนแรง จะได้ใช้นาน ๆ”</p> <p>เอี “ไม้กวาดเวลาไม่ใช้ก็ต้อง วางหงายขึ้นนะจะได้ไม่พังเร็ว”</p> <p>ไอ้ “ไม้ถูพื้นก็ไม่ควรเอาไปโยน เล่น ถ้าเกิดหักขึ้นมาเดี๋ยวจะไม่มีใช้”</p> <p>อ้อย “ดีนะทำความสะอาดกันเถอะ หยิบไม้กวาดระวังนะอย่าโยนจะได้ใช้ นาน”</p> <p>อ้อ “พวกเราต้องช่วยใช้ของ พวกนี้อย่างระมัดระวังจะได้ใช้ นาน”</p> <p>คุณครูปอ “ครูขอชมเชยที่นักเรียนรู้ จักใช้ของส่วนรวมอย่างทะนุถนอม เราจะได้มีของเหล่านี้ใช้ไปได้นาน ๆ ถือเป็นการช่วยโรงเรียนประหยัดเงิน ด้วย”</p>				

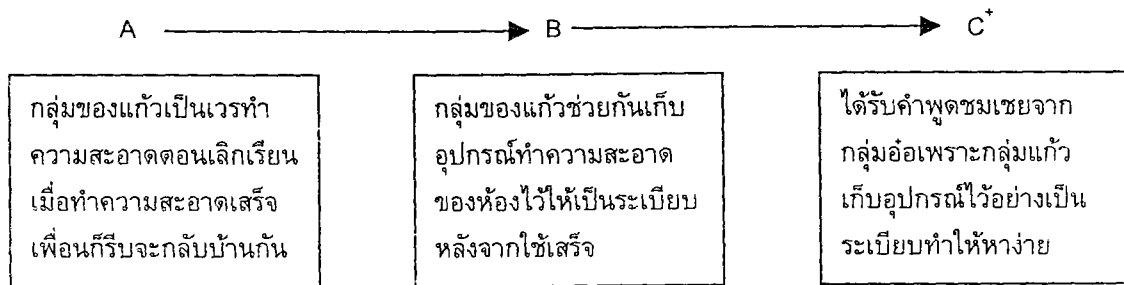
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 7 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา และตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะของการใช้

วิเคราะห์การเป็นตัวแทนในเรื่องเรื่อง 7 ไม้กวาด

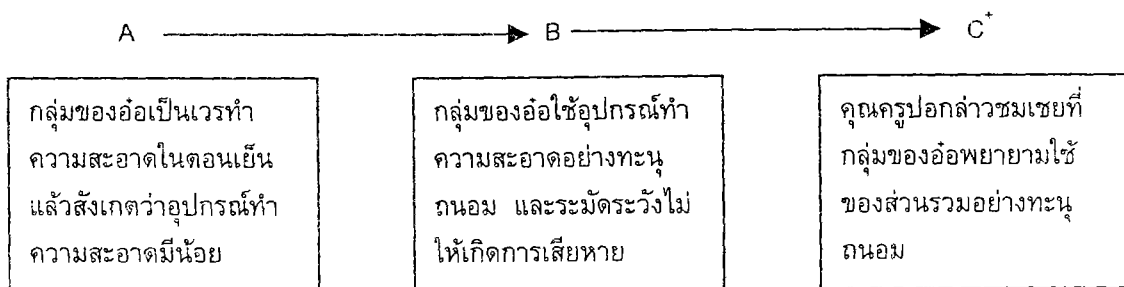
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนไขนาที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

เรื่องที่ 8

กีฬา

องค์ประกอบที่ การถือเป็นที่หน้าที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่

1. การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

ในการแข่งขันกีฬาของโรงเรียนกลุ่มของแก้ว มีหน้าที่ดูแลน้ำดื่มให้กับกีฬา อากาศในวันนี้อันร้อนจัดมากกองเชียร์ต่างก็ดื่มน้ำกันมากจนน้ำหมด

แก้ว แยกแล้ว น้ำดื่มกำลังจะหมด คนไม่ไหวหน้กจะแยก ไม่เอาแล้ว ไม่ทำดีกว่า

แก้ว ไม่ได้นะ นี่เป็นหน้าที่ของเรา เราก็คงทำตามหน้าที่ของเราให้เต็มที่สิ

ก้อง ใช่แล้ว ถึงขนาดจะเป็นงานหนัก แต่ก็เป็นที่ที่เราต้องทำนะ

กบ ถ้าเราไม่ทำหน้าที่ของเรา เพื่อนคนอื่น ๆ ในลีกก็แยก ไม่มีน้ำกิน

ไก่อ ไปเถอะ ช่วยกันคนเดียวก็เสร็จแล้ว ทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุดดีกว่า

แก้ว ก็ได้ เราจะทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเต็มที่ ลู๊ตตายไปชนน้ำกัน

(ในขณะที่เด็กทั้งห้าคนกำลังช่วยกันชนน้ำอย่างชะมัดเขม้น กลุ่มของอ้อ ซึ่งเป็นกองเชียร์อยู่ด้านบนเห็นว่ากลุ่มของแก้วกำลังชนน้ำกันอยู่ จึงชวนกันลงมาอาสาช่วยชนน้ำด้วย)

อ้อ ก้อง เหนื่อยไหม พวกเราอาสาช่วยพวกเธอชนน้ำนะ

โอ้ พวกเราว่างอยู่ให้พวกเราช่วยนะจ๊ะ จะได้เสร็จเร็ว ๆ

อ๊ัด พวกเรามากันหลายคนช่วย ๆ กันชนจะได้เสร็จเร็วขึ้น

เอ๋ ส่งถึงมาทางนี้ เดี่ยวพวกเราช่วยกันอีกแรง ชนน้ำกันหลายคนสนุกดี

อ้อย มาให้ฉันช่วยด้วยนะ ช่วยกันชนจะได้มีน้ำดื่มกันทุกคนไม่ต้องรอนาน

(เด็กทั้งหมดต่างช่วยกันชนน้ำอย่างขยันขันแข็ง จนในที่สุดก็มีน้ำเพียงพอให้กองเชียร์ได้ดื่ม หลังจากเลิกแข่งขันกีฬาในตอนเย็น คุณครูก็กล่าวชมเชยการกระทำของเด็กทั้งหมด)

คุณครูปอ วันนี้ครูขอชมกลุ่มของแก้วที่ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวมอย่างเต็มความสามารถ และกลุ่มของ

อ้อก็น่าชมเชยที่อาสาช่วยเพื่อน ๆ ทำงานทำให้ทุกคนในกีฬาได้มีน้ำดื่มกัน

การวิเคราะห์บทบาทแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 8 กีฬาสี ตามองค์ประกอบและตัวชีวิตของนิยาม
ปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ทำให้ เกิดการชำรุดเสียหาย ต่อของส่วนร่วม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการ ใช้ของส่วนร่วม	
การดูแล รักษา	ลักษณะ การใช้	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย เพื่อส่วนรวม	การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อ ส่วนรวม	ไม่ยึด ครอง	เปิด โอกาส
		<p>แก้ว "ไม่ได้นะ นี่เป็นหน้าที่ ของเรา เราก็ต้องทำตามหน้าที่ของ เราให้เต็มที่สิ"</p> <p>ก้อง "ใช่แล้ว ถึงখন้ำจะเป็น งานหนัก แต่ก็เป็นที่ที่เราต้อง ทำนะ"</p> <p>กบ "ถ้าเราไม่ทำหน้าที่ของเรา เพื่อน คนอื่น ๆ ในสีก็จะแย่ ไม่มีน้ำ กิน"</p> <p>ไก่ "ไปเถอะ ช่วยกันขนเดียว ก็เสร็จแล้ว ทำหน้าที่ของเราให้ดีที่สุดที่ สุดดีกว่า"</p> <p>เก้ "ก็ได้ เราจะทำตามหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายเต็มที่ สู้ตายไปขน น้ำกัน"</p> <p>คุณครูปอ "วันนี้ครูขอชมกลุ่ม ของแก้วที่ทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม อย่างเต็มความสามารถ"</p>	<p>อ้อ "ก้อง เหนื่อยไหม พวกเรา อาสาช่วยพวกเธอขนน้ำนะ"</p> <p>โอ้ "พวกเราว่างอยู่ให้พวกเรา ช่วยนะจ๊ะ จะได้เสร็จเร็วๆ"</p> <p>อ๊อต "พวกเราพากันหลายคน ช่วยๆ กันขนจะได้เสร็จเร็วขึ้น"</p> <p>เอ้ "ส่งถึงมาทางนี้ เดี่ยวพวก เราช่วยกันอีกแรง ขนน้ำกันหลายคน สนุกดี"</p> <p>อ้อย "มาให้ฉันช่วยด้วยนะ ช่วย กันขนจะได้มีน้ำดื่มกันทุกคนไม่ต้อง รอนาน"</p> <p>คุณครูปอ "กลุ่มของอ้อก็น่าชมเชย ที่อาสาช่วยเพื่อนๆ ทำงานทำให้ ทุกคนในสีฟ้าได้มีน้ำดื่มกัน"</p>		

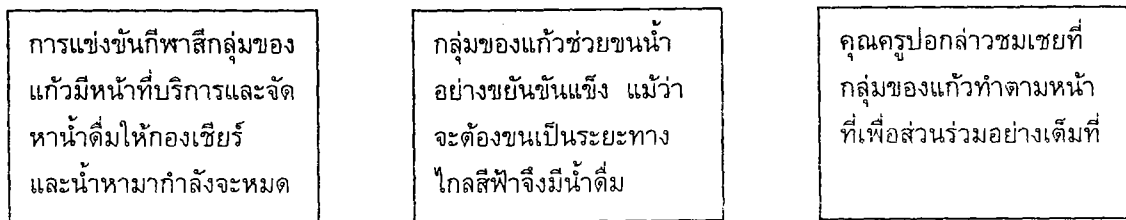
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 8 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2 คือการ
ถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีตัวชีวิตที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
และตัวชีวิตที่ 4 การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 8 กีฬาสี

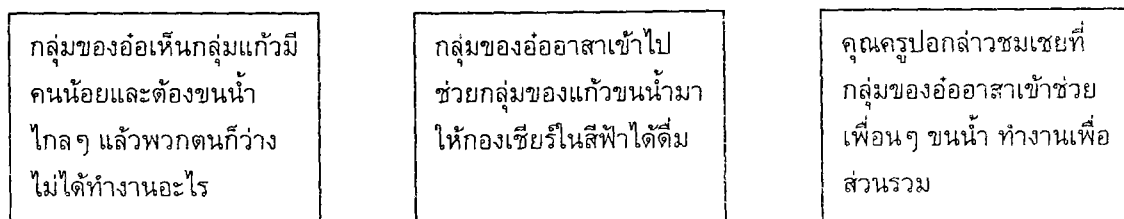
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนไข่น้ำที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชีวิตที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

A → B → C⁺

ตัวชีวิตที่ 4 การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

A → B → C⁺

<u>เรื่องที่ 9</u>	จิกขอแสนสนุก
องค์ประกอบที่	การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
ตัวชี้วัดที่	1. การไม่มียึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน 2. การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

คุณครูปอมีภาพจิกขอใหม่ ๆ หลายกล่อง มาแจกให้เด็กนักเรียนในห้องได้เล่นกัน โดยคุณครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันต่อภาพจิกขอ

คุณครูปอ	นักเรียนคะ วันนี้ครูจะให้แบ่งกลุ่มกัน แล้วมาหยิบจิกขอไปต่อให้เป็นภาพนะคะ
กบ	โอ้โฮ คุณครูมีจิกขอเยอะจังเลย มีรูปสวย ๆ ทั้งนั้น
ไก่	แอบเอากลับบ้านเลยดีกว่า เอาไปเล่นต่อกันที่บ้านไง
ก้อง	ไม่ได้นะคุณครูให้แบ่งกลุ่มกันเล่น ถ้าเราเอากลับบ้านไปคนอื่นเขาจะไม่ได้เล่น
เก้	เอากลับไปเล่นคนเดียวก็ไม่สนุกหรอก เล่นกันที่โรงเรียนแบบนี้ดีกว่าได้เล่นกันหลายคนด้วย
แก้ว	ของส่วนรวมเอาไปเก็บไว้คนเดียวไม่ได้นะ คนอื่น ๆ จะไม่มีใช้ด้วย
กบ	ถ้าอยากจะเล่นก็เล่นที่โรงเรียนดีกว่าเพื่อน ๆ จะได้เล่นด้วยกันสนุกดี
ไก่	ตกลง เราขอโทษ ต่อไปเราจะไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของเราอีกแล้ว นั้นพวกเรามาช่วยกันต่อภาพจิกขอกันดีกว่า
คุณครูปอ	ครูภูมิใจนะคะที่นักเรียนของครูเป็นเด็กดีไม่นำของส่วนรวมไปเก็บไว้ใช้คนเดียว (ในขณะที่กลุ่มของอ้อ เปิดกล่องจิกขอออกดูแล้วพบว่าในกล่องนั้นมี จิกขอกล่องเล็กอยู่สองกล่อง จึงปรึกษากันว่าจะทำอย่างไรดี)
อีด	เรามาต่อภาพกันเถอะ อ้าว! มีจิกขอ กล่องเล็ก ๆ สองกล่องแน่ เอามาเล่นหมดเลยดีไหม
โอ้	เราว่าเอาไปคืนครูกล่องนึงเถอะ สองกล่องมันเยอะไป เอาไปแบ่งให้กลุ่มอื่นดีกว่า
เอ้	อย่าเลย แบ่งให้กลุ่มอื่นเล่นบ้างดีกว่า เราก็ก่อนไม่หมดหรอก
อ้อ	พวกเราเล่นกล่องเดียวพอแล้วละ กล่องนี้เอาให้คุณครูเถอะนะ
อ้อย	จิกขอของห้องแบ่ง ๆ กันเล่นดีกว่า ถึงยังไงก็ไม่ใช่ของเราคนเดียวนี่นา
อีด	งั้นเราเอากล่องนี้ไปคืนคุณครูก็แล้วกันนะ เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เขาจะได้เล่นกัน
คุณครูปอ	ครูขอบใจนะคะ ที่นักเรียนเป็นเด็กดีรู้จักที่จะแบ่งปันของส่วนรวมที่มีอยู่ให้กับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์ด้วย

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 9 จิกซอแสนสนุก ตามองค์ประกอบและตัวชีวิต
ของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ ให้เกิดการชำรุดเสีย หายต่อของส่วนรวม		การถือเป็นหน้าที่ที่ จะมีส่วนร่วมในการ ดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแล รักษา	ลักษณะ การใช้	การทำ ตามหน้าที่	การรับ อาสา	การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของ ตน	การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม
				<p>ก้อง "ไม่ได้นะคุณครูให้แบ่ง กลุ่มกันเล่น ถ้าเราเอากลับบ้านไป คนอื่นเขาจะไม่ได้เล่น"</p> <p>เก้ "เอากลับไปเล่นคนเดียวก็ ไม่สนุกหรอก เล่นกันที่โรงเรียน แบบนี้ดีกว่าได้เล่นกันหลายคนด้วย"</p> <p>แก้ว "ของส่วนรวมเอาไปเก็บไว้ คนเดียวไม่ดีนะ คนอื่น ๆ จะไม่มีใช้ ด้วย"</p> <p>กบ "ถ้าอยากจะเล่นก็เล่นที่โรง เรียนดีกว่าเพื่อน ๆ จะได้เล่นด้วย กันสนุกดี"</p> <p>ไก่อ "ตกลงเราขอโทษต่อไปเรา จะไม่เอาของส่วนรวมมาเป็นของเรา อีกแล้ว งั้นพวกเรามาช่วยกันต่อ ภาพจิกซอกันดีกว่า"</p> <p>คุณครูปอ "ครูภูมิใจนะคะที่ นักเรียนของครูเป็นเด็กดีไม่นำของ ส่วนรวมไปเก็บไว้ใช้คนเดียว"</p>	<p>อีด "เรามาต่อภาพกันเถอะ อ้าว! มีจิกซอ กล่องเล็ก ๆ สองกล่อง เนาะ เอามาเล่นหมดเลยดีไหม"</p> <p>โอ้ "เราว่าเอาไปคืนครูกล่องหนึ่ง เถอะ สองกล่องมันเยอะไป เอาไปแบ่ง ให้กลุ่มอื่นดีกว่า"</p> <p>เอ๋ "อย่าเลย แบ่งให้กลุ่มอื่นเล่น บ้างดีกว่า เราก็เล่นไม่หมดหรอก"</p> <p>อ้อ "พวกเราเล่นกล่องเดียวพอ แล้วละ กล่องนี้เอาให้คุณครูเถอะนะ"</p> <p>อู๋ "จิกซอของห้องแบ่ง ๆ กันเล่น ดีกว่า ถึงยังงี้ก็ไม่ใช้ของเรคนเดียว"</p> <p>อีด "งั้นเราเอากล่องนี้ไปคืนคุณครู ก็แล้วกันนะ เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ เขาจะได้ เล่นกัน"</p> <p>คุณครูปอ "ครูขอใจนะคะที่นักเรียน เป็นเด็กดีรู้จักที่จะแบ่งปันของส่วนรวมที่ มีอยู่ให้กับเพื่อนคนอื่น ๆ ได้ใช้ประโยชน์ ด้วย"</p>

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 9 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 3 คือ การ
เคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีตัวชีวิตที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของ
ตนเอง และตัวชีวิตที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นตัวแทนในเรื่องเรื่องที่ 9 จิกขอแสนสนุก

การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

A → B → C⁺

ไก่อเห็นคุณครูมีภาพจิกขอ
สวยหลายกล่อง เลยบอก
เพื่อนในกลุ่มให้แอบเอา
กลับไปเล่นที่บ้าน

เพื่อนในกลุ่มไม่เห็นด้วย
และช่วยกันพูดจนไก่อยอม
เอาภาพจิกขอที่แอบเอา
มาคืนคุณครู

คุณครูบอกว่าชมเชยที่
กลุ่มของแก้วทุกคนที่รู้จัก
คิดไม่เอาภาพจิกขอของ
ห้องไปเป็นของตัวเอง

ตัวชี้วัดที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

A → B → C⁺

ภาพจิกขอที่กลุ่มของอ้อ
ได้มาบังเอิญมีช้อนอยู่ข้าง
ในอีก 1 กล่อง

เด็กทั้งกลุ่มนำภาพจิกขอ
ที่เกินมาไปคืนคุณครูเพื่อ
ให้เพื่อนในกลุ่มอื่นได้เอา
ไปเล่น

คุณครูบอกว่าชมเชยที่
กลุ่มของอ้อที่รู้จักแบ่งปัน
ภาพจิกขอของห้องให้
เพื่อนคนอื่นได้เล่นด้วย

เรื่องที่ 10

โต๊ะเก้าอี้มีคุณค่า

องค์ประกอบที่1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม

ตัวชี้วัดที่

1.การดูแลรักษา

2.ลักษณะการใช้

ในตอนพักกลางวัน หลังทานข้าวเสร็จแล้วกลุ่มของแก้ว ก็เข้ามานั่งเล่นอยู่ในห้องเรียน ขณะที่กำลังเริ่มต้นคุยกันอย่างสนุกสนาน ก็มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นมา

ก้อง พวกเราวันนี้ตอนเย็นเราไปดูการ์ตูนที่บ้านฉันนะมีการ์ตูนสนุกๆ ด้วย (ก้องนั่งโยกเก้าอี้สองขา)

กบ ไปสิ (ปีขึ้นไปนั่งบนโต๊ะ แสดงอาการตื่นเต้น) ออยากดู

เก้ ไปดูก็ได้แต่ ก้อง เธอเลิกนั่งเก้าอี้สองขาแบบนี้ก่อนเดี๋ยวเก้าอี้พังหมด ใช้ระวังๆ หน่อย

ไก้ กบเธอด้วยนะควรลงมาจากโต๊ะ เพราะโต๊ะไม่ได้ทำไว้ให้นั่งเดี๋ยวโต๊ะ ถ้าพังแล้วจะไม่มีโต๊ะใช้

ก้อง ไม่เห็นไปโไรเลย

มีเสียงดังโครม !!! (พูดไม่ทันขาดคำ ปรากฏว่าก้องก็ตกลงมาจากเก้าอี้ เก้าอี้ก็พัง)

แก้ว (เข้าไปพยุง) เห็นไหม ไม่ระวัง ตกลงมาเลย เก้าอี้เราควรใช้ให้ถูกต้องนะจะได้ไม่พังแบบนี้

ก้อง เราขอโทษ ต่อไปเราจะไม่นั่งเก้าอี้สองขาอีก จะใช้อย่างระมัดระวัง จะได้มีเก้าอี้ใช้ไปนานๆ

กบ (รับลงมาจากโต๊ะ) เราก็เหมือนกันเราจะใช้อย่างระวังไม่เอามาใช้ผิดประเภทอีกแล้ว

คุณครูป้อ เห็นรึยังคะว่าของส่วนรวมถ้าเราใช้ผิดประเภท ไม่ระมัดระวัง อาจทำให้ของพังเสียหายได้ ดังคุณครูตีใจที่พวกเราหลายคนรู้จักว่าเราต้องใช้โต๊ะเก้าอี้อย่างทะนุถนอมนะคะ

(ในขณะที่กลุ่มของอ้อเดินเข้ามาในห้องแล้วพบว่าโต๊ะหลังห้องหลายตัวที่ยังไม่ได้ใช้ ถูกวางไว้เกะกะ บางตัวก็ล้มอยู่)

อ้อ (เดินสำรวจ) โต๊ะตัวนี้ยังใช้ได้อยู่เลยทำไมถึงล้มอยู่แบบนี้ละ ช่วยกันยกไปเก็บ ให้เป็นที่ดีกว่า

เอ้ ได้ แต่สกปรกจังเลย ไม่มีใครดูแลทำความสะอาดโต๊ะหลังห้องเลย

โอ้ เราว่าเอาผ้าชุบน้ำมาเช็ดโต๊ะตัวนี้ดีกว่า แล้วเดี๋ยวจะได้ยกไปเก็บให้เป็นที่ที่เป็นทาง

อีด ก็ดีนะเราช่วยกันทำความสะอาดโต๊ะตัวนี้ เสร็จแล้วเอาไปใช้ประโยชน์ในห้องได้

อ้อย ถ้าพวกเราช่วยกันดูแลโต๊ะพวกนี้ดี ๆ มันก็ยังใช้งานได้อีกนานนะ (เอาผ้ามาเช็ดโต๊ะ)

เอ้ นั่นสิ ถ้าเราดูแลรักษาโต๊ะพวกนี้ แล้วเก็บเข้าที่ให้ดี ๆ มันก็ยังใช้ได้จะได้ไม่ต้องทิ้ง

(แล้วเด็กทั้งห้าคนก็ช่วยกันทำความสะอาดจนเสร็จ และยกโต๊ะไปเก็บไว้หลังห้องให้เป็นระเบียบ

เมื่อคุณครูป้อผ่านมาพบเห็นพอดี)

คุณครูป้อ ครูชอบใจนักเรียนมากนะคะที่ช่วยดูแลทำความสะอาดและจัดโต๊ะหลังห้องจนเป็นระเบียบ

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 10 โต้เถียงกันมีคุณค่า ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัดของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนร่วม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวม	
การดูแลรักษา	ลักษณะการใช้	การทำตามหน้าที่	การรับอาสา	ไม่ยึดครอง	เปิดโอกาส
<p>อ้อ "โต้เถียงกันยังใช้ได้อยู่เลยทำไมถึงล้มอยู่แบบนี้ละ ช่วยกันยกไปเก็บให้เป็นที่ดีกว่า"</p> <p>เอ๋ "ได้ แต่สกปรกจังเลย ไม่มีใครดูแลทำความสะอาดโต้เถียงหลังห้องเลย"</p> <p>ไอ้ "เราว่าเอาผ้าชุบน้ำมาเช็ดโต้เถียงดีกว่า แล้วเดี๋ยวจะได้ยกไปเก็บให้เป็นที่เป็นทาง"</p> <p>อ๊อด "ก็ดีนะเราช่วยกันทำความสะอาดโต้เถียงนี้ เสร็จแล้วเอาไปใช้ประโยชน์ในห้องได้"</p> <p>อ้อย "ถ้าพวกเราช่วยกันดูแลโต้เถียงพวกนี้ดี ๆ มันก็ยังใช้งานได้อีกนานนะ"</p> <p>เอ๋ "นั่นสิ ถ้าเราดูแลรักษาโต้เถียงพวกนี้ แล้วเก็บเข้าที่ให้ดีๆ มันก็ยังใช้ได้จะได้ไม่ต้องทิ้ง"</p> <p>ครูปอ "ครูขอบใจนักเรียนมากนะคะที่ช่วยดูแลทำความสะอาดและจัดโต้เถียงหลังห้องจนเป็นระเบียบ"</p>	<p>เก๋ "ไปดูก็ได้แต่ ก๊อง เธอไม่นั่งเก้าอี้สองขาแบบนี้ก่อนเดี๋ยวนั่งเก้าอี้พองหมด ใช้ระวัง ๆ หน่อย"</p> <p>ไก่ "กบเธอด้วยนะควรลงมาจากโต้เถียง เพราะโต้เถียงไม่ได้ทำไว้ให้นั่งเดี๋ยวจึงโต้เถียง ถ้าพังแล้วจะไม่มีโต้เถียงใช้"</p> <p>แก้ว "เห็นไหม ไม่ระวัง ตกลงมาเลย เก้าอี้เราควรใช้ให้ถูกต้องนะจะได้ไม่พังแบบนี้"</p> <p>ก๊อง "เราขอโทษ ต่อไปเราจะไม่นั่งเก้าอี้สองขาอีก จะใช้อย่างระมัดระวัง จะได้มีเก้าอี้ใช้ไปนานๆ"</p> <p>กบ "เราก็เหมือนกันเราจะใช้อย่างระวังไม่เอามาใช้ผิดประเภทอีกแล้ว"</p> <p>คุณครูปอ "เห็นรึยังคะว่าของส่วนรวมถ้าเราใช้ผิดประเภท หมดระมัดระวัง อาจทำให้ของพังเสียหายได้ คุณครูดีใจนะคะที่พวกเราหลายคนรู้ว่าเราต้องใช้โต้เถียงเก้าอี้ อย่างทะนุถนอมนะคะ"</p>				

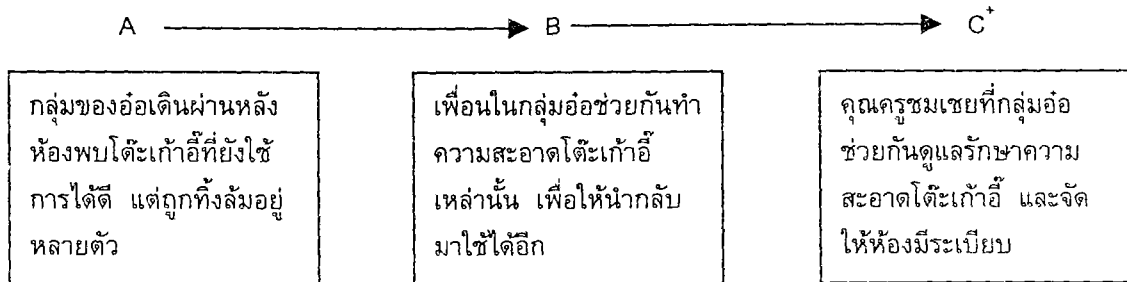
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 10 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา และตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะของการใช้

วิเคราะห์การเป็นต้นแบบในเรื่องเรื่องที่ 10 โต๊ะเก้าอี้มีคุณค่า

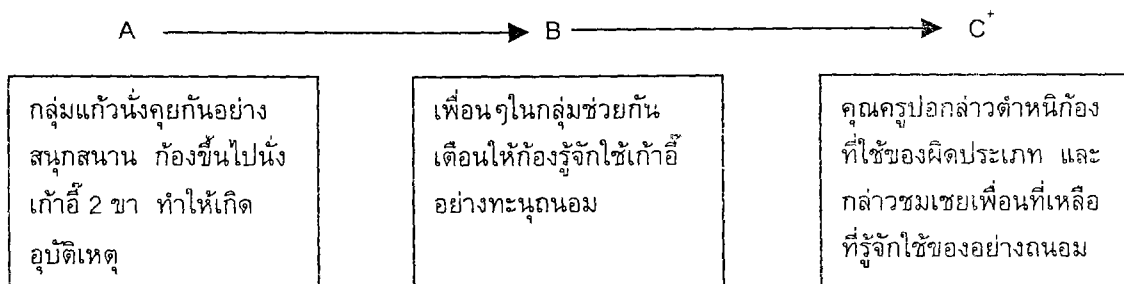
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
 B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
 C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
 C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 1 การดูแลรักษา

ตัวชี้วัดที่ 2 ลักษณะการใช้

เรื่องที่ 11	เข้าค่ายลูกเสือ
องค์ประกอบที่	การถือป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม
ตัวชี้วัดที่	1.การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 2.การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

ณ ค่ายลูกเสือ คุณครูปอได้มอบหมายให้ลูกเสือกลุ่มต่าง ๆ มีหน้าที่ต่าง ๆ กัน กลุ่มที่ 2 ได้รับมอบหมายให้ไปเก็บไม้มาทำเป็นพิน ไว้สำหรับเล่นรอบกองไฟคืนนี้

เอ๋   ทำไมต้องมีหน้าที่หาพินด้วยไม่เอาละ ไม่อยากทำเลย

อ้อ   ไม่ได้นะเออ คุณครูมอบหมายหน้าที่ให้ เราก็ต้องทำสิ

อู๋   ถ้าเราหาพินได้มาก ๆ คืนนี้เราทั้งหมดก็จะมีกองไฟกองใหญ่ ๆ ไว้ทำกิจกรรมร่วมกันทุกคน

โอ้   การหาพินมันเป็นหน้าที่ที่เราได้รับมอบหมายมา เราจะต้องทำให้ดีที่สุด

อีด   พวกเราควรจะไปหาพินกันนะ เตี่ยจะค่าชะก่อน ถ้าหาไม่ได้ดเล่นรอบกองไฟกันหมดแน่

เอ๋   ขอโทษนะ เราจะตั้งใจทำตามหน้าที่ของเราแล้วละ รีบไปหาพินกันจะได้ได้พินเยอะ ๆ

(เมื่อนักเรียนกลุ่มที่ 2 หาพินมาได้จำนวนมาก ก็ได้รับคำชมเชยจากคุณครู)

คุณครูปอ   เก่งมากนะคะนักเรียนทำตามหน้าที่ที่คุณครูมอบหมายให้ จนได้พินกองใหญ่ทำให้วันนี้เราคงจะมีกิจกรรมรอบกองไฟร่วมกันที่สนุกสนานกันมากที่สุด

(หลังจากที่กลุ่มของแก้ว ได้ทำหน้าที่ของตัวเองเสร็จเรียบร้อย ก็พากันอาสาช่วยคุณครูเฝ้าของที่เต็นท์)

แก้ว   งานของพวกเสร็จแล้ว พวกเราไปอาสาช่วยครูเฝ้าของที่เต็นท์กันเถอะนะ

กบ   ดี ๆ พวกเราไปกันหมดนี้เลยนะ ไหน ๆ งานก็เสร็จแล้ว ไปช่วยคุณครูกันเฝ้าของที่เต็นท์กัน

ไก่   ทำไมเราต้องมาเฝ้าของพวกนี้ด้วยนะ ที่นี้มันน่าเบื่อออกเสร็จงานแล้วเราน่าจะได้ไปเล่นกันมากกว่า

เก้   ก็พวกเราเสร็จงานแล้ว เวลาที่เหลือมาอาสาช่วยเฝ้าของก็ไม่เห็นลำบากตรงไหนนี่นา

ก้อง   ใช่ ๆ ของที่เราเฝ้าก็เป็นของส่วนกลางที่จะเอาไว้ใช้เล่นรอบกองไฟคืนนี้

ถ้าหายไปก็คงอดเล่นกันหมดแน่ ๆ

ไก่   ก็จริงนะ งั้นพวกเรารีบไปหาคุณครูที่เต็นท์กันเถอะนะเตี่ยคุณครูจะคอย

(เมื่อเด็กทั้งห้าไปถึงที่เต็นท์ของคุณครูปอ)

คุณครูปอ   ครูขอชื่นใจนะคะเป็นเด็กดีมีน้ำใจอาสาช่วยเฝ้าของส่วนรวมที่เราจะใช้ในกิจกรรมรอบกองไฟของพวกเราในคืนนี้

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 11 เข้าค่ายลูกเสือ ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ ทำให้เกิดการชำรุดเสี หายต่อของส่วนร่วม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา		การเคารพสิทธิ ในการใช้ของส่วน รวม	
การดูแล รักษา	ลักษณะ การใช้	การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อ ส่วนรวม	การรับอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อ ส่วนรวม	ไม่ยึด ครอง	เปิด โอกาส
		<p>อ้อ "ไม่ได้นะเออ คุณครูมอบหมาย หน้าที่ให้ เราก็ต้องทำสิ"</p> <p>อ้อย "ถ้าเราหาพินได้มากๆ คินนี้ เราทั้งหมดก็จะมีกองไฟกองใหญ่ๆ ไว้ ทำกิจกรรมร่วมกันทุกคนไง"</p> <p>ไอ้ "การหาพินมันเป็นหน้าที่ที่เรา ได้รับมอบหมายมา เราจะต้องทำให้ดีที่ สุด"</p> <p>อีด "พวกเราควรจะไปหาพิน กันนะ เดี่ยวจะค่ำซะก่อน ถ้าหาไม่ได้ อดเล่นรอบกองไฟกันหมดแน่"</p> <p>เอ้ "ขอโทษนะ เราจะตั้งใจทำ ตามหน้าที่ของเราแล้วละ รีบไปหาพิน กันจะได้ได้พินเยอะๆ"</p> <p>คุณครูปอ "เก่งมากนะคะนักเรียน ทำตามหน้าที่ที่ครูมอบหมายให้จนได้ พินกองใหญ่ทำให้วันนี้เราคงจะมีไว้ทำ กิจกรรมรอบกองไฟร่วมกันอย่างสนุก แน่ๆ"</p>	<p>แก้ว "งานของพวกเสร็จแล้ว พวกเราไปอาสาช่วยครูมาเฝ้าของที่ เด็นท์กันเถอะนะ"</p> <p>กบ "ดีๆ พวกเราไปกันหมดนี้ เลยนะ ไหนๆ งานก็เสร็จแล้ว ไป ช่วยคุณครูกันเฝ้าของที่เด็นท์กัน"</p> <p>เก้ "ก็พวกเราเสร็จงานแล้ว เวลาก็เหลือมาอาสาช่วยเฝ้าของก็ ไม่เห็นลำบากตรงไหนนี่นา"</p> <p>ก้อง "ใช่ๆ ของที่เราเฝ้าก็เป็น ของส่วนกลางที่จะเอาไว้ใช้เล่นรอบ กองไฟคินนี้ ถ้าหายไปก็คงอดเล่น กันหมด"</p> <p>ไก่ "ก็จริงนะ จันพวกเรารีบ ไปหาคุณครูที่เด็นท์กันเถอะนะเดี๋ยว คุณครูจะคอย"</p> <p>คุณครูปอ "ครูขอใจนะจะเป็น เด็กดีมีน้ำใจอาสาช่วยเฝ้าของ ส่วนรวมที่เราจะใช้ในกิจกรรมรอบ กองไฟ"</p>		

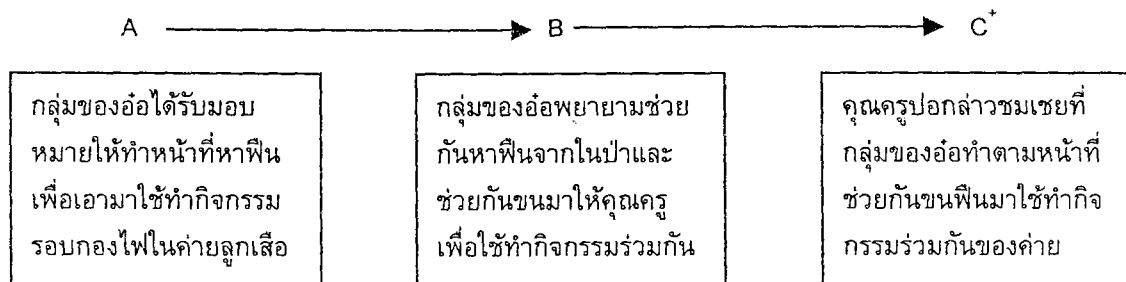
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 11 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 2 คือ
การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวม มีตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบ
หมาย และตัวชี้วัดที่ 4 การรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องเรื่องที่ 11 เข้าค่ายลูกเสือ

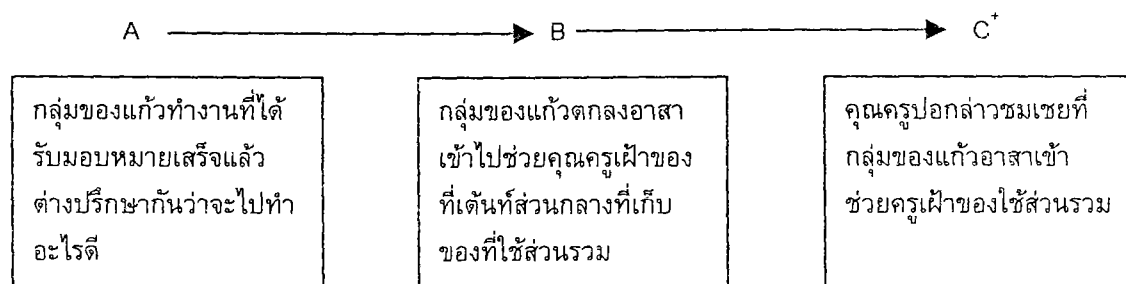
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เจื่อนใจนาที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
- B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
- C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
- C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 3 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ตัวชี้วัดที่ 4 การอาสาทำบางสิ่งบางอย่างเพื่อส่วนรวม

- เรื่องที่ 12 แผ่นดิสก์ของใคร
- องค์ประกอบที่ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
- ตัวชี้วัดที่ 1.การไม่ยึดครองของส่วนรวมมาเป็นของตน
- 2.การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวมร่วมกัน

ในชั่วโมงเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ คุณครูได้แจกแผ่นโปรแกรมเกมส์มาให้นักเรียนแต่ละกลุ่มได้เล่นกัน โดยให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาหยิบเอาไป กลุ่มของอ้อ ก็ส่งตัวแทนออกไปเอาแผ่นดิสก์จากคุณครู

อ้อย เราได้แผ่นเกมส์มาแล้ว หยิบมาตั้งสี่แผ่นมีแต่เกมส์สนุกๆ ทั้งนั้นเลยเราว่าจะเอากลับไปเล่นที่บ้านด้วย

โอ้ ไม่ดีหรอก เธอจะเอาแผ่นดิสก์ของห้องกลับไปไว้ที่บ้านไม่ได้นะ

แผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรวมนะ

อีด ใช้เธอเอากลับไปเล่นที่บ้านคนเดียว แล้วคนอื่นๆ เขาจะใช้อะไรกันล่ะ

เอาไปคืนคุณครูเถอะ

อ้อ แผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิ์จะได้ใช้นะ เอาไปเก็บไว้คนเดียวได้ยังไง

เอ๋ นั่นสิ ถ้าเธอจะเอากลับไปเล่นที่บ้าน ตอนหมดชั่วโมงก็จะไปขออนุญาตคุณครูก่อนนะ

เอาของห้องกลับไปที่บ้านใช้ตัวเองแบบนี้ไม่ดีเลย

อ้อย เราขอโทษ เราจะไม่ทำเอาของส่วนรวมกลับบ้านอีกแล้ว เตี่ยเราเอาไปคืนคุณครูก่อนนะ

คุณครูปอ ขอบใจมานะคะ ครูชื่นชมที่นักเรียนเอามาคืนให้ เพราะแผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรวมเราจึงควรแบ่งให้คนอื่นๆ ได้ใช้ด้วยนะคะ

(หลังจากที่เล่นเกมสัปดาห์ก็ปรากฏว่าแผ่นเกมส์ของกลุ่มอ้อเสีย อ้อจึงต้องไปขอยืมแผ่นดิสก์จากกลุ่มของแก้ว)

อ้อ แก้วเราขอยืมแผ่นดิสก์ของกลุ่มพวกเธอหน่อยสิ แผ่นดิสก์ของกลุ่มเราเสีย

แก้ว พอดีเลยอ้อกลุ่มเรามีแผ่นดิสก์ติดมาในกล่องหลายแผ่น เราแบ่งให้เขาจะ

(หันไปถามเพื่อนในกลุ่ม)

ไก่อ ก็ได้ เราก็กเลือกเอาไว้สักแผ่นก็พอที่เหลือก็แบ่งให้อ้อไปเถอะ

ก้อง แบ่งไปเลย แผ่นโปรแกรมก็เป็นของส่วนรวม เราเอาไว้แต่พอใช้ก็พอจะ

เก้ ไซ้ๆ เราใช้แผ่นเดียวกี่พอแล้ว ที่เหลือก็แบ่งให้ไปกลุ่มอื่นก็ดี จะได้ใช้กันทุกคน

กบ ตกลง เอาแผ่นนี้แล้วกันนะ น่าสนุกดี ที่เหลืออ้อก็เอาไปเลือกดูนะเอาไปเลย

(คุณครูปอเห็นดังนั้นก็เข้ามากล่าวชมเชย)

คุณครูปอ ดีมากคะนักเรียนที่รู้จักแบ่งปันของส่วนรวมให้คนอื่นได้มีโอกาสใช้ เป็นการกระทำที่ดีที่ควรทำเราควรเปิดโอกาสให้คนอื่นๆ ได้ใช้ของส่วนรวมเหมือนกับเรา

การวิเคราะห์บทบาทการแสดงบทบาทสมมติ เรื่องที่ 12 แผ่นดิสของใคร ตามองค์ประกอบและตัวชี้วัด
ของนิยามปฏิบัติการของจิตสาธารณะ

การหลีกเลี่ยงการใช้ หรือการกระทำที่ทำให้ เกิดการชำรุดเสียหาย ต่อของส่วนร่วม		การถือเป็นหน้าที่ที่จะมี ส่วนร่วมในการดูแล รักษา		การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนร่วม	
การดูแล รักษา	ลักษณะ การใช้	การทำตาม หน้าที่	การรับ อาสา	การไม่นำของส่วนร่วมมาเป็นของ ตน	การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของ ส่วนร่วม
				<p>ไอ้ “ไม่ดีหรอก เธอจะเอาแผ่นดิสก์ของห้องกลับไปไว้ที่บ้านไม่ได้ นะ แผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรมนะ”</p> <p>อีด “ใช่เธอเอากลับไปเล่นที่บ้านคนเดียว แล้วคนอื่น ๆ เขาจะใช้อะไรกันล่ะ เอาไปคืนคุณครูเถอะ”</p> <p>อ้อ “แผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรวม ทุกคนมีสิทธิ์จะได้ใช้นะ เอาไปเก็บไว้คนเดียวได้ยังไง”</p> <p>เอ๋ “นั่นสิ ถ้าเธอจะเอากลับไปเล่นที่บ้าน ดอนหมดชั่วโมงก็จะไปขออนุญาตคุณครูก่อนนะ เอาของห้องกลับไปที่บ้านใช้ตัวเองแบบนี้ไม่ดีเลย “</p> <p>อ้อย “เราขอโทษ เราจะไม่ทำเอาของส่วนรวมกลับบ้านอีกแล้ว เต็มใจเอาไปคืนคุณครูก่อนนะ”</p> <p>คุณครูป้อ “ขอปจมานะคะ ครูชื่นชมที่นักเรียนเอามาคืนให้ เพราะแผ่นดิสก์นี้เป็นของส่วนรวม เราจึงควรแบ่งให้คนอื่น ๆ ได้ใช้ด้วยนะคะ”</p>	<p>อ้อ “แก้วเราขอยืมแผ่นดิสก์ของกลุ่มพวกเธอหน่อยสิ แผ่นดิสก์ของกลุ่มเราเสีย”</p> <p>แก้ว “พอดีเลยอ้อกลุ่มเรามีแผ่นดิสก์ติดมาในกล่องหลายแผ่น เราแบ่งให้เขาอะ” (หันไปถามเพื่อนในกลุ่ม)</p> <p>ไต้ “ก็ได้ เราก็กเลือกเอาไว้สักแผ่นก็พอที่เหลือก็แบ่งให้อ้อไปเถอะ”</p> <p>ก้อง “แบ่งไปเลย แผ่นโปรแกรมก็เป็นของส่วนรวม เราเอาไว้แต่พอใช้ก็พออะ”</p> <p>เก๋ “ใช่ๆ เราใช้แผ่นเดียวก็พอแล้ว ที่เหลือก็แบ่งให้ไปกลุ่มอื่นก็ดี จะได้ใช้กันทุกคน”</p> <p>กบ “ตกลง เอาแผ่นนี้แล้วกันนะ น่าสนุกดี ที่เหลืออ้อก็เอาไปเลือกดูนะเอาไปเลย”</p> <p>คุณครูป้อ “ดีมากคะนักเรียนที่รู้จักแบ่งปันของส่วนรวมให้คนอื่นได้ มีโอกาสใช้ เป็นการกระทำที่ดีที่ควรทำเราควรเปิดโอกาสให้คนอื่น ๆ ได้ใช้ของส่วนรวมเหมือนกับเรา”</p>

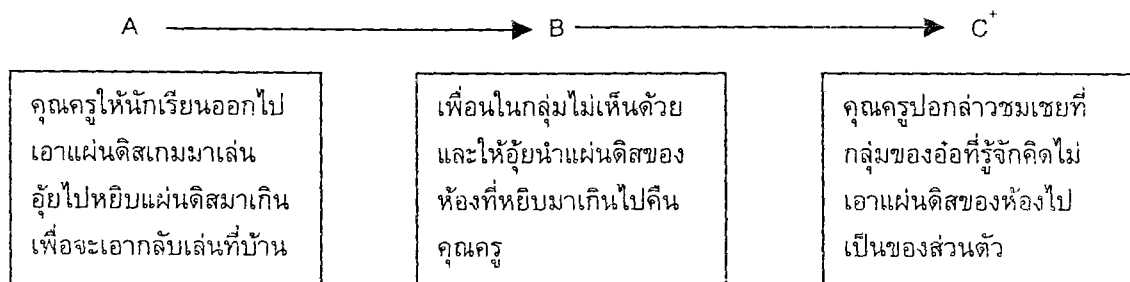
จากการวิเคราะห์องค์ประกอบบทบาทของตัวละครในเรื่องที่ 12 พบว่า มีองค์ประกอบที่ 3 คือ การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีตัวชีวิตที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของของตนเอง และตัวชีวิตที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

วิเคราะห์การเป็นตัวแบบในเรื่องเรื่องที่ 12 แผ่นดิสของใคร

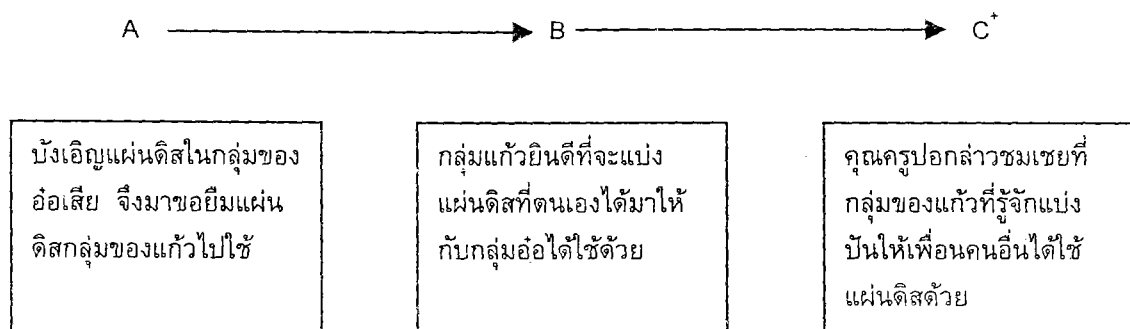
การวิเคราะห์ A → B → C

- A หมายถึง เงื่อนไขที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเป้าหมาย
 B หมายถึง พฤติกรรมเป้าหมาย (พฤติกรรมการดูแลรักษา)
 C หมายถึง ผลที่เกิดขึ้น
 C⁺ หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นตามหลังแล้วทำให้พฤติกรรมเพิ่มขึ้น

ตัวชีวิตที่ 5 การไม่นำของส่วนรวมมาเป็นของตนเอง

ตัวชีวิตที่ 6 การแบ่งปันหรือเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้ใช้ของส่วนรวม

บทละครสำหรับกลุ่มควบคุม

เรื่องที่ 1

ล้างมือเพื่อความสะดวก

กริ่ง เสียงกริ่งสัญญาณพักกลางวันดังขึ้น คุณครูก็ปล่อยให้ นักเรียนทั้งหมดให้ไปทานอาหารกลางวัน ที่โรงอาหาร หลังจากเลิกเรียนในวิชาศิลปะประดิษฐ์ แต่ก่อนออกไปจากห้องเรียนคุณครูจะย้ำให้นักเรียนทุกคน ล้างมือก่อนที่จะไปรับประทานอาหารเพื่อความสะดวกและสุขอนามัยที่ดี

แก้ว   พวกเราไปล้างมือกันเถอะ
 เก๋   ทำไมไม่ต้องล้างมือด้วย ไม่เห็นเลอะเทอะตรงไหนเลยนี่นา
 ไก่   ไครบอกละว่าไม่เลอะ คุณบอกแล้วไม่ใช่หรอว่าเชื้อโรคนะเรามองไม่เห็นด้วยตาเปล่าหรอคะ
 ก้อง   ใช่แล้วเชื้อโรคก็จะเข้าสู่ร่างกายของเราได้ง่ายมากเลยนะถ้าเราไม่รู้จักรักษาความสะดวก
 กบ   ไปล้างมือเถอะ เพราะเราเองก็รู้ว่ามือเราไปจับของสกปรกอะไรมาบ้าง
 แก้ว   แล้วถ้าเชื้อโรคเข้าไปได้นะ ก็จะทำให้เราไม่สบายหรือปวดท้องได้รู้ไหม
 เก๋   ตกลงงั้นเราไปล้างมือกันดีกว่าจะได้รีบไปทานข้าวกันนะ ฉันทิวแล้วละ

(แล้วทั้งห้าคนก็พากันไปล้างมือจนสะอาด หลังจากนั้นก็เดินไปรับประทานอาหาร ในขณะที่นักเรียนอีกกลุ่มหนึ่งเมื่อออกจากห้องก็รีบตรงไปโรงอาหารทันที)

อ้อ   พวกเรารีบไปทานข้าวกันเถอะ ฉันทิวแล้วละ
 เอ๋   นั่นสิ วันนี้มีไก่ทอดของโปรดเราด้วยนะ
 อี๊ด   แต่คุณครูบอกว่าพวกเราต้องล้างมือก่อนทานอาหารนะ
 โอ๋   โธ่ หัวข้าวจะแย่อยู่อแล้ว เอาไว้ล้างทีหลังก็ได้สิน่า แล้วมือก็ไม่เห็นเปื้อนตรงไหนเลย
 อู๋   นั่นสิถ้าเราไปซั เต๋ยวก็อดทานของอร่อยกันพอดี ไปเถอะ

(แล้วทั้งห้าคนก็วิ่งไปทานอาหารโดยไม่ได้สนใจว่าจะต้องล้างมือก่อน เลยทำให้ป่วยวันนั้นทั้งห้าคนมีอาการปวดท้องเนื่องจากอาหารเป็นพิษ ต้องไปนอนห้องพยาบาลเพื่อรักษาตัว คุณครูก็มาถามถึงสาเหตุและทราบว่ทั้งห้าคนไม่ได้ล้างมือก่อนรับประทานอาหารนั่นเอง)

คุณครูปอ   เห็นไหม การที่เรารับประทานอาหารโดยไม่ได้ล้างมือก่อน อาจจะทำให้เชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเราได้ง่ายขึ้น จำไว้ นะคะว่าทีหลังพวกเราต้องล้างมือก่อนทานอาหารทุกครั้งนะคะ

เรื่องที่ 2 ออกกำลังกายร่างกายแข็งแรง

หลังจากเลิกเรียนกลุ่มแก้วเดินคุยกันไป คิดกันไปว่าวันนี้จะไปทำกิจกรรมอะไรดีหลังเลิกเรียน

แก้ว พวกเรารีบกลับบ้านไปดูการ์ตูนกันไหม วันนี้สนุกด้วยนะ

เก๋ ไม่เอาไปเล่นเกมคอมพิวเตอร์ที่บ้านฉันดีกว่า มีเกมใหม่ๆ มาตั้งหลายเกมนะ

ไก่อ แต่เราว่า พวกเราน่าจะไปวิ่งออกกำลังกายกันบ้างนะ ร่างกายจะได้แข็งแรง

ก้อง นั่นสิ เราเห็นด้วย น่าจะไปวิ่งออกกำลังกายกันบ้างนะพวกเรา สุขภาพจะได้ดีไง

กบ เราว่าไปออกกำลังกายบ้างก็ดีนะ ดีกว่าไปเล่นเกมตั้งเยอะ ร่างกายแข็งแรง เล่นบอลต่อเลยด้วยดีกว่า

เก๋ เล่นบอลด้วยก็ดีนะ น่าสนุกเหมือนกัน งั้นเราไปออกกำลังกายกันเถอะ นะแก้ว

แก้ว ก็ได้ออกกำลังกายจะได้มีสุขภาพแข็งแรงนะ

(แล้วทั้งห้าคนก็พากันเดินไปที่สนาม ขณะที่เดินผ่านไปเห็นกลุ่มของอ้อกำลังจะเดินกลับบ้าน เลยชวนกลุ่มอ้อไปออกกำลังกายด้วยกัน)

ไก่อ อ้อ ออกกำลังกายกับพวกเราไหม เราจะไปวิ่งกันที่สนามกีฬา

อ้อ ไม่เอาหรอก พวกเราตกลงกันว่าจะไปเล่นเกมที่บ้านของเอ๋

เอ๋ ไปเล่นกันเราไหม ที่บ้านเรามีเกมเยอะแยะเลยนะ

อีด นั่นสิ วิ่งออกกำลังกายไม่เห็นสนุกเลย เหนื่อยด้วย

ก้อง แต่มันทำให้ร่างกายเราแข็งแรงนะ

ไก่อ ไม่เอาหรอก เหนื่อยไม่สนุกสู้เล่นเกมก็ไม่ได้

อ้อย นั่นสิไปเถอะพวกเรา อย่าไปสนใจเลย ไปเล่นเกมกันดีกว่า

(แล้วกลุ่มของอ้อก็เดินผ่านไปโดยไม่สนใจคำชวนของพวกแก้ว ในขณะที่ทุกวันตอนเย็นพวกแก้วจะนัดกันมาออกกำลังกายทุกๆ เย็น แต่กลุ่มของอ้อกลับชวนกันไปเล่นเกม สามเดือนผ่านไปเมื่อเช้าหน้าหนาว ปรากฏว่ากลุ่มของอ้อไม่สบายเป็นไข้หวัดกันทั้งกลุ่ม แต่กลุ่มของแก้วยังมีร่างกายแข็งแรงดีทุกคน)

คุณครูปอ กลุ่มของแก้วนี้สุขภาพดีกันทุกคนเลยนะ นี่คงเป็นเพราะทุกคนออกกำลังกายกันทุกวันเนี่ยแหละ ดีมากนะคะ คุณครูว่าการออกกำลังกายจะทำให้เราร่างกายแข็งแรงมีสุขภาพดี ตลอดไป

เรื่องที่ 3

มาแปร่งฟันกันเถอะพวกเรา

ในวิชาสุขศึกษาคุณครูปอเข้ามาแจ้งให้นักเรียนทราบว่าโรงเรียนจะมีการรณรงค์ให้นักเรียนทุกคนแปร่งฟันหลังรับประทานอาหารในตอนเที่ยง เพื่อสุขภาพฟันที่ดี หลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว กลุ่มของแก้วต่างก็ชักชวนกันไปแปร่งฟัน

กบ   ไปแปร่งฟันกันดีกว่านะ ตามที่คุณครูฟ้าบอกไง
 ก้อง   ต้องแปร่งด้วยเหอ คือว่าเราลืมหาแปรงสีฟันมา
 ไก่   ไม่เป็นไรเหอกรอก ถ้าไม่ได้เอามาอย่างน้อยก็ต้องไปบ้วนปากหลังอาหารนะ
 เก้   ใช้แล้วการบ้วนปากก็จะช่วยได้บ้างนะ ดีกว่าไม่ทำเลย ไม่งั้นเศษอาหารจะเข้าไปสะสมในปาก
 แก้ว   ถ้ามีเศษอาหารตกค้างอยู่ตามซอกฟันมากๆ จะทำให้ฟันผุได้นะ
 ก้อง   ก็ได้ งั้นพวกเราไปบ้วนปากแปร่งฟันกันเถอะนะ พรุ่งนี้เราจะไม่ลืมหาแปรงสีฟันแล้วละ

(แล้วเด็กทั้งห้าคนก็เดินกลับไปห้องเพื่อเตรียมเอาแปรงสีฟัน มาแปร่งฟันกันที่อ่างล้างหน้าในห้องน้ำ ในขณะที่กลุ่มของอ้อกำลังจะเดินกลับจากโรงอาหารต่างก็ชวนกันไปเล่นฟุตบอลที่สนาม)

เอ๋   พวกเราไปเล่นฟุตบอลที่สนามกันเถอะ
 อี้ด   รีบไปกันเลยดีกว่าถ้าช้าเดี๋ยวสนามจะเต็ม
 อ้อ   เดี่ยวสิ ลืมไปแล้วเหอ คุณครูบอกว่าหลังทานอาหารเสร็จแล้วให้แปร่งฟันก่อน
 ไอ้   โธ่ แปร่งทำไม ไม่ต้องแปร่งเหอกรอกเสียเวลา รีบๆ ไปเล่นกันเถอะ
 อู๋   ไม่เห็นจำเป็นต้องแปร่งเลย ก็เข้ากันก่อนนอนเราก็กแปรงแล้วนี่นา แค่นี้ก็พอแล้วละ
 เอ๋   ถ้ามีมาแปร่งฟันอยู่ ก็หมดเวลาพักกลางวัน ออกเล่นกันพอดี
 อ้อ   ไม่แปร่งก็ได้ ไปเล่นกันเถอะ

(แล้วเด็กในกลุ่มของอ้อก็ไม่ได้สนใจที่จะแปร่งฟันอีกเลย หลังพักกลางวันก็ชวนกันไปเที่ยวเล่นเสมอ จนเวลาผ่านไปหลายๆ เดือนไอ้กับเอ๋ต่างก็เริ่มปวดฟันจนต้องไปหาหมอ ส่วนอ้อก็มีฟันผุต้องไปขอยาแก้ปวดจากคุณครูปอ เมื่อคุณครูปอทราบสาเหตุที่เด็กๆ ฟันผุจึงกล่าวเตือน)

คุณครูปอ   เห็นไหมคะ ครูบอกแล้วว่าเราต้องแปร่งฟันหรือบ้วนปาก หลังจากรับประทานอาหารทุกครั้ง เพื่อไม่ให้มีเศษอาหารตกค้าง ฟันจะได้ไม่ผุและไม่ต้องปวดฟันแบบนี้

เรื่องที่ 4   ตรงต่อเวลา

ในวันนี้คุณครูปอได้ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำรายงาน และให้นักเรียนส่งรายงานในวันจันทร์ของสัปดาห์หน้า

คุณครูปอ   ให้พวกนักเรียนแบ่งกลุ่มกันทำรายงานในวันเสาร์อาทิตย์นี้แล้ววันจันทร์ให้ทุกกลุ่มเอามาส่ง (นักเรียนทุกกลุ่มต่างปรึกษานัดแนะกันเพื่อไปทำรายงาน)

อ้อ   พวกเราวันอาทิตย์ 8 โมงเช้า พวกเราไปค้นคว้ากันที่ห้องสมุดประชาชนนะ

ไอ้   เข้าใจเลยเรตึ้นไม่ไหวหรอก ต้องมาไม่ทันแน่เลย

อ้อย   นั่นสิ ขอเป็น 10 โมงเช้าได้ไหมรับรองมาทันแน่ๆ เลย

เอ๋   ขอเราดูการ์ตูนตอนเช้าก่อนนะ แล้วรับรองว่าเราจะไปทันเวลาแน่ๆ

อืด   เราว่า 10 โมงเช้าก็ได้ แต่ขอให้ไปให้ตรงเวลานะ เราจะได้มีเวลาทำรายงานกันเยอะ

(เช้าวันรุ่งขึ้นทุกคนต่างมาด้วยกันพร้อมเรียงและตรงเวลาทำให้กลุ่มของอ้อมีเวลาค้นคว้าหารายงานได้อย่างเต็มที่และสามารถทำรายงานจนสำเร็จ ในขณะที่กลุ่มของแก้วก็นัดกันไปทำรายงานเช่นกัน)

แก้ว   วันอาทิตย์นี้พวกเราต้องไปหาหนังสือที่ห้องสมุด 10 โมงเช้านะทุกคน

(ไก่อ๋ เก๋ ก้อง กบ : พุดพร้อมกัน) ตกลง พรุ่งนี้ 10 โมงเช้า

(แต่ปรากฏว่าในวันอาทิตย์ แก้วเป็นคนแรกที่มาถึงห้องสมุดก่อนตอน 11 โมง แต่เพื่อนๆ ก็ยังไม่มาใครมา จนกระทั่งบ่ายสองโมงเพื่อนๆ จึงมาพร้อมกันทั้งกลุ่ม)

แก้ว   ทำไมพวกเธอถึงมาสายอย่างนี้ล่ะ ไม่ตรงต่อเวลาเลย

ไก่อ๋   โห่แก้ว อย่าโวยวายไปเลย แก้วเองก็มาตั้ง 11 โมง สายเหมือนกันนะ

ก้อง   ใช่แล้ว ก็เมื่อก่อนเวลานัดกันเราก็ก็นึกว่ามาสายกันทุกคนเป็นประจำ

เก๋   นั่นสิ ไม่เห็นต้องรีบร้อนเลย ยิ่งเหลือเวลาอีกตั้งสองชั่วโมงกว่าห้องสมุดจะปิด

กบ   เอาเถอะ ไปหาหนังสือมาทำรายงานกันดีกว่า

(เพราะทุก ๆ คนในกลุ่มแก้วต่างก็มาสายทำให้มีเวลาหาหนังสือได้น้อยจึงทำให้รายงานไม่เสร็จและส่งไม่ทันตามกำหนด)

คุณครูปอ   สำหรับกลุ่มที่ยังทำรายงานไม่เสร็จคุณครูจะตัดคะแนน 10 คะแนนนะคะ

แก้ว   เห็นไหม เพราะพวกเรามีเวลาหาหนังสือน้อยทำให้ทำรายงานไม่เสร็จ เลยต้องโดนตัดคะแนน

กบ   จริงด้วยถ้ามาให้ตรงตามเวลานัดก็คงจะมีเวลามากกว่านี้นะ

เก๋   งั้นต่อไปพวกเราจะทำอะไรต้องตรงต่อเวลานะ จะได้ไม่เป็นแบบนี้อีก

เรื่องที่ 5 ทูจจริต

ในเช้าวันหนึ่งคุณครูปอได้เข้ามาแจ้งข่าวกับนักเรียนในชั้นว่าวันพรุ่งนี้จะมีการสอบวิชาภาษาไทย

คุณครูปอ วันพรุ่งนี้จะมีการสอบเก็บคะแนนวิชาภาษาไทย ขอให้ทุกคนเตรียมอ่านหนังสือสอบด้วยนะ (แล้วตอนเย็นหลังเลิกเรียน เด็กๆ ในกลุ่มของอ้อต่างชวนกันไปอ่านหนังสือ)

อ้อ พวกเราไปอ่านหนังสือกันเถอะ

โอ้ ทำไมต้องสอบพรุ่งนี้ด้วยนะ อุดดูการ์ตูนเลย

เอ้ เอาเถอะ เรามาตั้งใจอ่านหนังสือกันนะ จะได้ทำข้อสอบได้คะแนนดี ๆ

อ้อย จริงด้วย คราวนี้คะแนนเต็ม 20 คะแนนเชียวนะ

อืด เรามาอ่านด้วยกันจะได้ช่วยกันสอนไง บทนี้เราเข้าใจนะเดี๋ยวเราช่วยสอนให้

โอ้ ตกลงกันไปอ่านที่บ้านเรานะ

(เด็กทั้งห้าคนต่างก็ตกลงไปอ่านหนังสือกันที่บ้านของโอ้ และต่างก็ตั้งใจอ่านหนังสือกันเตรียมตัวสอบกันเต็มที่ ในขณะที่กลุ่มของแก้วเองต่างก็พูดคุยกันถึงเรื่องการสอบในวันพรุ่งนี้ว่า)

แก้ว พรุ่งนี้จะต้องสอบอีกแล้วเบื่อจังเลย

ไก่อ นั่นสิ ไม่อยากอ่านหนังสือเลย ทำไงดี

กบ วันนี้มีการ์ตูนสนุกด้วยนะ ถ้าอ่านหนังสือก็ต้องอดดูเสียตายจัง

เก้ เอาอย่างนี้ดีกว่า พรุ่งนี้ตอนสอบเราแอบเปิดหนังสือลอกก็ได้

ก้อง ไม่ดีนะ ถ้าคุณครูจับได้ต้องโดนทำโทษแน่ๆ

ไก่อ ไม่เป็นไรหรอก พวกเรานั่งหลังห้องอาจารย์คงไม่เห็น

แก้ว จริงด้วย ไม่ต้องอ่านหนังสือแล้ว ดีจริงๆ

(แล้วเด็กทั้งห้าคนก็ไม่ได้อ่านหนังสือเลย ทำให้ในวันรุ่งขึ้นตอนสอบ เด็กทั้งห้าคนไม่สามารถทำข้อสอบได้ และแอบเอาหนังสือมาเปิดดูทำให้คุณครูปอจับได้)

คุณครูปอ ทำไมนักเรียนถึงแอบลอกข้อสอบแบบนี้ ไม่ดีเลยรู้ไหมคะ

ก้อง พวกเราไม่ได้อ่านหนังสือมาครั้นคุณครู

คุณครูปอ ดูตัวอย่างกลุ่มอ้อสิคะ ตั้งใจอ่านหนังสือสอบได้คะแนนดีกันทุกคนเลยเก่งมาก

เก้ ขอโทษคะคุณครู ต่อไปพวกเราจะไม่ทำอีกแล้ว

คุณครูปอ คุณครูเตือนแล้วนะคะ ว่าให้กลับไปอ่านหนังสือสอบ ทูจจริตในการสอบแบบนี้คุณครูจะต้องหักคะแนนพวกเธอทั้งห้าคนคนละ 5 คะแนนนะ

(แล้วคุณครูปอก็หักคะแนนของกลุ่มแก้วคนละห้าคะแนน และกลุ่มของอ้อก็ได้คะแนนดีและยังได้รับคำชมเชยจากอาจารย์ด้วย)

เรื่องที่ 6

รู้จักใช้จ่าย

ในเวลาพักกลางวันเมื่อทานอาหารเสร็จกลุ่มของอ้อต่างชวนกันไปซื้อขนมที่ร้านค้าหน้าโรงเรียน

อ้อ ไปซื้อขนมที่ร้านหน้าโรงเรียนกันเถอะพวกเรา

อ้อย เอาสิวันนี้คุณแม่ให้สตางค์มาเยอะเลย ไอ้โหมมีแต่ของน่ากินทั้งนั้น

อืด ออย่าเลย ขนมพวกนี้ไม่เห็นมีประโยชน์เลย สิ่งเปลืองเงินอีกต่างหาก

ไอ้ ใช้แล้วอ้อย มีสตางค์ก็ต้องรู้จักประหยัดไว้บ้าง ไม่ควรเอามาใช้ฟุ่มเฟือย

เอ๋ ซื้อขนมไม่ประโยชน์หรอก เก็บเงินไว้ซื้อของมีประโยชน์ดีกว่า

อืด ไซ้ๆ ประหยัดไว้ซื้อของที่ตัวเองต้องการไง ไม่ต้องรบกวนพ่อแม่ด้วย

อ้อ นั่นสิ มีเงินซื้อของใช้ด้วยตัวเอง น่าภูมิใจดีออก

อ้อย ก็ได้ต่อไปเราจะรู้จักประหยัด ไม่ฟุ่มเฟือยอีกแล้ว

คุณครูปอ ดีแล้วจะที่รู้จักจะประหยัดอดออม เป็นสิ่งที่ดีที่ควรทำนะจ๊ะ

(ในขณะที่กลุ่มของแก้ว หลังจากพักกลางวันต่างก็ชวนกันไปซื้อขนมขบเคี้ยวที่ไม่มีประโยชน์มาทานกันทุกวัน)

กบ ไอ้โห ขนมที่น่ากินจัง ชื่อหมดนี้เลยดีกว่านะ

ก้อง นั่นสิ วันนี้มีสตางค์ที่คุณพ่อให้เหลืออยู่หลายบาทซื้อให้หมดเลยดีกว่า

แก้ว ออย่าเลย ซื้อไปมากๆ กินไม่หมดน่าเสียดาย

เก้ เราว่าของพวกนี้ไม่มีประโยชน์นะน่าจะเก็บเงินไว้ซื้ออย่างอื่นมากกว่า

ไก่อ ไม่เห็นเป็นไรเลย ขนมอร่อยทั้งนั้น มีที่เรชอบด้วย ชื่อดีกว่า

(ทั้งแก้วและเก้พยายามห้ามเพื่อนๆ ไม่ให้ใช้เงินซื้อขนมและของเล่นที่ไม่มีประโยชน์แต่ก็ไม่มีการเชื่อ และเย็นวันนั้นคุณครูก็แจ้งว่าจะเก็บเงินนักเรียนทุกคนในห้องเพื่อซื้อของขวัญจกฉลากในวันเด็ก)

คุณครูปอ วันนี้ครูจะเริ่มเก็บเงินจากนักเรียนคนละ 5 บาททุกวันเพื่อเป็นเงินในการซื้อของขวัญมาจับฉลากในวันเด็ก

กบ แก้ว เราขอยืมเงินแก้วหน่อยสิ วันนี้เราใช้เงินซื้อขนมหมดแล้ว

ไก่อ และ ก้อง เราขอยืมด้วยนะเราซื้อสติ๊กเกอร์หมดแล้ว (พูดพร้อมกัน)

แก้ว เห็นไหมเราบอกแล้วว่าให้ประหยัดเงินไว้บ้าง

เก้ ถ้าพวกเขาไม่ซื้อของฟุ่มเฟือย ก็คงจะมีเงินไม่ต้องมายืมคนอื่นแบบนี้หรอก

ก้อง กบ และไก่อ (พูดพร้อมกัน) พวกเราขอโทษ ต่อไปพวกเราจะประหยัด ไม่ใช้เงินซื้อของฟุ่มเฟือยอีกแล้ว

เรื่องที่ 7

สามัคคีคือพลัง

คุณครูปอ   ในเช้าวันนี้ ในวิชาเกษตรคุณครูปอให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันถางหญ้าในแปลงเกษตร
 แก้ว   วันนี้ครูจะให้แบ่งกลุ่มช่วยกันถางหญ้าในแปลงเกษตร ต้องทำให้เสร็จภายในชั่วโมงด้วยนะคะ
 ก้อง   คุณครูแบ่งให้กลุ่มละ 2 แปลง เราจะทำเสร็จไหม
 ไก่   เราก็ช่วยกันทำที่ละแปลงก็แล้วกันนะ
 เก้   ทำแปลงที่หนึ่งให้เสร็จก่อน แล้วค่อยไปทำแปลงที่สอง
 กบ   นี่ไงเราไปเอาเครื่องมือมาเตรียมไว้แล้ว
 แก้ว   จั๊นพวกเราลงมือกันเลยดีกว่า จะได้เสร็จเร็วๆ
 (แล้วเด็กทั้งห้าคนก็ลงมือช่วยกันทำไปทีละแปลง จนในที่สุดก็เสร็จทันเวลา ในขณะที่กลุ่มของ
 อ้อก็ยุ่งกันทำงาน)

อ้อ   คุณครูให้ทำกลุ่มละ 2 แปลง ทำไมไม่ไหวหรอก
 อี๊ด   ไซ้ แล้วเราจะทำไงละ มีกันอยู่ห้าคนจะแบ่งกันทำได้ยังไง
 เอ๋   ฉั๊น อู้ย อี๊ด จะทำแปลงนี้นะ แล้วโอ้กับอ้อ ทำแปลงนี้ก็แล้วกัน
 โอ้   เรื่องอะไร พวกเรามีสามคน แต่พวกเรามีสองคน ไม่เอาหรอก
 อู้ย   จั๊นเราไปช่วยเธอก็ได้นะโอ้
 อี๊ด   ไม่เอาเราไม่ยอม เราทำสองคนไม่ไหวหรอก
 (แล้วเด็กทั้งห้าคนก็เถียงกันจนเกือบหมดเวลา ทำให้ถางหญ้าในแปลงเกษตรไม่เสร็จ)
 คุณครูปอ   แก้ว กลุ่มของพวกเธอเก่งมากนะคะ ที่ทำงานจนเสร็จตามเวลาที่ครูจะเพิ่มคะแนนพิเศษให้
 ส่วนกลุ่มที่ทำงานไม่เสร็จ ตอนเย็นวันนี้ต้องมาทำต่อให้เสร็จนะคะ
 เอ๋   เห็นไหม มัวแต่เถียงกัน ต้องโดนทำต่อตอนเย็นเลย
 อ้อ   นั่นสิ ถ้าเราสามัคคีกัน คงไม่ต้องอยู่ทำงานตอนเย็นแบบนี้หรอก
 อี๊ด อู้ย โอ้   เราขอโทษนะต่อไปพวกเราจะสามัคคีกัน ร่วมกันทำงานไม่ทะเลาะกันอีกแล้ว

เรื่องที่ 8

หน้าใจนักกีฬา

หลังจากการแข่งขันบาสเก็ตบอล ในวิชาพลศึกษาซึ่งผลปรากฏว่าทั้งทีมของแก้วและทีมของอ้อ แพ้การแข่งขัน

แก้ว แยมั่งเลยพวกเราอุตสาหะตั้งใจซ้อมมาตั้งนาน ไม่น่าแพ้เลย
 เก๋ นั่นสิ ตั้งใจซ้อม แหมอย่างนี้หมดกำลังใจเลยเรา
 กบ ช่างเถอะ เราต้องยอมรับนะ แพ้ก็แพ้ ไม่เห็นต้องเสียใจเลย
 ก้อง ก็พวกเราเล่นเต็มที่แล้วนี่นา ทีมชนะเขาก็เก่งกว่าเรา
 ไข่ แต่ก็อดเสียใจไม่ได้นี่นา แต่ก็ไม่เป็นไรนะ คราวหน้าเราค่อยสู้ใหม่
 เก๋ ก็ได้ คราวนี้จะตั้งใจซ้อมให้ดีกว่าเดิม

(บังเอิญคุณครูปอดเดินผ่านมาได้ยินเด็ก ๆ สนทนากัน จึงเข้าไปกล่าวชมเชยและปลอบใจเด็ก ๆ)

คุณครูปอด ไม่เป็นไรหรอกนะคะเด็ก ๆ ที่เราแพ้ ครูขอชมเชยที่พวกเรามีน้ำใจเป็นนักกีฬารู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย
 คราวหน้าเราก็ต้องตั้งใจซ้อมให้มากขึ้นก็แล้วกันนะคะ

(ในขณะที่กลุ่มของอ้อก็แพ้การแข่งขัน แต่กลับโวยวายไม่ยอมแพ้)

อ้อย ทำไมเราต้องแพ้ด้วย เราว่าเขาต้องโกงเราแน่ๆ
 เอ๋ ใช่ๆ เราโดนพลกล้มด้วย ยังเจ็บอยู่เลย เราไม่ยอมหรอก
 ไข่ คราวหน้านะเราจะ ผลักเขาบ้างเป็นการแก้แค้น
 อี๊ด ทำยงั้นไม่ได้เลยนะ เราต้องรู้จักให้อภัยเขาถึงจะถูกต้อง
 เอ๋ ยอมได้ยังไง เขาผลักเราล้มนะ เราต้องแก้แค้นสิ
 อ้อ ชินทำอย่างนั้นก็เท่ากับพวกเราไม่มีน้ำใจเป็นนักกีฬานะ
 อี๊ด ใช่ๆ เราต้องรู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย ไม่ใช่แพ้แล้วพาลแบบนี้
 คุณครูปอด ถูกต้องแล้วจะ คนเราเมื่อแพ้แล้วก็ต้องยอมรับว่าแพ้ ต้องรู้จักที่จะให้อภัยผู้อื่นถึงจะเป็นนัก
 กีฬาที่แท้จริงนะจ๊ะ
 อ้อย เอ๋ ไข่ ขอโทษครับ/ค่ะ คุณครูต่อไปพวกเราจะไม่คิดแบบนี้อีกแล้ว

เรื่องที่ 9

แข่งคิว

กริ่ง เสียงกริ่งสัญญาณพักกลางวันดังขึ้น คุณครูก็ปล่อยให้ทุกคนรีบวิ่งไปทานอาหารกลางวัน
 วันที่โรงอาหาร กลุ่มของแก้วและกลุ่มของอ้อต่างก็รีบไปที่โรงอาหาร
 แก้ว หิวจังเลยวันนี้ ไปทานร้านประจำของเราดีกว่า
 เก๋ ว่าแน่จิง พวกเราลงมาสายไปหน่อย มีหวังคนเยอะแน่ๆ
 ก้อง โอโห้ คนเข้าแถวรอคิวยาวเหยียดเลย
 กบ เราวิ่งไปเบียดๆ เอาดีไหม จะได้ซื้อเร็วๆ
 ไก่ ออย่าเลย ทำแบบนี้ไม่ดีหรอกนะ คนอื่นๆ เขาก็รอเหมือนกัน
 แก้ว ไซ้ เราเข้าแถวตามคิวดีกว่านะ จะได้เป็นระเบียบ
 ก้อง ตามคิวจะได้ไม่ช้าด้วย
 ไก่ ตกลงรอเข้าแถวตามคิวก็ได้
 (เมื่อเด็ก ๆ เข้าแถวตามคิวก็ได้สั่งอาหารมานั่งทานอย่างรวดเร็ว ต่างก็รับประทานอาหารกัน

อย่างเอร็ดอร่อย)

เก๋ เห็นไหมกบ เข้าแถวเป็นระเบียบ แป๊บเดียวก็ได้แล้ว
 กบ จริงๆด้วย ต่อไปเราจะเข้าคิวทุกครั้งเลย

(ในขณะที่เดียวกันกลุ่มของอ้อก็รีบวิ่งมาที่โรงอาหารเพื่อซื้ออาหารที่ร้านประจำ ซึ่งก็มีคนเข้าคิว
 อยู่เยอะเช่นกัน)

อ้อ ทำไงดีล่ะ แย่จังเลย คนเยอะแบบนี้อัดกินแน่ๆ
 เอ๋ นั่นสิ เราหิวแล้วด้วย ถ้ายืนรอบแบบนี้มีหวังปลาทอดของโปรดหมดแน่ๆ เลย
 ไอ้ ไซ้ๆ ต้องแข่งคิวแล้วล่ะ ไม่งั้นไม่ได้กินแน่ๆ
 อ้อย เรายังนี่ดีกว่าพวกเราไป ยืนเบียดๆ แถวด้านหน้าดีกว่านะ
 อี้ด ออย่าเลยยืนรอตตามระเบียบดีกว่านะ
 อ้อ ถ้ารอก็อดกินกันพอดี
 (อี้ดพยายามห้ามเพื่อนๆ ให้เข้าคิวแต่ไม่มีใครฟัง ต่างพยายามเบียดกันไปมาเพื่อแข่งคิวทำให้

ไอ้หกล้มลง)

ไอ้ อ้อย เจ็บจังเลย
 อี้ด เห็นไหมเราบอกแล้วว่าอย่าไปเบียดกัน รีบพาไปห้องพยาบาลดีกว่า
 (แล้วเด็ก ๆ ทั้งห้าคนก็ช่วยกันพยุงไอ้ไปห้องพยาบาล)
 อ้อ คุณครูรีบขอยาแดงหน่อยครับ เพื่อนผมหกล้ม
 คุณครูปอ ไปหกล้มที่ไหนมาคะ
 อ้อย ที่โรงอาหาร พอดีเบียดกันเลยหกล้ม
 คุณครูปอ นี่แสดงว่าพวกเราไม่เข้าคิวให้เป็นระเบียบไซ้ไหมคะ เห็นไหมว่าการไม่เข้าแถวให้เป็นระเบียบ
 นอกจากจะทำให้ล่าช้าแล้ว ยังอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุด้วย
 ไอ้ ขอโทษครับคุณครูต่อไปพวกเราจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้ว จะเข้าคิวให้เป็นระเบียบ

เรื่องที่ 10 อาหารดีมีประโยชน์

ในวิชาสุขศึกษาคุณครูสอนให้นักเรียนเลือกรู้จักรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพวกผักและผลไม้ และเมื่อถึงเวลาพักกลางวันกลุ่มของแก้วต่างก็รีบไปที่โรงอาหารเมื่อทางอาหารเสร็จแล้ว

แก้ว   ยังหิวอยู่เลย ไปหาขนมกินกันดีกว่านะ
 เก๋   เราก็หิวเหมือนกัน ว่าแต่พวกเราจะกินขนมอะไรกันดีล่ะ
 ไก่   กินผลไม้สิ ได้ประโยชน์ดีด้วย ที่คุณครูสอนไว้ มีวิตามินด้วยนะ
 ก้อง   ก็ดีนะ กินผลไม้ไม่มีวิตามินซีช่วยให้เรามีภูมิคุ้มกันที่แข็งแรงด้วย
 กบ   งั้นซื้อมะม่วงตองกับฝรั่งตองนะ ของชอบเลยล่ะ
 แก้ว   ไม่ได้หรอกกบ ของหมักตองไม่ดีนะ เราว่ากินผลไม้สดได้ประโยชน์กว่า
 เก๋   ใช่แล้วของหมักตองนะ ไม่มีคุณค่าทางอาหารเหลือแล้วนะ
 กบ   ตกลง งั้นพวกเราไปทานผลไม้สดกันดีกว่านะ
 (แล้วทั้งห้าคนก็พากันไปซื้อผลไม้ทางกันอย่างเอร็ดอร่อย ในขณะที่กลุ่มของอ้อเมื่อทางอาหารเสร็จแล้วก็ปรึกษากันว่าจะไปซื้อขนมมาทานเช่นกัน)

อ้อ   ไปซื้อน้ำอัดลมกินกันดีกว่า วันนี้อะอยากกินจังเลย
 เอ๋   เราก็อยากกินเหมือนกัน ที่โฆษณาสดใหม่สีฟ้าๆ นะ ไปซื้อกันเถอะ
 โอ้   แต่คุณครูบอกว่าพวกเราควรเลือกกินอาหารที่มีประโยชน์นะ น้ำอัดลมไม่มีประโยชน์หรอก
 อ้อย   ใช่ๆ ในน้ำอัดลมมีน้ำตาลมากกินมากๆ เดี่ยวก็ฟันผุ มีก๊าซทำให้ปวดท้องด้วยนะ
                   แถมยังมีสีที่เป็นอันตราย น้ากลัว
 อี๊ด   แหมพวกเธอซี้กแล้วจ้ะเลย ถ้าไม่กินก็ไม่ต้องไปหรอก อ้อ เอ๋ เราไปกันดีกว่า
 (แล้วเด็กทั้งสามคนก็ไม่ยอมฟังคำเตือนของอ้อยกับโอ้ พอในช่วงบ่ายเด็กทั้งสามจึงเกิดไม่สบาย
 ปวดท้องต้องไปห้องพยาบาล)

อ้อ   โอ้ อ้อย เราปวดท้องจัง พาไปห้องพยาบาลหน่อยสิ
 อี๊ดกับเอ๋   เราก็ปวดพาเราไปด้วยนะ สงสัยกินน้ำอัดลมเยอะไป (พูดพร้อมกัน)
 โอ้   เห็นไหม เราออกพวกเธอแล้วว่าอย่ากินก็ไม่เชื่อ
 อ้อย   เตือนแล้วก็ไม่ฟัง ว่าจะให้รู้จักกินอาหารที่มีประโยชน์
 อ้อ อี๊ด และเอ๋   พวกเราขอโทษต่อไปเราจะไม่กินของไม่มีประโยชน์อีกแล้ว (พูดพร้อมกัน)

เรื่องที่ 11   อย่าเลยอย่าลอง

ก่อนกลับบ้านคุณครูได้ย้ากับนักเรียนทุกคนให้ระมัดระวังคนแปลกหน้าที่อาจเข้ามาชวนให้หนีเรียนลง
เสพยาเสพติด

คุณครูปอ   ยาเสพติดเป็นสิ่งไม่ดีตั้งนั้น หากมีคนมาชักชวนให้ลองเสพยา เราต้องปฏิเสธและอย่าไปยุ่งเกี่ยว
เป็นอันขาดนะคะ

(ในระหว่างทางกลับบ้านกลุ่มของแก้วก็เดินคุยกันถึงเรื่องยาเสพติดที่คุณครูสอน)

แก้ว   เราเคยเห็นคนติดยาเสพติดด้วยละ น่ากลัวมาก

เก้   เหมือนในทีวีไซ้ใหม่ที่จับเด็กเป็นตัวประกัน น่ากลัวจึงอย่าไปทดลองดีกว่า

ไก่อ   ยาเสพติดนี้ น่ากลัวจังเลยนะ มีแต่โทษ ทำลายสมองด้วย

กบ   งั้นพวกเราก็ต้องระวังตัวอย่าไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดนะ

ก้อง   แล้วถ้ามีคนมาชักชวนให้เราลองละ เราจะทำยังไง

เก้   ก็ปฏิเสธไปเลย แล้วก็บอกพ่อแม่ไป ต้องเล่าให้ผู้ใหญ่ฟังนะ

กบ   บอกครูก็ได้ ผู้ใหญ่เขาจะได้ช่วยกันหาทางป้องกัน

(แล้วทั้งห้าคนก็พากันเดินกลับบ้านไป ในขณะที่ที่กลุ่มของอ้อยยังเล่นกันอยู่ที่สนามฟุตบอลก็

สังเกตเห็นคนแปลกหน้าเข้ามาเดินในโรงเรียน)

อ้อ   คนแปลกหน้าที่ไหนเข้ามาเดินในโรงเรียนเรา เห็นไหมพวกเรา

เอ๋   ทำยังไงดี พวกติดยาเสพติด หรือเปล่าดูแล้วไม่น่าไว้วางใจเลยนะ

โอ้   อย่าเข้าไปใกล้เลยนะ อันตราย พวกเราไปบอกคุณครูกันดีกว่า

อ้อย   อาจไม่มีอะไรก็ได้นะ คุณสิมีลูกอมมาแจกด้วย เข้าไปเอาดีกว่า

อืด   อย่างนะ เราไม่ควรรับของคนแปลกหน้า ถ้าเป็นยาเสพติดละ อย่าไปยุ่งเกี่ยวเลย

อ้อ   เราว่าอันตรายนะอ้อย อย่าลองเลยดีกว่าเชื่อพวกเราเถอะ

อ้อย   ก็ได้เราไม่ไปแล้ว เราล้อเล่นนะ ไปบอกครูกันดีกว่านะพวกเรา

(แล้วเด็กทั้งห้าคนก็ไปบอกคุณครูเพื่อให้คุณครูออกมาจัดการ)

คุณครูปอ   ดีมากนะคะ ที่นักเรียนรู้จักที่ปฏิเสธไม่รับลูกอมมา และรีบมาบอกให้ผู้ใหญ่ให้รู้ จำไว้นะยาเสพติด
ติดเป็นอันตรายเราไม่ควรเข้าไปยุ่งเกี่ยว

เรื่องที่ 12   ดินพอกหางหมู

ในคาบวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตคุณครูให้นักเรียนไปค้นคว้าเรื่องพุทธศาสนา

- คุณครูปอ   วันนี้ครูจะให้นักเรียนแบ่งกลุ่มไปทำรายงานเรื่องพุทธศาสนา แล้วอาทิตย์หน้าให้เอามาส่ง
(พักเที่ยง กลุ่มของแก้วต่างชวนกันรีบเข้าห้องสมุดเพื่อค้นคว้าทำรายงาน)
- แก้ว   พวกเรารีบไปเข้าห้องสมุดกันเถอะจะได้ไปหาหนังสือมาทำรายงาน
- เก๋   จะรีบไปทำไมคุณครูให้เวลาดังอาทิตย์หนึ่ง ไว้ค่อยทำวันหลังก็ได้
- ไก่อ   เรามีเวลาก็น่าจะรีบทำให้เสร็จนะ จะได้ไม่ต้องรีบเวลาใกล้จะส่ง
- ก้อง   เราเห็นตัวรีบทำให้เสร็จวันนี้ จะได้เอาเวลาไปอ่านหนังสือ
- กบ   ไซ้ ๆ ถ้าเราทำให้เสร็จวันนี้จะได้มีเวลาแก๊วทำงานได้อีกนะ
- แก้ว   ก็ได้ ไปเข้าห้องสมุดกันเถอะพวกเรา
(แล้วทั้งห้าคนก็พากันเข้าห้องสมุด ขณะนั้นก็เดินผ่านกลุ่มของอ้อซึ่งกำลังเล่นกันอยู่ที่สนาม)
- อ้อ   พวกเรากำลังจะไปไหนกันเหรอ กบ
- กบ   พวกเรากำลังจะไปทำรายงานวิชา สปช.กัน ที่ห้องสมุดไปด้วยกันไหม
- อ้อ   ไม่เห็นต้องรีบเลยคุณครูให้เวลาอีกตั้งนาน มาเล่นฟุตบอลกันเถอะ
- อ้อย   ใครจะทำก็ตามใจยังมีเวลาอีกตั้งหลายวัน ไปเล่นกันเถอะพวกเรา
- เอ๋   เริ่มทำวันศุกร์ก็ยังไม่เห็นต้องรีบร้อน เล่นกันต่อดีกว่า
- อ๊อต   รายงานแต่ลอกหนังสือก็เสร็จแล้ว ไม่เห็นต้องรีบเลย ไปเล่นต่อดีกว่ากำลังสนุกเลย
(กลุ่มอ้อมั่วแต่เล่นกันสนุกจนลืมไปว่าต้องส่งรายงานในวันจันทร์ตอนเช้า เข้าวันจันทร์เมื่อต้อง
ส่งรายงาน กลุ่มอ้อมก็ไม่มีรายงานไปส่งจึงถูกตำหนิ)
- คุณครูปอ   ครูให้เวลาทำตั้ง 1 อาทิตย์ แต่พวกเธอก็ไม่รีบทำ ปล่อยให้ดินพอกหางหมู ครูจะหักคะแนน
พวกเธอ
- เด็กทั้งห้าคนพูดพร้อมกันว่า ขอโทษครับคุณครูต่อไปพวกเราจะไม่ทำอย่างนี้อีกแล้วครับ

ตารางแสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตสาธารณะ

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตสาธารณะ ตอนที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	.430	6.	.423
2.	.520	7.	.431
3.	.439	8.	.626
4.	.448	9.	.523
5.	.541	10.	.523

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตสาธารณะ ตอนที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	.542	6.	.558
2.	.558	7.	.608
3.	.544	8.	.492
4.	.460	9.	.553
5.	.594	10.	.452

ตาราง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดจิตสาธารณะ ตอนที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเองตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนรวมนั้น

ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)	ลำดับข้อ	ค่าอำนาจจำแนก (r)
1.	.615	6.	.627
2.	.464	7.	.394
3.	.644	8.	.461
4.	.534	9.	.616
5.	.354	10.	.534

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .8455

ชื่อ ..... นามสกุล ..... เลขที่ .....

แบบวัดจิตสาธารณะ

คำแนะนำ ให้นักเรียนฟังข้อความที่ครูอ่านในแต่ละข้อ แล้วพิจารณาเลือกข้อความทางด้านซ้ายมือให้ตรงกับความเป็นจริงที่นักเรียนได้ปฏิบัติตน โดยทำเครื่องหมาย ลงในช่องสี่เหลี่ยมหน้าข้อความที่นักเรียนต้องการเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ตามตัวอย่างดังนี้

คำถาม	ตัวเลือก
1. การเก็บของเล่นเข้าที่เมื่อเล่นเสร็จ	☐ ทำทุกครั้ง ☒ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
2. เมื่อครูออกจากห้องเรียน นักเรียนจะรีบลบกระดานดำให้สะอาด	☒ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
3. ถ้านักเรียนยืมกรรไกรของห้องมาแต่ยังไม่ได้ใช้ตอนนี้ นักเรียนจะให้เพื่อนใช้ก่อน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☒ ไม่เคยทำเลย

ตอนที่ 1 การหลีกเลี่ยงการใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกัน
ของกลุ่ม

คำถาม	ตัวเลือก
1.การเก็บหนังสือของห้องสมุดไว้ในที่ที่กำหนดเมื่อใช้เสร็จ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
2.การเปิดปิดหน้าต่างและประตูห้องเรียนอย่างเบาๆ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
3.การทำความสะอาดและเก็บอุปกรณ์วาดเขียนของห้องเข้าที่เมื่อใช้เสร็จ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
4.นักเรียนหยิบหนังสือในห้องสมุดและเปิดอย่างเบาๆ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
5.เมื่อเดินผ่านอ่างล้างมือพบว่ามิก๊อกน้ำถูกเปิดอยู่นักเรียนจะรีบเดินเข้าไปปิดทันที	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
6.การเก็บดินสอสีของห้องเข้ากล่องหลังจากเลิกระบายสีแล้ว	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
7.การลบกระดานหลังเลิกเรียน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
8.เมื่อรดน้ำต้นไม้เสร็จนักเรียนจะรีบปิดน้ำทันที	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
9.นักเรียนปิดพัดลมทุกครั้งหลังออกจากห้องเรียน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
10.เก็บอุปกรณ์กีฬาของโรงเรียนเข้าที่ทุกครั้งหลังจากเลิกเรียนวิชาพลศึกษา	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย

ตอนที่ 2 การถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาของส่วนรวมในวิทยาลัยที่ตนสามารถทำได้

คำถาม	ตัวเลือก
1. ถ้าได้รับคัดเลือกเป็นนักกีฬา นักเรียนจะตั้งใจซ้อมกีฬาทุกวัน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
2. การอาสาช่วยครูถือของ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
3. เมื่อต้องไปรายงานข่าวหน้าชั้น นักเรียนจะเตรียมตัวเป็นอย่างดี	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
4. เมื่อเพื่อนกำลังช่วยกันเก็บขยะที่สนามนักเรียนอาสาเข้าไปช่วยเก็บขยะ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
5. การช่วยจัดบอร์ดนิทรรศการหลังเลิกเรียนตามที่ครูมอบหมาย	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
6. นักเรียนอาสาช่วยเพื่อนจัดพานไหว้ครู	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
7. การทำความสะอาดโต๊ะครูตามที่ครูมอบหมายให้	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
8. การอาสาถูพื้นห้องเรียนที่เปียกน้ำ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
9. เมื่อครูให้นักเรียนนำสมุดงานไปแจกเพื่อนๆ นักเรียนรีบทำตามที่คุณบอก	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
10. การอาสาพาเพื่อนที่ป่วยไปห้องพยาบาล	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย

ตอนที่ 3 การเคารพสิทธิการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดยไม่ยึดครองของส่วนร่วมนั้นมาเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของส่วนร่วมนั้น

คำถาม	ตัวเลือก
1.เมื่อยืมลูกฟุตบอลมาเล่นเสร็จแล้วส่งคืนห้องพละ	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
2.การแบ่งสนามฟุตบอลให้เพื่อนกลุ่มอื่นได้เล่น	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
3.ถ้าลืมหยิบหนังสือนอกเวลาของห้องติดกลับไปที่บ้าน นักเรียนจะรีบนำมาคืนในวันรุ่งขึ้น	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
4.การแบ่งให้เพื่อนได้เล่นชิงช้าที่ตนเองเล่นอยู่	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
5.การหยิบหนังสือนิทานของห้องไปอ่านที่ละเล่น	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
6.การแบ่งให้เพื่อนอ่านหนังสือที่ยืมมาจากห้องสมุด	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
7.การขออนุญาตครูนำหนังสือนิทานของห้องกลับไปอ่านที่บ้าน	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
8.ขณะที่นักเรียนกำลังทานข้าวอยู่ที่โรงอาหารมีเพื่อนที่มาทีหลังไม่มีโต๊ะนั่งนักเรียนจะขยับที่ให้เพื่อนได้นั่งด้วย	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
9.ถ้าเก็บสิ่งของของโรงเรียนได้จะรีบนำส่งคืนครู	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย
10.การยกกระเป๋ากของตัวเองที่วางอยู่บนม้าหินอ่อนเพื่อให้เพื่อนได้นั่งด้วย	☐ ทำทุกครั้ง ☐ ทำบางครั้ง ☐ ไม่เคยทำเลย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดจิตสาธารณะ

1.รองศาสตราจารย์ ดร.ผจงจิต อินทรสุวรรณ	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2.ดร.วิลาสลักษณ์ ชวัลลี	สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย ดำสุวรรณ	โรงเรียนประถมนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติและตัวแบบ

1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประณต เค้าฉิม	ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2.อาจารย์อติวัฒน์ พรหมาสา	ภาควิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
3.ดร.สุหิติ ชัดติยะ	ผู้จัดรายการ 8ว. หัวหน้ากลุ่มออกแบบและสร้างสรรค์รายการ ส่วนการผลิต สทท.11

ที่ ศธ 0519.12/4118

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ เมษายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน คณะบดีคณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรมฯ

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์อติวัฒน์ พรหมาสา
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
โปรแกรมฯให้ นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-4393994

ที่ ศธ 0519.12/4119

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ เมษายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน นายสุทธิ ชัดดิยะ ผู้จัดการ 8ว. หัวหน้ากลุ่มออกแบบและสร้างสรรค์รายการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรมฯ

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พลวัตกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรม
พัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมฯ ให้
นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-4393994

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว   โทร. 5731, 5618

ที่   ศธ 0519.12/ 4120

วันที่   ๗   เมษายน 2547

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

เนื่องด้วย   นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง   นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉ่ำ และ   ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัตดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์   ในการนี้   บัณฑิตวิทยาลัยขอเชิญ   ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประณต คำนิม
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์   ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
โปรแกรมฯให้   นางสาวธรรมนันท์กา แจ่มสว่าง   และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง   ณ   โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภาพรณี หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/4121

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๗ เมษายน 2547

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิต แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบวัดฯ

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วินัย คำสุวรรณ
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจโปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจ
แบบวัดฯ ให้ นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาพรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5731, 5618

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ มือถือ 01-4393994

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ   บัณฑิตวิทยาลัย มศว โทร. 5731, 5618

ที่   ศธ 0519.12/4/22

วันที่   ๗   เมษายน 2547

เรื่อง   ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน   ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินจี่ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศักดิ์คำวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ รองศาสตราจารย์ผจงจิต อินทสุวรรณ และ อาจารย์วิลาศลักษณ์ ชวัลลสี เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดจิตสาธารณะ

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบวัดฯ ให้ นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ ศธ 0519.12/๒๕๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

8 มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสรรพคุณ บางนา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรมฯ

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันท์กกา แสงสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินนี และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
โดยขอใช้สถานที่จัด โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบ กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 30 คน ในระหว่างเดือนมกราคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธรรมนันท์กกา แสงสว่าง
ได้เก็บข้อมูลในการทำปฏิญานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6991355 มือถือ 01-4393994

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/๕ มกราคม 2547

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสาธิต สถาบันราชภัฏสงขลา

โรงเรียนสาธิตสถาบันราชภัฏสงขลา
รับที่ ๖1๙
วันที่ - 2 ก.พ. 2547
เวลา ๑๓.๕๐ น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรมฯ และแบบวัด

เนื่องด้วย นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉัตร และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่จัด
โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 2 ห้องเรียน
และตอบแบบวัดจิตสาธารณะ ในระหว่างเดือนมกราคม - มีนาคม 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง
ได้เก็บข้อมูลในการทำปริญญานิพนธ์ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ
รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

- นอนวธ. ๐๒๗๓๘

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6991355 มือถือ 01-4393994

ที่ ศธ 0519.12/047 2

กระทรวงมหาดไทย เลขาธิการ
เลขรับ..... 0222.128.....
วันที่มีมติ..... 2 ก.พ. 47
เวลามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

19 มกราคม 2547

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนอนุบาลจังหวัดสงขลา

สิ่งที่ส่งมาด้วย โปรแกรมฯ และแบบวัด

เนื่องด้วย นางสาวพรรณนันทิกา แจ่มสว่าง นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัย
พฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง
“ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบของเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3”
โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประทีป จินฉิ่ง และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร เป็นคณะกรรมการ
ควบคุมการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อพัฒนาเครื่องมือการวิจัย
โดยขอใช้สถานที่จัด โปรแกรมพัฒนาจิตสาธารณะด้วยบทบาทสมมติกับตัวแบบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
จำนวน 2 ห้องเรียน และคอบแบบวัดจิตสาธารณะ ในระหว่างเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2547

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวพรรณนันทิกา แจ่มสว่าง
ได้เก็บข้อมูลในการทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์นภาภรณ์ หะวานนท์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

รักษาราชการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

☒	กองวิชาการ
☐	กองบริหาร
☐	งานบุคคล
☐	กองการเงิน

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5618, 5731

หมายเหตุ : ต้องการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-6991355 มือถือ 01-4393994

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวธรรมนันทิกา แจ่มสว่าง
 สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1/2 หมู่บ้านชนชั้นนครินทร์ ต.น้ำน้อย อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา

ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2534 มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนมหาวชิราวุธ จังหวัดสงขลา
 พ.ศ. 2539 รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 จังหวัดสงขลา
 พ.ศ. 2547 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร